

Ristijärvi

Tilinpäätös ja

toimintakertomus 2023

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

25.3.2024
xx.6.2024

Sisällys

1 TOIMINTAKERTOMUS	4
1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	4
1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus	4
1.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	5
1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	7
1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	10
1.1.5 Ristijärven kunnan henkilöstö.....	12
1.1.6 Arvio tulevasta kehityksestä	16
1.1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.....	17
1.1.8 Ympäristöasiat	19
1.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	19
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	21
1.3.1 Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus	21
1.3.2 Tuloslaskelma ja tunnusluvut	22
1.3.3 Rahoituslaskelma ja tunnusluvut	23
1.3.4 Tase ja tunnusluvut	24
1.3.5 Kokonaistulot ja –menot	27
1.4 Kuntakonsernin toiminta ja talous	28
1.4.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä.....	28
1.4.2 Konsernin toiminnan ohjaus	28
1.4.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	29
1.4.4 Arvio konsernin todennäköisestä kehityksestä	30
1.4.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	30
1.4.6 Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus	32
1.4.7 Konsernitilinpäätös ja tunnusluvut	32
1.5 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	39
1.5.1 Asiaa koskeva sääntely.....	39
1.5.2 Tilikauden tuloksen käsittely.....	39
1.5.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet	39
2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	40
2.1 Kuntastrategian toteutuminen	40
2.2 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	42
2.2.1 Käyttötalouden toteutuminen.....	42
2.2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	70
2.2.3 Investointiosan toteutuminen.....	71
2.2.4 Rahoitusosan toteutuminen.....	72
2.2.5 Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien erien toteutumisesta.....	73
3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	74

3.1	Tuloslaskelma.....	74
3.2	Rahoituslaskelma.....	75
3.3	Tase.....	76
3.4	Konsernilaskelmat.....	78
4	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	86
4.1	Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot.....	86
4.1.1	<i>Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät.....</i>	86
4.1.2	<i>Konsernitilinpäätöksen laatimisperusteet.....</i>	87
4.2	Tuloslaskelman liitetiedot.....	88
4.3	Taseen liitetiedot.....	94
4.3.1	<i>Taseen vastaavia koskevat liitetiedot.....</i>	94
4.3.2	<i>Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....</i>	99
4.3.3	<i>Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot 104</i>	
4.3.4	<i>Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat.....</i>	105

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Talousarviovuosi jatkui koronan merkeissä aiheuttaen edelleen poissaoloja. Venäjä jatkoi sotaansa Ukrainassa ja hybridivaikuttamisen muodossa - turvapaikanhakijoita Suomeen työntämällä - aiheutti Itä-rajaa sulkemisen. Suomesta tuli NATO:n täysvaltainen jäsen. Tämä lisää turvallisuutta ja vakautta muuttuneessa toimintaympäristössä niin Suomessa EU:n itärajalta kuin Itämeren alueella ja koko Pohjois-Euroopassa. Kuntien varautumista jatkettiin osallistumalla Pohjoinen23 harjoitukseen.

Energian hinta, korot ja inflaatio kasvoivat vuoden aikana, mutta vakiintuivat ja lähtivät hienoiseen laskuun loppuvuotta kohti mennessä. Kunnan taloudessa tämä näkyi kohonneina menojen kasvuina. Kuntakenttä selvisi kuitenkin vuodesta kohtuullisen hyvin, vaikka Suomen talous on painunut taantumaan, joka jatkuu edelleen.

Hyvinvointialue aloitti toimintansa vuoden alussa. Kunta osallistui hyvinvointialueen mukana ateria- ja puhtaanapalvelujen kilpailutukseen ja teki sopimukset SOL/Vireko Oy:n kanssa. Kunnan puhtaanapalvelut tuottaa nyt SOL Oy, jonka palvelukseen siirtyivät kunnan kolme puhtaanapitotyöntekijää. Attendon omistama Vireko Oy tuottaa kunnan tarvitsemat ateriapalvelut.

Sotepalveluissa ei vuoden aikana tapahtunut kunnassa merkittäviä muutoksia. Yleisenä havaintona kuluneesta vuodesta voi todeta, että tietoisuus kunnassa tapahtuvista mahdollisista sotepalvelumuutoksista vaatii hyvinvointialueelta terästyymistä yhteydenpidossa kuntiin. Kuntalaisiahan on lainkin mukaan kuultava, mutta ilmeisesti kuntia ei. Tästä esimerkkinä pelastuspalvelutasopäätös, joka tehtiin ensin hyvinvointialueen toimielimissä ja kunnilta pyydettiin sitten lausuntoja jälkikäteen. Vaikutuksen paikka meni ohi.

Kunnan verotulot ja valtionosuudet laskivat merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna. Tämä johtui sote- ja pelastuspalvelujen siirtymisestä hyvinvointialueille. Kuntien tuloveroa leikattiin ja rahoitusta siirrettiin valtiolle, joka vastaa sotepalvelujen rahoituksesta. Kunnan oman talouden hallinta selkeytyi. Investoinnit pidettiin soten siirtymävaiheeseen liittyvien epävarmuustekijöiden vuoksi minimissä. Utta lainaa talousarviovuoden aikana ei nostettu.

Tilikauden tulos on -68.248 euroa (konserni -44 618) ja alijäämä -53.927 euroa (konserni -71 859). Kainuun Soten palkkaharmonisointiosta aiheutui kunnalle n. 75.000 euron lisämenon. Ilman tuota kuluja tulos olisi ollut positiivinen.

Kunnassa käynnistettiin loppuvuodesta neljäs tuulivoiman yleiskaavan laatiminen. Tuulivoiman rakentaminen on vuosien - jopa vuosikymmenen - työ. Olennaisena tähän liittyvät ympäristövaikutusten arviointi, kaavoitus ja uusien sähkön siirtoverkkojen rakentaminen ja entisten vahvistaminen, jonka Fingrid on luvannut vasta vuosikymmenen lopulla.

Tulevina vuosina on varauduttava siihen, että valtionosuudet ja kunnan tuloverot pienenevät edelleen. Kiinteistöverotulojen merkitys korostuu tulon lähteenä. Talouden tasapainottamistoimia suunnitellaan parhaillaan. Oma toimintaa on sopeutettava edelleen ja yhteistyötä naapurikuntien kanssa lisättävä kaikessa toiminnassa, missä se on perusteltua toteuttaa.

Vuosikymmenen lopulla kuntaan nyt suunnittelussa oleva ja mahdollisesti rakentuva tuulivoima mahdollistaa kuntalaisten entistäkin parempien ja laadukkaampien palvelujen tuottamisen sekä myös verojen keventämisen kunnallis- ja kiinteistöveroissa. Aurinkovoiman rakentaminen nostaa myös päätään. Kunta on sitoutunut HINKU-kuntaverkostoon liittyessään uusiutuvan energian tuottamisen mahdollistajaksi ja käyttäjäksi.

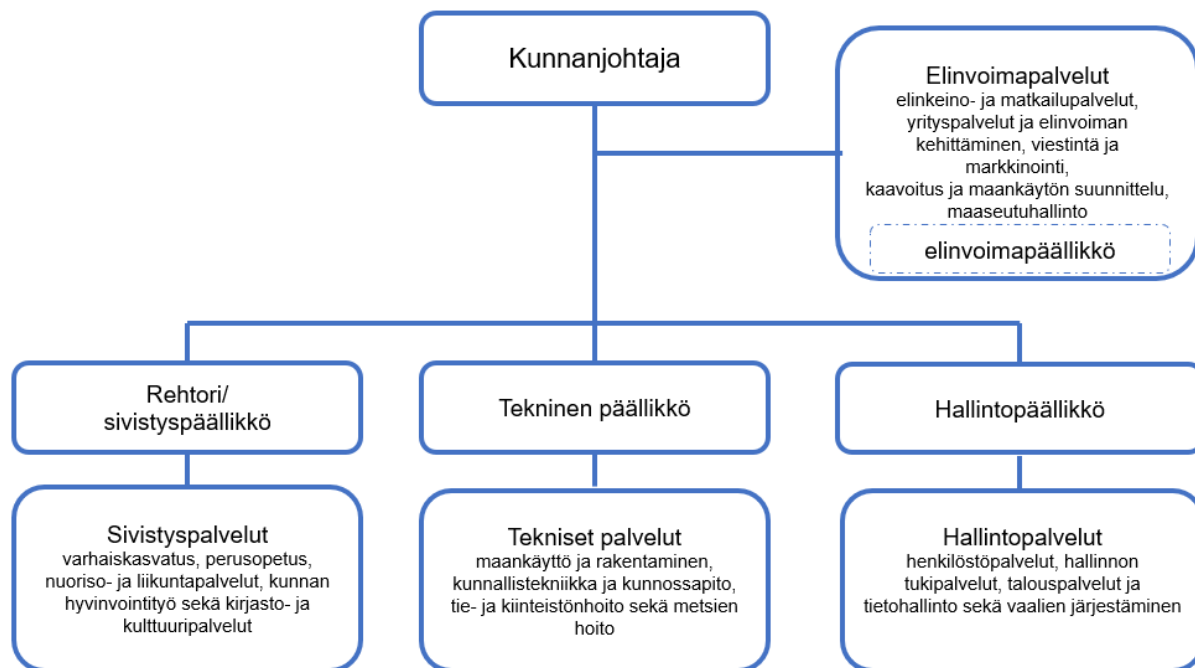
Ristijärvellä 20.3.2024

Petteri Seppänen

1.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

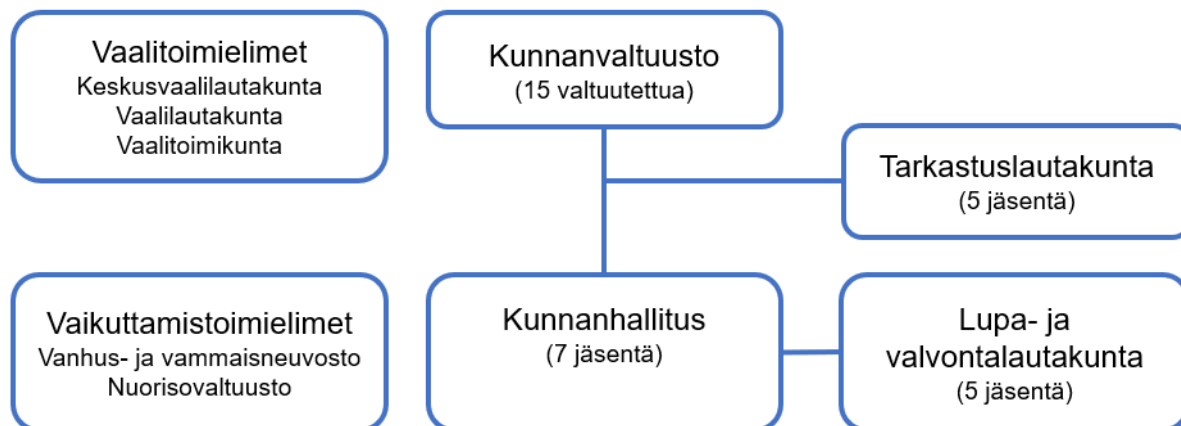
Henkilöstöorganisaatio ja toiminnot

Henkilöstöorganisaatio jakautuu palvelu- ja tehtäväalueisiin, joita ovat elinvoimapaalvelut, hallintopalvelut, sivistyspalvelut ja tekniset palvelut.

Kuva 1. Henkilöstöorganisaatio.

Toimielinorganisaatio

Kuva 2. Toimielinorganisaatio.

Kunnanvaltuusto

Kunnanvaltuustossa on 15 valtuutettua. Molempien perussuomalaisen muutettua pois kunnasta, ja koska perussuomalaisilla ei ollut kutsuttavaksi varajäsentä valtuustoon, valtuutettujen määrä väheni 13:een. Valtuusto kokoontui vuoden 2023 aikana kuusi (6) kertaa.

valtuutettu	puolue	
Tolonen Arto J	KESK	puheenjohtaja

Heikkinen Salla	KESK	
Hälinen Hannu	KESK	
Häyrynen Matja	VAS	II vpj. 17.8.2023 saakka
Kanervo Juha	KESK	
Karppinen Leila	KESK	
Klemetti Arto	KESK	
Korhonen Mari	KESK	
Oikarinen Olavi	KESK	I vpj. 17.8.2023 saakka
Oikarinen Paavo	KESK	
Raninen Pertti	VIHR	valtuutettu 2.5.2023 alkaen II vpj. 18.8.2023 alkaen
Sotala Anssi	PS	13.3.2023 saakka
Suutari Mikko	PS	31.10.2023 saakka
Tolonen Helka	KESK	I vpj. 18.8.2023 alkaen
Tolonen Arto O	KOK	

Kunnanhallitus

Kunnanhallitus kokoontui 14 kertaa. Kunnanhallituksessa on seitsemän (7) jäsentä.

jäsen	puolue	varajäsen	varajäsen 18.8. alkaen
Oikarinen Paavo, pj.	KESK	Heikkinen Mauno	Härkönen Janne
Heikkinen Salla, vpj.	KESK	Torvinen Minna	Roimela Katariina
Kanervo Juha	KESK	Härkönen Janne	Heikkinen Mauno
Karppinen Leila	KESK	Heikkinen Hilikka	Heikkinen Hilikka
Korhonen Mari	KESK	Roimela Katariina	Torvinen Minna
Liljeblad Hannu	KOK	Häyrynen Matja	Häyrynen Matja
Sotala Anssi 13.3.2023 saakka	PS	Suutari Mikko	-
Suutari Mikko 14.3.2023 alkaen	PS	Pietilä Olli	-
Häyrynen Matja 13.12.2023 alkaen	VAS	Outi Salonen	

Lupa- ja valvontalautakunta

Lautakunta, jossa on viisi (5) jäsentä, kokoontui kerran vuoden aikana.

jäsen	puolue	varajäsen
Tolonen Helka, pj.	KESK	Salonen Outi
Raninen Pertti, vpj.	VIHR	Pietilä Olli
Haapamäki Marja	VAS	Häyrynen Matja
Härkönen Janne	KESK	Kemppainen Anu
Suutari Mikko	PS	Juha Kanervo
Pyykkönen Eero 13.12.2023 alkaen	KESK	Juha Kanervo

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta kokoontui viisi (5) kertaa. Tarkastuslautakunnassa on viisi (5) jäsentä.

jäsen	puolue	varajäsen
Klemetti Arto, pj.	KESK	Tolonen Arto J
Tolonen Arto O, vpj. 8.11.2023 alkaen	KOK	Oikarinen Olavi
Hälinen Hannu, vpj. 7.11.2023 saakka	KESK	Oikarinen Olavi
Haapamäki Marja	VAS	Juntunen Anja
Ylijukuri Mikko	KESK	Halkola Aune
Leinonen Taina	KOK	Keränen Hanna-Leena

Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunta kokoontui neljä (4) kertaa ja siinä on viisi (5) jäsentä.

jäsen	varajäsen (ei henk.koht.)
Kauppila Antti, pj.	Tolonen Ari
Tähkääpä Liisa, vpj.	Keränen Hanna-Leena
Heikkinen Irmeli	Tolonen Erkki
Romppainen Martti	Keränen Hannu
Savikko Minna	Leiniö Ulrika

Tilivelvolliset

Tilivelvollisia viranhaltijoita ovat kunnan toimielimen jäsenet sekä asianomaisen palvelu- ja tehtäväalueiden johtavat viranhaltijat, joiden päätösvalta määritellään hallintosäännössä. Näitä ovat

- hallintopalvelut: kunnanjohtaja ja hallintopäällikkö
- sivistyspalvelut: rehtori/sivistyspäällikkö, varhaiskasvatusvastaava, kirjasto- ja kulttuuritoimen vastaava
- tekniset palvelut: tekninen päällikkö

Johtoryhmä

Johtoryhmän kokoonpanosta päättää kunnanjohtaja. Johtoryhmään kuuluvat hallintopäällikkö, elinvoimapäällikkö, sivistyspäällikkö ja tekninen päällikkö.

Laajennettu johtoryhmä kokoontuu tarvittaessa ja siihen kuuluvat johtoryhmän jäsenten lisäksi tehtäväalueiden esimiehet. Laajennettu johtoryhmä kokoontuu neljä kertaa vuodessa yhdessä valtuuston ja kunnanhallituksen puheenjohtajiston kanssa.

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön joulukuun 2023 taloudellisen katsauksen mukaan Suomi on ajautunut taantumaa ja sen ennakoitua olevan odotettua syvempi ja pidempi. Suomen talous supistui 0,5 prosenttia vuonna 2023. Nousseet korot vähensivät kulutusta ja investointeja, työttömyys kasvoi sekä kotitalouksien taloudelliset näkymät heikentyivät, vaikka palkat nousivat ja inflaatio hidastui vuoden 2023 aikana.

Vuoden 2024 taloudellisesta alusta odotetaan tämän vuoksi heikkoa. Kuitenkin kasvava ostovoima ja alenevat korot kääntävät talouden uuteen nousuun vähitellen vuoden 2024 aikana. Kysynnän ja tuotannon ennustetaan elpyvän ja työllisyyden ja työn tarjonnan alkavan kasvaa. BKT:n ennustetaan kasvavan 0,7 prosenttia vuonna 2024. Saman kehityksen ennustetaan jatkuvan vuosille 2025 ja 2026, jolloin talouden ennustetaan kasvavan 2,0 prosenttia (vuonna 2025) ja 1,6 prosenttia (vuonna 2026).

Maailmankaupan ennustetaan toipuvan taloutta nopeammin. Euroalueen ja Yhdysvaltojen talouden ennustetaan pysyvän kasvussa. Asuntorakentamisen odotetaan laskevan edelleen vuonna 2024, mutta vuodelle 2025 odotetaan jo kasvua. Korkeiden kääntymisen laskuun sekä asuntojen kysyntä kasvattavat asuntomarkkinoita. Erityisesti energiasiirtymään liittyviä tuotannollisia investointisuunnitelmia on ennätysellisen paljon.

Valtiovarainministeriön ennusteeseen sisältyy useita riskitekijöitä. Talousnäkyviä heikentäviä riskejä ovat mm. asuntorakentamisen lasku, joka saattaa olla odotettua suurempi ja pidempiaikaisempi, maailmantalouden kehityksen epävarmuus liittyen erityisesti hintojen suuriin muutoksiin ja rahapolitiikan vaikutuksiin sekä geopolitiikkaan ja ympäristöön liittyviä negatiivisia riskejä. Toisaalta

investointien kasvu ja teknologiamurroksen vaikutukset voivat vaikuttaa ennusteeseen positiivisesti. Lisäksi kotitalouksien tulojen nousu, hintojen lasku sekä korkojen ennustettua nopeampi lasku voivat lisätä kulutusta ennustettua enemmän.

Julkisen talouden kehitys

Vuoden 2024 verotulojen kasvusta ennustetaan vaimeaa. Kuntien ja hyvinvointialueiden tiedossa olevat sopeutustoimet eivät korjaa alijäämiä vaan menojen kasvu on nopeaa. Tähän vaikuttavat erityisesti nopea hintojen ja palkkojen nousu. Valtiosektorin ennustetaan velkaantuvan voimakkaasti ja kuntahallinnon ja hyvinvointialueiden vähäisesti. Velkasuhteen ennustetaan kasvavan nopeasti.

Julkisen talouden ennusteeseen liittyviä riskejä ovat mm. talouskehityksen heijastuminen julkiseen talouteen, korkojen ennustettua nopeampi aleneminen (suotuisa vaikutus velkasuhteeseen mutta toisaalta negatiivinen vaikutus korkotuloihin), työvoimapulan arvaamattomat vaikutukset sekä hyvinvointialueiden säästötoimiin liittyvät epävarmuudet.

Taloudellisen katsauksen keskeiset luvut

Keskeiset ennusteluvut	2022	2023**	2024**	2025**	2026**	2027**	2028**
BKT markkinahintaan, määrän muutos, %	1,6	-0,5	0,7	2,0	1,6	1,3	1,1
Yksityinen kulutus, muutos, %	1,7	-0,8	0,7	2,0	1,7	1,6	1,5
Inflaatio, %	7,1	6,3	2,0	1,4	1,7	2,0	2,0
Työttömyysaste, %	6,8	7,2	7,5	7,1	6,6	6,4	6,1
Työllisyysaste, %	73,8	73,6	73,5	74,1	74,8	75,5	75,9
% BKT:sta							
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto¹	-0,8	-2,5	-3,5	-3,4	-3,0	-3,0	-2,9
Valtionhallinto	-1,6	-3,2	-3,7	-4,2	-3,8	-3,7	-3,7
Kuntahallinto	-0,2	-0,1	-0,1	-0,3	-0,3	-0,4	-0,3
Hyvinvointialueet		-0,5	-0,5	-0,3	-0,4	-0,4	-0,5
Sosiaaliturvarahastot	1,0	1,3	0,7	1,4	1,5	1,6	1,5
Julkisyhteisöjen rakenteellinen jäämä	-0,5	-1,3	-2,3	-2,7	-2,7	-2,8	-2,9
Julkisyhteisöjen EDP-velka	73,3	75,5	79,1	81,4	83,3	84,8	85,7
Valtionvelka²	52,7	55,4	58,5	60,6	62,2	63,5	64,6

Lähde: VM taloudellinen katsaus, talvi 2023 19.12.2023.

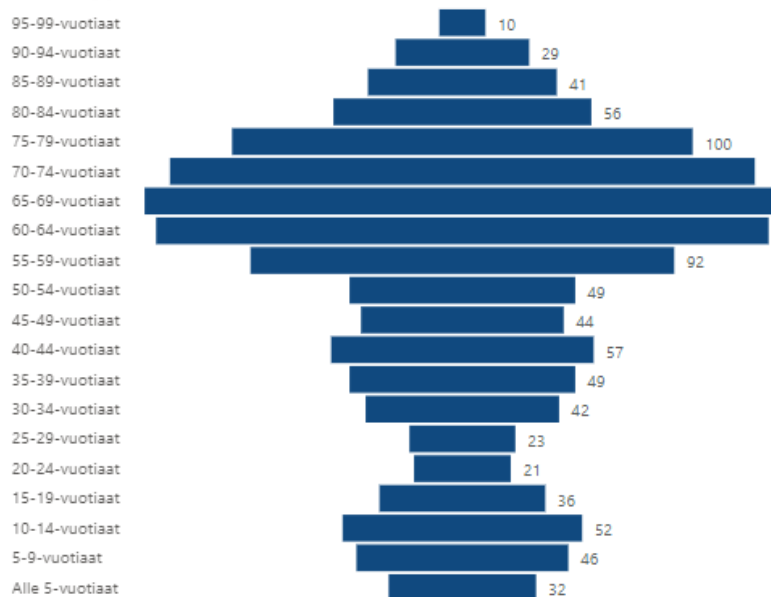
Oman alueen taloudellinen kehitys

Kunnanvaltuusto päätti 12.10.2022 Ristijärven kunnan vuoden 2023 tuloveroprosentiksi 9,36 %. Vuoden 2023 alussa sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämistä vastaavien ja siten kustannukset siirrettiin kunnilta hyvinvointialueille. Tämän vuoksi kuntien tuloja siirrettiin valtiolle, joka rahoittaa hyvinvointialueiden toiminnan. Merkittävä osa tulojen siirrosta tehdään kunnallisveron kautta ja tämän vuoksi kaikkien Manner-Suomen kuntien tuloveroprosentteja alennettiin 12,64 %.

Tilastokeskuksen mukaan Kainuun väkiluku vuonna 2023 oli 70 149 henkilöä. Ristijärven kunnan asukasluvu 31.12.2023 oli 1 165, mikä oli edellisvuoteen verrattuna 9 asukasta vähemmän. Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä on 10 %, 15–64-vuotiaita on 48 % ja yli 64-vuotiaita on 43 %. Yli 75-vuotiaiden osuus yli 64-vuotiaista on 47 %. Alla olevassa kuvassa on Ristijärven kunnan väestöpyramidi vuodelta 2022.

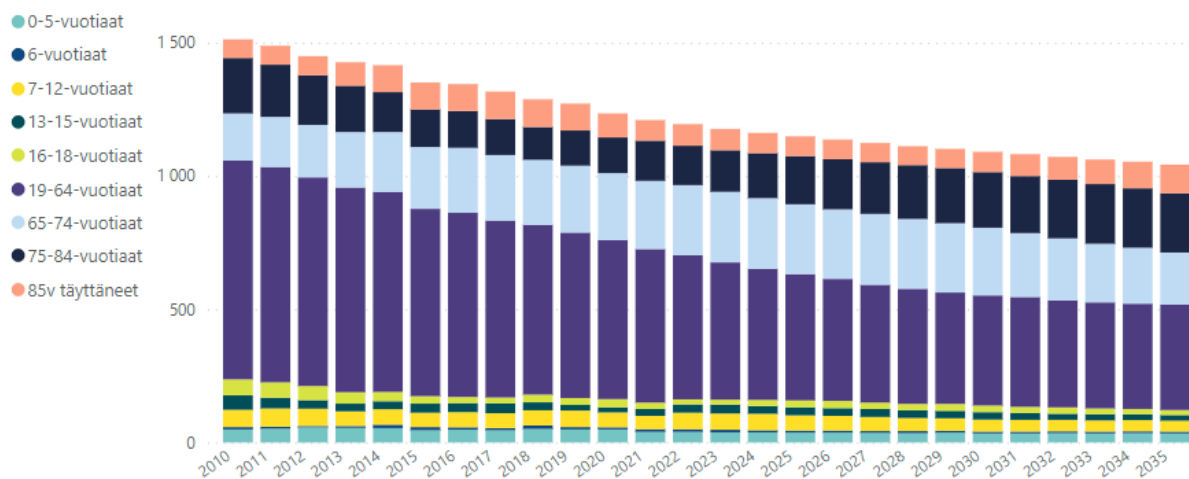
Väestöpyramidi

Lähde: Valtiokonttori, Kuntien väestörakenne 12.5.2022

Kuntaan syntyi 3 lasta vuonna 2023. Uusia asukkaita muualta Suomesta kuntaan muutti 65 henkilöä, kun taas kunnasta poismuuttaneita oli 54 henkilöä. Väestöllinen huoltosuhde oli vuonna 2022 103,5 ja se kuvaa lasten ja vanhuseläkeikäisten määrän suhdetta työikäisen väestön määrään. Alla olevassa kuvassa on Valtiokonttorin tuottama diagrammi Ristijärven kunnan väestöstä ikäryhmittäin. Se perustuu toteumaan vuosilta 2010–2021 sekä ennusteeseen vuosille 2022–2035.

Väestö ikäryhmittäin ajanjaksolla 2010-2035

Lähde: Valtiokonttori, Kuntien väestörakenne 12.5.2022

Tilastokeskuksen (2022) mukaan Ristijärven kunnan taajama-aste on 41,7 ja asukastiheys 1,4 as/km². Kesämökkejä Ristijärvellä oli vuonna 2022 551 kpl, mikä lähenee asuntokuntien määrää 617 kpl. Perheiden määrä Ristijärven kunnassa oli vuonna 2022 325 kpl.

Kainuun ELY-keskuksen joulukuun 2023 työllisyyskatsauksen mukaan Kainuussa oli joulukuun lopussa 3 320 työtöntä työnhakijaa, joka on 238 henkeä enemmän (+8 %) kuin vuotta aiemmin. Kainuun työttömyystilanne oli edellisvuoteen verrattuna alueista neljänneksi paras ja koko maassa työttömyys lisääntyi 14 %. Kainuun kuntien työttömyyskehityksessä on kuitenkin suuria eroja. Vuonna 2023 työttömyys väheni suhteellisesti eniten Hyrynsalmella (-8 %) ja Paltamossa (-8 %), kun taas kasvu oli suurinta Ristijärvellä (+21 %) ja Kajaanissa (+13 %).

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta, eli työttömyysaste, oli Kainuussa joulukuun 2023 lopussa 10,8 %. Tämä on 0,8 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuosi sitten. Kainuun työttömyysaste oli ELY-keskusalueista seitsemänneksi vähiten, koko maassa työttömyysasteen ollessa 11,2 %. Kainuun kuntien alhaisin työttömyysaste oli Sotkamon 6,4 % ja Ristijärven 10,7 %. Korkein työttömyysaste oli Puolangan 20,8 % ja Suomussalmen 13,3 %. Kajaanissa asui joulukuun 2023 lopussa 54 % (1 807) Kainuun työttömistä työnhakijoista. Pitkäaikaistyöttömiä oli joulukuun 2023 lopussa Kainuussa 603, mikä on 18 % kaikista työttömistä työnhakijoista. Prosentuaalinen osuus on pysynyt samana vuodesta 2022.

Joulukuun aikana työ- ja elinkeinotoimistoihin sekä kuntakokeiluihin ilmoitettiin uusia avoimia työpaikkoja Kainuussa 931, mikä on 24 % vähemmän (-297) kuin vuotta aikaisemmin. Joulukuun lopussa avoimia työpaikkoja oli Kainuussa yhteensä 875 kpl, joista 78 % (684 kpl) sijaitsi Kajaanissa. Työvoiman kysyntä oli alkuvuonna 2023 vilkasta mutta putosi kesäkuusta lähtien merkittävästi. Kainuussa on silti edelleen pulaa työntekijöistä laajasti. Vaikeinta on löytää terveydenhuollon erityisasiantuntijoita (mm. lääkärit, hammaslääkärit ja eläinlääkärit), myyjiä, kauppiaita sekä terveydenhuollon asiantuntijoita (mm. sairaanhoitajat).

Alueellinen taulukko

TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT JA AVOIMET TYÖPAIKAT KUNNITTAIN 2023 JOULUKUUN LOPUSSA
ELY-KESKUS: KAINUU

Kunta	Työvoima	Työttömät työnhakijat			Miehet	Naiset	Alle 20- vuotiaat	Alle 25- vuotiaat	Yli 50- vuotiaat	Pitkäaik. työttömät	Vamm. ja pitkäaik. sairaat	Avoimet työ- paikat
		Osuus-% työvoimasta	Yhteensä									
Hyrnsalmi	765	11,9	91	59	32	0	...	58	26	14	8	
Kajaani	16 615	10,9	1 807	1 107	700	89	290	572	337	246	684	
Kuhmo	3 120	11,8	367	242	125	5	30	214	85	64	28	
Paltamo	1 267	11,2	142	91	51	5	14	76	27	23	11	
Puolanka	856	20,8	178	137	41	...	13	92	36	24	...	
Ristijärvi	487	10,7	52	35	17	...	...	30	6	14	...	
Sotkamo	4 706	6,4	301	175	126	10	33	146	24	55	115	
Suomussalmi	2 874	13,3	382	280	102	6	33	215	62	68	18	
Yhteensä	30 690	10,8	3 320	2 126	1 194	118	423	1 403	603	508	875	

Lähde: TEM Kainuu Työllisyyskatsaus, joulukuun 2023.

Ristijärven kunnan taloudellinen huoltosuhte oli vuonna 2022 180,0 ja se kuvaa työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien yhteenlaskettua määrää suhteessa työllisten määrään. Alueella olevien työllisten määrä oli vuonna 2022 416, joista alkutuotannossa työskenteli 12,5 %, jalostuksessa 16,3 % sekä palveluissa 71,2 %. Työpaikkaomavaraisuus oli vuonna 2022 66,8.

1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Olennaiset tuloperusteiset muutokset

Vuoden 2023 tuloveroprosentti oli 9,36, kiinteistöveroprosentit pysyivät vuoden 2022 tasossa.

Vuoden 2023 tuottojen (toiminta- ja rahoitustuotot, verotulot ja valtionosuudet) kokonaismäärä oli yhteensä 4 855 053 euroa. Tuotot vähenivät edellisestä vuodesta 9 795 076 euroa.

Toiminta- ja rahoitustuotot olivat vuonna 2022 yht. 3 126 506 eur ja vuonna 2023 yht. 993 544 eur. Olennaisimmat muutokset ovat maaseutuhallinnon siirtyminen 1.1.2023 Muhoksen kunnan toiminnaksi sekä ateriapalveluiden, terveyskeskuksen ja hoivaosaston tuottojen edelleen laskutuksen päättyminen kunnan kautta.

Verotuloja kertyi 2 170 417 euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Kunnan tuloveroprosenttia alennettiin 12,64 % sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen järjestämistäsiirrettyä

hyvinvointialueille. Yhteisöveroja kertyi 44 % vähemmän kuin edellisenä vuonna, mutta kiinteistövero 3,3 % enemmän.

Verotulot verolajeittain	TA 2023	Muutokset TA 2023	Muutettu TA 2023	TOT 2023	Poikkeama
Kunnan tulovero	2 054 000			1 954 544	-99 456
Kiinteistövero	841 000			897 415	56 415
Osuus yhteisöveron tuotosta	488 000			423 078	-64 922
Yhteensä	3 383 000	0	0	3 275 037	-107 963

Valtionosuudet laskivat edellisvuoteen verrattuna 5 491 697 euroa. Syynä on sosiaali- ja terveystalveluiden sekä pelastustoimen järjestämistä vastuun siirtyminen hyvinvointialueille ja hyvinvointialueiden rahoituksen hoitaminen valtion kautta. Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus väheni noin 25 %.

Valtionosuudet	TA 2023	Muutokset TA 2023	Muutettu TA 2023	TOT 2023	Poikkeama
kunnan peruspalvelujen vos	193 000			142 593	-50 407
verotulojen tasaus	343 000			341 734	-1 266
opetus- ja kulttuuritoimen vos	-258 000			-192 273	65 727
verotulomenetysten komp.	295 000			294 418	-582
Yhteensä	573 000	0	0	586 472	13 472

Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset kirjataan toimintatuloihin ja –menoihin, joten ne eivät sisälly edellä esitettyyn kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen.

Toimintakulut olivat kokonaisuudessaan -4 539 249 euroa talousarvion ollessa -4 618 712 euroa.

Ristijärven kunnan vuoden 2023 tulos on 53 927 euroa alijäämäinen. Tulosta heikensivät Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon vuoden 2022 palkkaharmonisaatiosta aiheutunut lisälasku 75 578 euroa sekä saatavien alaskirjaukset 60 101 euroa.

Tilinpäätökset 31.12.2023 ja 31.12.2022 eivät ole keskenään vertailukelpoisia:

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämistä vastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Järjestämistä vastuun ja tehtävien siirron myötä sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen tulot ja menot siirtyivät hyvinvointialueille. Sosiaali- ja pelastustoimen tehtävien siirtymässä myös tehtäviä vastaava verorahoitus siirtyi hyvinvointialueille.

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämistä vastuun siirtymiseen liittyvistä syistä kunnan tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma eivät ole vertailukelpoisia edelliseen tilinpäätökseen nähden.

Lisäksi Ristijärven kunnan lomituspäalveluiden hoitaminen on siirtynyt Muhoksen kunnan hoidettavaksi 1.1.2023 minkä myötä lomituspäalveluiden hoitamiseen liittyvät tulot ja menot siirtyivät vastuukunnalle, ja kunnan toiminnan tulot ja menot eivät ole vertailukelpoisia edelliseen tilikauteen nähden.

Olennaiset toiminnalliset muutokset

Kunta teki yhteistyösopimuksen ympäristötarkastajan tehtävistä Hyrynsalmen ja Paltamon kuntien kanssa 1.4.2023 alkaen. Sopimuksen mukaan Hyrynsalmen, Paltamon ja Ristijärven kunnat ovat antaneet sopimuksessa määritellyt ympäristönsuojelulain mukaiset lupa- ja valvontatehtävät Suomussalmen kunnan viranhaltijan hoidettavaksi. Hallintosääntö päivitettiin ympäristötarkastuksen ja rakennustarkastajan tehtävien ja toimivallan osalta. Aikaisemmin ympäristötarkastajan toimivalta oli määriteltä lupa- ja valvontalautakunnalle.

Hallintosäännön lisäksi päivitettiin myös sopimushallinnan ohjeistus sekä henkilöstön perehdyttämisen ohjeet. Valtuusto teki myös päätöksen siltarahoituksen myöntämisen periaatteista yhdistyksille.

Johtoryhmätyöskentely painottui pitkälti työhyvinvoinnin kehittämiseen, sisäisen viestinnän parantamiseen ja ryhmämentorointiin. Hyvin alkanutta työhyvinvoinnin kehittämistä jatketaan edelleen ja siihen varataan resursseja myös tulevina vuosina.

1.1.5 Ristijärven kunnan henkilöstö

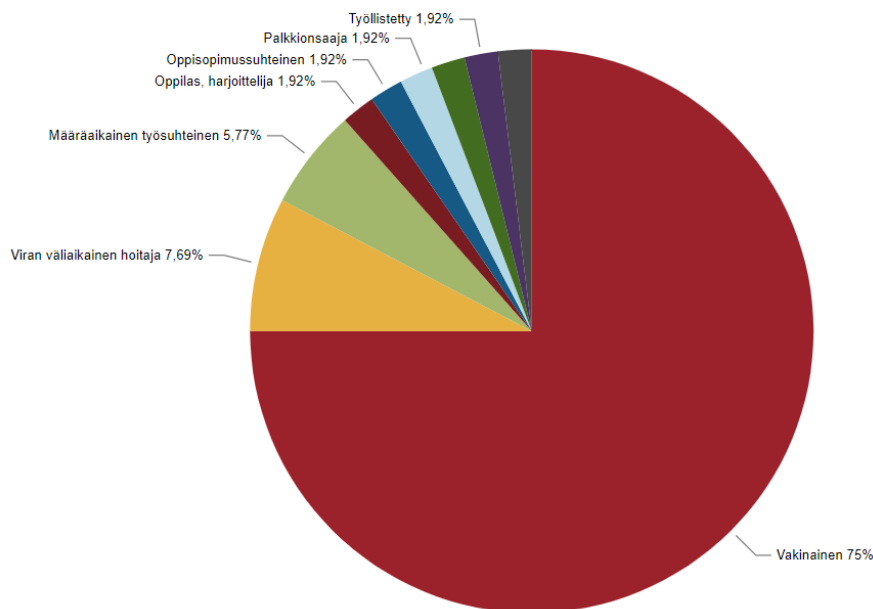
Toimintakertomuksessa on henkilöstön osalta oleelliset tiedot. Yleisen tietosuojakäytännön mukaisesti sellaisia tietoja ei julkaista, jotka koostuvat alle kuuden henkilön tiedoista. Tilastotiedot perustuvat henkilöstöhallinnon ohjelman tuottamiin raporteihin tilanteesta 31.12., ellei muuta mainita. Erilistä henkilöstötilinpäätöstä tai henkilöstökertomusta laadita.

Henkilöstömäärä

Henkilöstön kokonaismäärä tarkasteluajankohtana 31.12.2023 oli 40 henkilötyövuotta (46 henkilöä). Miehiä työntekijöistä oli 8 (17,39 %) ja naisia 38 (82,61 %).

palvelualue	henkilöstö 2023	htv 2023	TA 2023	keski-ikä 2023
hallinto ja elinvoimapalvelut	8	6	5,1	58
sivistyspalvelut	32	28	28,5	46
tekniset palvelut	6	6	6,9	58
yhteensä	46	40	40,5	49

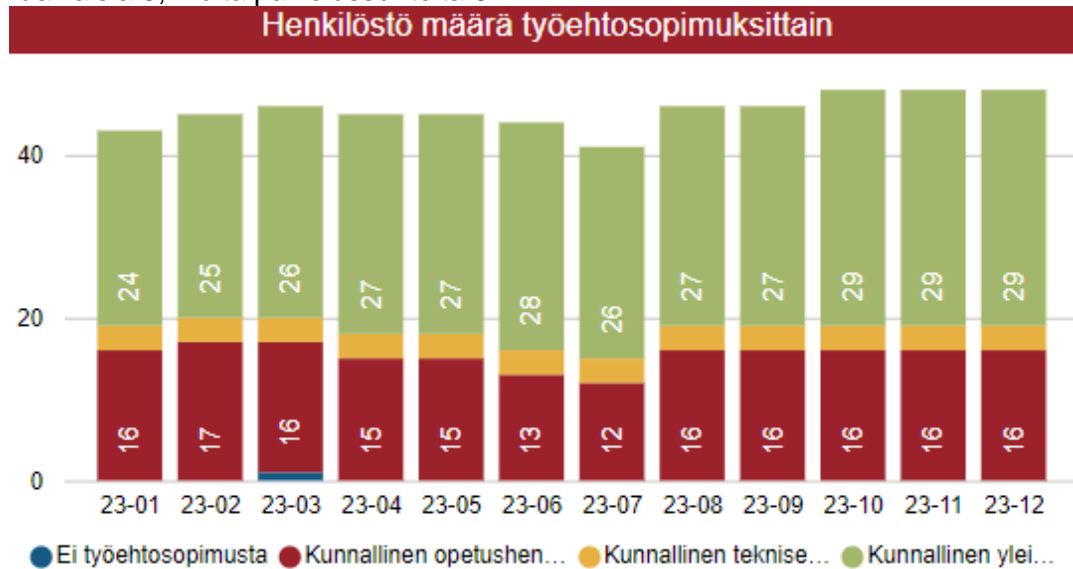
HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ

Kuva 4. Henkilöstön määrä palvelussuhteen laadun mukaan.

Henkilöstörakenne

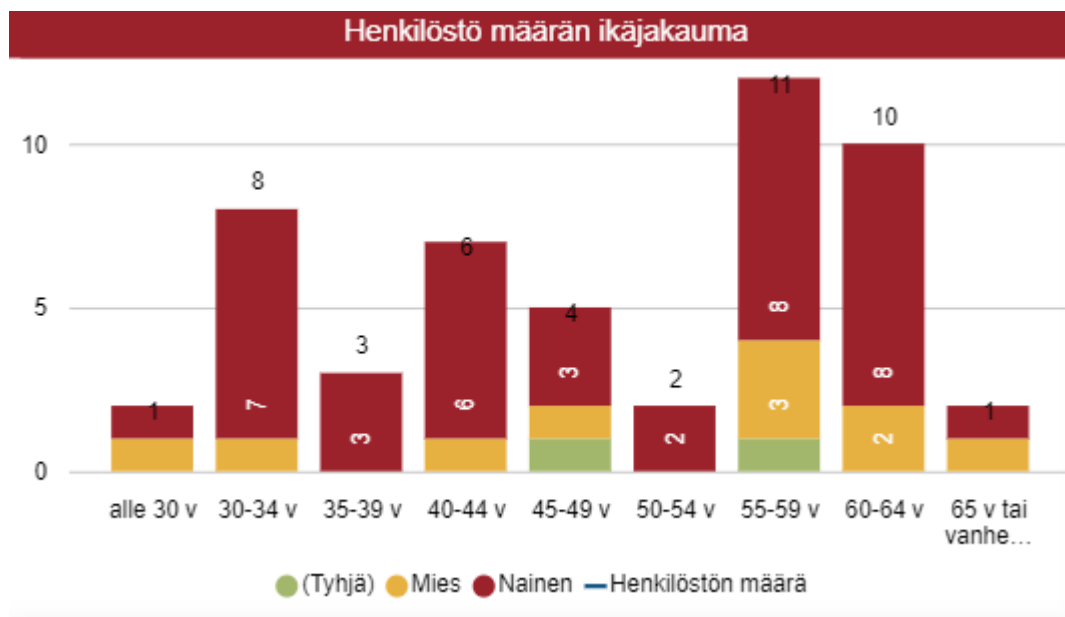
Henkilöstön palvelussuhteet ovat virka- tai työsuhteita. Vakituksia virka- tai työsuhteita oli 39 ja määräaikaisia 3, muita palvelussuhteita 6.

Kuva 5. Henkilöstön määrä työehtosopimuksittain.

Ikärakenne

Vakinaisen henkilöstön keski-ikä tarkasteluajankohtana 31.12.2023 oli 52. Yli 50-vuotiaita henkilöstöstä oli 52 %.

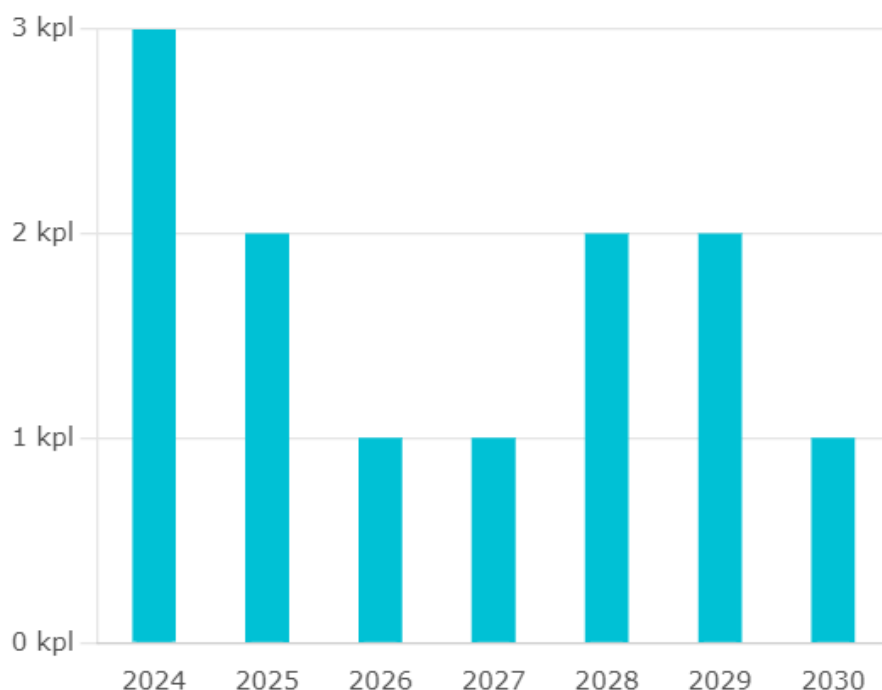
Kuva 6. Henkilöstön ikäjakauma.

Henkilöstön vaihtuvuus ja eläköityminen

Kunnan palveluksessa ollaan keskimäärin 9 vuotta.

Työntekijät voivat hakeutua vanhuuseläkkeelle joustavasti 63–68 vuoden iässä. Eläkkeelle siirtyi vuoden aikana kolme henkilöä. Vuosina 2024–2030 vanhuuseläkkeelle siirtyi Kevan ennusteen mukaan 12 työntekijää.

Eläköitymisennuste

Kuva 7. Eläköitymisennuste Keva.

Poissaolot

Poissaolopäiviä koko henkilöstölle kertyi 1670 päivää ilman vuosilomia ja ylitöitä. Sairauspoissaolopäiviä oli 393 (8,5 pv/hlö, sairauspoissaolo-% 2,43) ja työtaturmista aiheutuneita poissaolopäiviä ei ollut lainkaan.

Poissaolo	2020	2021	2022	2023
Kuntoutus/kuntoutustuki	606	365	120	0
Ylityövapaa	71	33	20	30
Opintovapaa	325	113	7	10
Perhevapaa	157	200	410	539
Sairaslomat ja tapaturmat	827	1033	1501	394
Toisen tehtävän hoito/julkinen tehtävä	107	31	1	2
Työvapaa, palkallinen	94	84	104	111
Työvapaa, palkaton	754	201	691	249
yhteensä	2941	2060	2854	1700

Perhevapaa sisältää äkillisesti sairastuneen lapsen hoidon, hoitovapaan, isyysvapaan, pakottavat perhesyyt ja perheenjäsenen/omaisen hoidon.

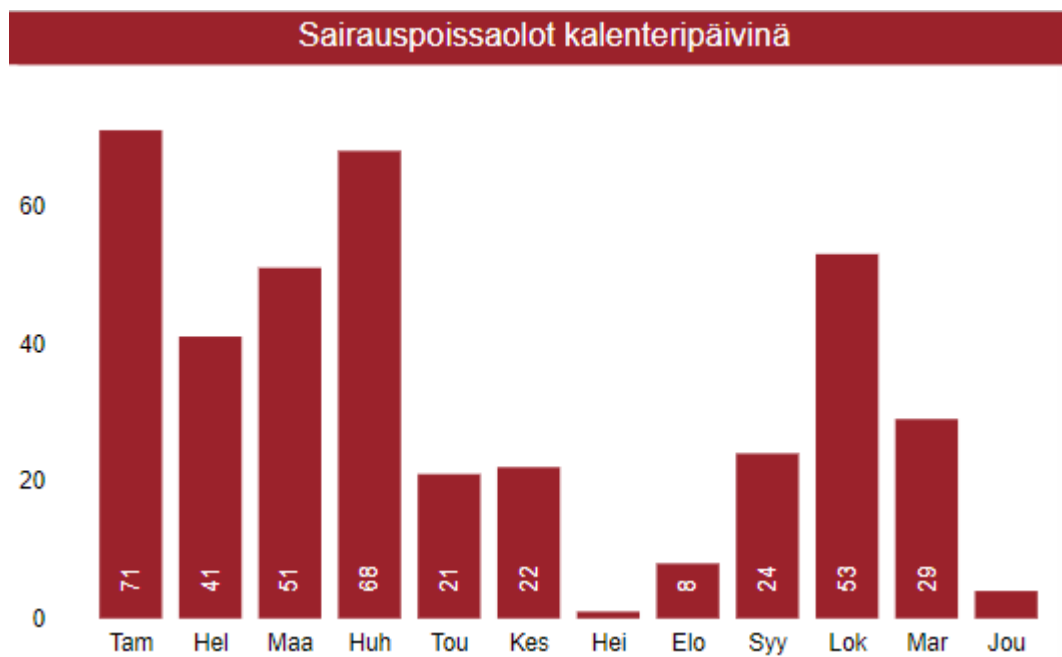
Sairaslomat ja tapaturmat sisältää myös ammattitaudit ja työnantajan myöntämät sairaslomat.

Työvapaa, palkallinen sisältää merkkipäivien lisäksi mm. työajan tasausvapaat.

Työvapaa, palkaton kattaa lomautuksen lisäksi yksityisvapaat.

Sairauspoissaolot

Sairauspoissaolojen määrä väheni 26,25 % edellisestä vuodesta ja työtapaturmat 100 %, mikä selittyy sillä, että lomittajat siirtyivät Muhoksen kunnan palvelukseen vuoden 2023 alusta. Vapaa-ajan tapaturmista johtuneet poissaolot vähenivät 14,3 %.

Kuva 8. Sairauspoissaolot kalenteripäivinä.

Terveydellinen toimintakyky ja hyvinvointi

Henkilöstöllä on ollut käytössään 100 euron arvoinen liikunnetaseteli Virtaalaan omaehtoiseen työkyvyn ylläpitämiseen. Koko kunnan yhteistä henkilöstön virkistysiltapäivää ei pidetty, mutta palvelualueet ovat pääosin pitäneet omansa. Henkilöstön pikkujoulua ei järjestetty vaan se siirrettiin vuoden 2024 tammikuulle.

Kehityskeskustelut pidettiin vakituisen henkilöstön osalta joko yksilö- tai ryhmäkeskusteluina kesäkuun loppuun mennessä. Kunta osallistui Kajaanin ammattikorkeakoulun Laadukasta esimiestyötä ja työhyvinvointia Kainuun kuntatyöpaikoille -hankkeeseen, jonka yhteydessä tehtiin kaksiosainen työhyvinvointikyselyä. Henkilöstön työssä jaksamista on helpottanut lisäresurssin palkkaaminen hallintopalveluihin. Talusasiantuntija tekee kaikkien palvelu- ja vastuualuiden tehtäviä.

Yhteistyötoimikunta (ml. työsuojelu) kokoontui kolme kertaa asialistalla vuosikellon mukaisten asioiden lisäksi mm. ateria- ja puhtaanapidon kilpailutus, aluehallintoviraston tarkastus sekä palkkausjärjestelmän kehittäminen.

Työterveyshuollon palvelut hankitaan Mehiläinen Oy:ltä.

Osaamisen kehittäminen ja johtaminen

Johtoryhmätyöskentelyn lisäksi vastualueet pitävät tiimipalavereita. Koko organisaatiota on kannustettu opiskeluun ja erityisesti omatoimiseen jatkuvaan oppimiseen. Korona-ajalta vakiintunut etäkoulutus ja etäpalaverit ovat tulleet jäädäkseen, mikä on lisännyt kustannustehokkuutta, mutta myös työtehoa. Lisäksi henkilöstö on voinut osallistua useampiin tilaisuuksiin, kun osallistuminen on ollut mahdollista omasta työpisteestä.

Koko kunnan yhteistä koulutussuunnitelmaa ei ole tehty, mutta kukin esimies on kartoittanut kehityskeskusteluissa koulutustarpeet. Erillistä järjestelmää osaamisen kehittämiseen tai koulutusten seuraamiseen ei ole käytössä, joten raportointi on tältä osin puutteellinen. Ristijärven kunta on osallistunut useisiin, erityisesti työhyvinvoinnin ja sähköisten palvelujen kehittämishankkeisiin, jotka ovat lisänneet henkilöstön osaamista ja ammattitaitoa.

Henkilöstön palkkakustannukset

Henkilöstökulut olivat -2 063 853 euroa, joka oli 40,7 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Henkilöstökulujen väheneminen johtui siitä, että lomitushallinto siirtyi Muhoksen kunnalle vuoden 2023 alusta. Työllistämistuella palkattujen palkkakustannukset olivat 19 346. Luottamushenkilöille maksettiin kokouspalkkioita yhteensä 30 534 e (+2,1 %).

Henkilöstökulut	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Muutos % 2023–2022
PALKAT JA PALKKIOT	-2 534 625	-1 662 982	34,4
ELÄKEKULUT	-822 642	-372 392	54,7
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-123 201	-41 891	66,0
HENKILÖSTÖKORVAUKSET	58 141	13 412	76,9
HENKILÖSIVUKULUT	-887 704	-40 0871	54,8
HENKILÖSTÖKULUT YHT.	-3 480 469	-2 063 853	40,7

1.1.6 Arvio tulevasta kehityksestä

Kainuussa on ollut hyvä työllisyysaste, alhainen työttömyys ja pula osaavasta työvoimasta. Vuoden 2024 alku näyttää kuitenkin siltä, että työttömien määrä kasvaa etenkin kunnissa, joissa työpaikkaomavaraisuus on alhainen. Ristijärven kunnassa on suhteellisen vähän yritystoimintaa, minkä takia välitöntä vaikutusta esim. työvoiman saatavuuteen ei ole nähtävissä, vaikkakin sillä voi olla vaikutuksia erilaisten investointien sijoittumiseen alueelle. Kunnan rekrytoinneissa on ollut pääosin kiitettävästi hakijoita ja olemme saaneet hyviä osajia, mutta erityisesti päiväkodissa on ollut ajoittain työntekijäpula.

Valtiovarainministeriö ilmoitti marraskuussa vuoden 2022 verotuksen valmistumisen vaikutuksista sote-siirtolaskelmaan ja kuntien valtionosuuksiin, jonka seurauksena kuntien valtionosuuksiin kohdistetaan 415 miljoonan euron lisäleikkaus. Ristijärven kunnan valtionosuudet pysyvät kutakuinkin samana kuin vuonna 2024 eikä leikkauksella ole mainittavaa vaikutusta, mikäli laskelmat eivät täysin muutu. Kiinteistöverojen osuus kunnan verotuloina kasvaa entisestään ja pientä nousua kiinteistöverotuloihin onkin tulossa, kun vuoden 2024 alusta yleisten rakennusten maapohjan veroprosentti eriytettiin ja alarajaa nostettiin. Tonttitarjonta kunnassa on riittävä ja myös uutta kaavoitusta on meillä.

Matkailu- ja majoituspalvelujen kehittäminen ja näiden alojen yrittäjät olisivat tervetulleita Ristijärvelle lisäämään kunnan elinvoimaa. Tällä olisi suora vaikutus verotuloihin sekä elävän kunnan imagoon lapsiystävällisenä asuinkuntana. Näillä lisätuloilla pystyisimme varmistamaan monipuoliset ja riittävät palvelut asukkaille ja palvelun käyttäjille.

Kunnan työpaikkaomavaraisuus on heikko ja suurin osa kuntalaisista työskentelee naapurikunnissa. Kunnan asukkaat ovat ikääntyneitä ja työväestön osuus on vain 37 % koko kunnan asukasmäärästä, mikä näkyy kunnan palvelurakenteessa. Työikäisten ja palveluiden määrä tulee verotulojen myötä entisestään heikkenemään, mikäli kunnan asukasluku jatkaa vähenemistään, eikä kuntaan muuta työikäisiä lapsiperheitä.

Taseeseen kertynyttä ylijäämää vähensi toimintavuoden alijäämä 53 927,08 euroa. Talouden tasapaino näyttää tällä hetkellä hieman epävarmalta, vaikka verotulot ja valtionosuudet pysyisivät samalla tasolla kuin tälle vuodelle on ennustettu, eikä kunnille tulisi uusia velvoitteita verorahoituksella katettavaksi. Epävarmuuden aiheuttaa vuoden 2024 talousarvion ja suunnitelmavuosien kohtuullisen isot alijäämät. Kunnanhallitus onkin aloittanut talouden sopeuttamistoimenpiteet ja valtuusto käy

läpi toimenpiteitä heti vuoden alkajaiseksi. Tavoitteena on edelleen tulojen kanavoiminen taseen vahvistamiseen, jonka avulla kunta saisi aidosti kasvatettua elinvoimaansa, mutta pystyisi järjestämään pakolliset palvelut taloudellisesti tasapainossa.

Talouden tasapaino ei ole saavutettavissa ilman elinvoimaa, etenkin yritystoimintaa vahvistavia toimenpiteitä ja palvelurakenteen ennakoivaa sopeutusta. Lakisääteisten palvelujen taso on säilytettävä, mutta oman toiminnan käyttötalousmenoja on tarkasteltava kriittisesti ja kuntayhteistyötä lisättävä entisestään.

1.1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Yleiset epävarmuustekijät

Maakunnassa on työvoimapula, mikä näkyy erityisesti asiantuntijoiden rekrytoinnissa. Avautuvat tehtävät ovat usean eri palvelualan yhdistelmiä, jonka takia se edellyttää laajakirjoista osaamista ja asiantuntijuutta jokaiselta uudelta työntekijältä. Eläköitymiset tulevat olemaan haasteellisia niin kunnan kuin Kainuun yhteisten resurssien osalta, koska pitkän työuran mukanaan tuomaa osaamista ja asiantuntijuutta ei kirjoista opita.

Ukrainan sodan vaikutukset näkyvät edelleen päivittäisessä toiminnassa. Energiahinnan lisäksi yleinen inflaatio ja elinkustannusten korkea taso kurittavat kuntalaisia ja näkyvät myös kunnan taloudessa. Korot ovat huomattavasti korkeammalla tasolla kuin ennen sotaa huolimatta keskuspankkien koronlaskuista. Onneksi kunnan lainakantaa ei ole tarvinnut kasvattaa, joten lainanhoitokustannukset ovat pysyneet maltillisena. Valtion yhtäkkiset päätökset esim. valtionosuuksien leikkauksista eriyttävät kuntien taloutta entisestään ja yhä useampi kunta joutuu tarkastelemaan entistä enemmän talouttaan ja kassan riittävyttä.

TE-palvelut 2025-uudistuksessa työ- ja elinkeinopalvelujen järjestämisvastuu siirtyy kuntiin ja kunnan rahoitusosuus perustoimeentulon ja pitkäkestoisen työttömyysturvan rahoittamisessa kasvaa. Tämän lisäksi valtio voi lainsäädännöllä lisätä kuntien erityisesti digitalisaatioon liittyviä tehtäviä, joihin rahoitus tulee ainoastaan kunnista.

Strategiset riskit

Strategiset riskit liittyvät kunnan pitkän aikavälin tavoitteisiin ja menestystekijöihin sekä toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin. Kunnan toimintaan oleellisesti liittyviä strategisia riskejä ovat edelleen vähenevä ja ikääntyvä väestö sekä työttömyys ja työpaikkaomavaraisuus, mikä näkyy investoinneissa, rakentamisessa sekä väestön hyvinvoinnissa.

Pitkän aikavälin tavoitteena on ollut kunnan väkiluvun vakauttaminen. Työikäisen väestön ja lapsiperheiden saaminen pysyvästi asumaan kuntaan varmistaisi palveluiden saatavuuden, mutta lisäisi myös verotuloja. Etätöön mukanaan tuoma ilmiö monipaikkaisesta työntekeisestä vahvistaa ja monipuolistaa kunnan palvelurakennetta, mutta toisaalta lisää kustannuksia, joita pelkkä kiinteistövero ei riitä kattamaan.

Toiminnalliset riskit

Toiminnallisia riskejä on tunnistettavissa päivittäisessä toiminnassa erityisesti henkilöstöresurssien riittävydessä ja henkilöstön osaamisessa. Pienen kunnan organisaatiossa ei ole särkeävaraavaa, vaan kaikki tehtävänkuvat ovat tarkkaan mietittyjä. Henkilöstöresurssit ovat erittäin haavoittuvat ja osin vajaat erityisesti sivistystoimessa. Osaaminen on laaja-alaista ja se on keskittynyt yksittäisille henkilöille, jonka takia riskinä on erityisesti pitkien loma-aikojen ja äkillisten poissaolojen sijaisuudet. Kuntayhteistyö ja kuntien yhteiset resurssit ovat edellytys päivittäisten palvelujen järjestämisessä. Henkilöstön ikääntymisen ja työssä jaksamisen lisäksi osaavan henkilöstön saatavuus ovat keskeisiä haasteita tarkasteltaessa henkilöstöriskejä.

Vastuu tietojärjestelmien toimivuudesta on Atealla, mutta tietosuoja- ja tietoturvallisuus ovat kunnan vastuulla. Kunta tekee yhteistyötä kaikkien Kainuun kuntien kanssa tietohallinnon projekteissa. Erityisesti Ukrainan sodan mukanaan tuoma kyberturvallisuus on erittäin merkittävä riski myös kunnalle.

Vaikka päätöksenteko on sujuvaa, ei kaikkia lainsäädännöstä aiheutuvia tietosuojaan ja tietoturvaan, sähköiseen asianhallintaan ja palvelujen digitalisaatioon liittyviä velvoitteita ole saatu toteutettua aikataulussa. Tämä näkyy erityisesti toiminnallisena riskinä, mutta myös taloudellisena ja henkilöstöriskinä, koska asiantuntijapalvelut joudutaan ostamaan ulkopuolelta.

Sopimusriskeihin varaudutaan tarkemmin osana sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan seurantaa ja hallituksen itsearviointia. Sopimushallinta on tärkeä osa investointi- ja hankesuunnittelua. Jatkossa kilpailutuksia pyritään entistä paremmin ennakoimaan kalenteroimalla hankinnat sopimuskanta huomioiden.

Rakennuksiin kohdistuvia taloudellisia riskejä pyritään minimoimaan ajantasaisilla vakuutuksilla. Vakuutuslaskelma pidetään tarvittaessa ja vähintään joka toinen vuosi. Korjausvelkaa pidetään hallinnassa pitkän aikavälin suunnittelulla.

Riskienhallinnassa keskeistä on varautuminen mahdollisiin häiriötilanteisiin. Valmiussuunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan ja se kattaa myös varautumisen tietohallinnon uhkatilanteisiin. Kunnan henkilöstö ja vähintään johtoryhmä osallistuu erilaisiin valtakunnallisiin harjoituksiin lähes vuosittain.

Taloudelliset riskit

Ristijärven kunnalle vuoden 2023 tulos on alijäämäinen. Kunnan tulorahoitus perustuu verotuloihin ja valtionosuuksiin, joiden muutokset vaikuttavat vakavaraisuuteen ja maksuvalmiuteen. Maksuvalmiuden turvaamiseksi kunta käyttää Kuntarahoitus Oyj:n kuntatodistusohjelman kassalainaa. Investointeihin otetaan tarvittaessa pitkäaikaista lainaa, mutta pääsääntöisesti pienet investoinnit rahoitetaan kassasta ja mahdollisesti myymällä omaisuutta. Rahoitusriskinä konkretisoituu investointeihin otetun lainan määrä sekä korkotason kehittyminen.

Verotulojen leikkaukset ja valtionosuuksien pienentyminen näkyvät kunnan taloudessa. Sivistystoimen palkkakustannuksia on saatu katettua hankerahoituksella, mutta muutoin tuotot ja tulot ovat minimaaliset. Maksuja ja taksoja tarkistetaan talouden sopeuttamissuunnitelman yhteydessä.

Markkinoilla odotetaan 12 kuukauden euriborin asettuvan 2,5–3,5 prosentin vaiheille eikä sen odoteta laskevankaan, ennen kuin inflaatiopaineet hidastuvat. Kohtuullisen suurta lainakantaa tulee saada pienennettyä, jotta korkokustannukset pysyvät hallinnassa, eikä lainakantaa ole tarkoituksenmukaista tietoisesti kasvattaa ennen kuin toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi on saatu päätettyä. Rahoitustuotot ovat himpun verran kohentuneet, mutta rahoituskulut ovat sen sijaan nelinkertaistuneet. Rahoitustuotot eivät riitä paikkaamaan yllättäviä taloudellisia riskejä. Kunnalla on pieniä sijoituksia S-pankissa sekä Evli Oyj:ssä. Vuoden vaihteen salkkujen markkina-arvo oli 170 499,96 enemmän kuin hankintahinta verrattuna edellisvuoden arvoon.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan kriisikuntakriteerejä on uudistettu tunnuslukujen ja niiden raja-arvojen osalta. Uusia raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella, joten taloudellisiin riskeihin on kiinnitettävä erityistä huomiota. Kriisikuntakriteerit eivät kunnan osalta vielä toteudu.

Kunnalla on omavelkaisia takauksia kuntakonsernin yhteisöjen lainoille. Taloudellisia riskejä lisäävät lainan takausvastuu Ristijärven Vuokratalot Oy:lle sekä konsernin ulkopuoliset takausvastuut Ristijärven vesiosuuskunnalle. Vakuuksien lisäksi riskinä on, että pääosin kaukolämpölaskuista erääntyneitä saatavia ei saada perittyä ja niitä on jouduttu jo osin alaskirjaamaan.

Yleinen taloudellinen riski on kirjanpidon ajantasaisuus ja oikeellisuus sekä talouden ja toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen liittyvien ohjeiden noudattaminen. Riskiä voidaan ehkäistä huomioimalla varovaisuuden periaate, järjestämällä koulutusta ja kehittämällä raportointia, mikä on erittäin ajankohtaista uuden taloussuunnitteluohjelman käyttöönotossa. Lisäksi laskujen huolellinen asiatarkastus ja hyväksyminen, sopimusseuranta sekä palveluntoimittajan kanssa käytävä säännöllinen vuoropuhelu ehkäisevät suurempia talousriskejä.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskien hallinta perustuu ajan tasalla oleviin vakuutuksiin. Vakuutuksia päivitetään aina, kun omaisuudessa tai henkilöstössä tapahtuu muutoksia. Vakuutukset kattavat kunnan omaisuuteen kohdistuvat vahingot, kunnan toiminnasta ulkopuolisille aiheutuvat vahingot ja kunnan omalle henkilöstölle työtehtävien suorittamisessa aiheutuvat vahingot. Vakuutusten kattavuus suhteessa hyväksytyyn riskitasoon tarkistetaan vuosittain vakuutusyhtiön edustajan kanssa pidettävässä vakuutuskatselmuksessa.

Kunnalla ei ole sellaisia tehdyistä päätöksistä johtuvia valituksia oikeusasteissa, joista olisi odotettavissa kunnalle taloudellisia vaatimuksia. Vuoden 2023 aikana tehdyistä päätöksistä ei ole jätetty sellaista oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta, joka olisi edennyt käsittelyyn hallinto-oikeuteen tai korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

1.1.8 Ympäristöasiat

Kuntien ympäristönvalvontaa koskeva lainsäädäntö on vuosien saatossa uudistunut ja kunnille on asetettu useita ympäristönvalvontaa koskevia tehtäviä. Ristijärven kunta on aloittanut kuntayhteistyön ympäristönvalvonnan osalta. Kuntayhteistyössä ovat mukana Suomussalmi, Hyrynsalmi, Paltamo ja Ristijärvi. Ympäristönvalvonnan tehtäviä suorittaa kaksi ympäristötarkastajaa. Isäntäkuntana toimii Suomussalmi. Kuntayhteistyö aloitettiin virallisesti toukokuussa.

Vuoden 2023 aikana on yhtenäistetty kunnan hallintosääntö ympäristötarkastajan sekä lupa – valvontalautakunnan toimivallan osalta vastaamaan yhteistyökuntia ja nykyistä lainsäädäntöä. Kunnan maa-aines – ja ympäristöviranomaisen taksan ja ympäristövalvontasuunnitelman valmistelu on aloitettu.

1.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeiden mukaan sisäisestä valvonnan järjestämisestä ja yhteisestä ohjeistamisesta vastaavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on osa päivittäistä toimintaa ja palvelualueiden päälliköt vastaavat siitä, että heidän alaisten vastuualueiden sisäinen valvonta on järjestetty lainsäädännön ja viranomaisohjeiden pohjalta ja että se on riittävää ja luotettavaa.

Kunnanhallitus antaa vuosittain talousarvion täytäntöönpano-ohjeet, joita vastuualueiden tulee toiminnassaan noudattaa. Lisäksi kunnanhallitus hyväksyy sisäisen valvonnan suunnitelman. Kunnan hallinnossa noudatetaan valtuuston hyväksymää hallintosääntöä ja hallituksen antamia toimintaa ohjaavia ohjeita sekä voimassa olevaa lainsäädäntöä. Konsernijohto antaa kuntakonsernille ohjeet konsernitalouden ja –toiminnan kannalta tarpeelliseksi katsomissaan asioissa.

Lähtevä ja tuleva posti kirjataan asianhallintajärjestelmä Dynastyyn. Järjestelmässä käsitellään kokousasiakirjojen lisäksi mm. viranhaltijapäätökset, sopimukset ja kauppakirjat. Henkilötietoja sisältäviä dokumentteja ei tallenneta verkkolevyille. Vuonna 2023 alkanutta tiedonhallintamallin projektia jatketaan yhdessä Kainuun kuntien kanssa ja valmistellaan siirtymistä sähköiseen arkistoon vuoden 2024 alusta. Vuosittainen sopimuskatselmus yhdessä kunnanhallituksen arvioinnin kanssa sisäisestä valvonnasta ja neljännesvuosittainen talouden raportointi ovat osa sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Riskienhallintaprosessi perustuu

- riskien tunnistamiseen ja kuvaamiseen
- riskin toteutumisen vaikutusarviointiin ja riskin toteutumisen todennäköisyyteen
- mahdollisuuteen hallita riskiä eri menetelmillä
- riskeistä raportointiin ja riskien seurantaan
- riskin toteutumisesta toipumisen suunnitteluun.

Kunnan riskienhallinnan tasoa ja riittävyttä arvioidaan sekä varsinaiseen toimintaan, investointeihin, rahoitukseen että vahinkoihin liittyvissä riskeissä. Jokaisen palvelu- ja vastuualueen on omalta osaltaan tiedostettava, mitä riskejä toimintoihin ja prosesseihin sisältyy ja arvioitava niiden tuomat uhat, epävarmuustekijät ja myös positiiviset mahdollisuudet.

Arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilasta

Keskeiset riskit on tunnistettu ja niitä analysoidaan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa. Toimintakertomuksen sanallisessa arvioinnissa ja talousarvion toteumavertailussa arvioidaan toteutuneita riskejä. Riskeistä raportoidaan kunnanhallitukselle ja kunnanjohtajalle säännöllisin väliajoin sekä voimassa olevien ohjeiden ja periaatteiden mukaisesti.

Riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa käsitellään konserniohjeessa, hallintosäännössä, sopimushallinnan ohjeissa sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeessa. Riskejä on tiedostettu ja suunnitelmallisia toimenpiteitä riskien tunnistamiseksi ja hallitsemiseksi on tehty. Parhaillaan työstetään laajennetun johtoryhmän ja puheenjohtajiston säännöllistä kokoontumista neljännesvuosittain, joissa linjataan tulevaisuutta, arvioidaan toteutunutta ja tehdään tarvittaessa kehittämissuunnitelmat epäkohtien korjaamiseksi.

Toteutuneet merkittävimmät riskit

Riskienhallinnan toimenpiteet ovat olleet riittävällä tasolla eikä korvaus- tai muita oikeudellisia vastuita ole päässyt toteutumaan. Kunnan on kyettävä hoitamaan tehtävänsä ja turvaamaan asukkaiden hyvinvointi ulkoisen tai sisäisen toimintaympäristön häiriöistä, uhkista ja riskeistä huolimatta. Kohtalainen toteutunut riski on saatavien erääntyminen.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Kunnanhallitus päättää vuosittain maksujen hyväksyjät ja antaa talousarvion täytäntöönpano-ohjeet sekä vahvistaa itselleen hallintosäännössä säädetyt toimivallan edelleen delegoinnista alaisilleen viranhaltijoille. Viranhaltijapäätökset tehdään Dynasty –asianhallintajärjestelmässä ja ne julkaistaan muutoksenhakuohjeineen kunnan internet-sivuilla niiltä osin, kun ne eivät sisällä EU-tietosuojasetuksen tai salassapitoa koskevan lainsäädännön mukaisia tietoja. Kuntaan on nimetty tietosuojavastaava.

Saatavien perintä on ulkoistettu, mutta julkisten ulosottojen hakemukset tehdään itse. Saatavien seuranta on järjestetty siten, että vastuuhenkilöillä on ajantasainen tieto oman toimialansa laskutuksen toteutumisesta. Monetran myyntireskontra lähettää kuukausittain vastuualueille perintäehdotelman hyväksyttäväksi ennen perinnän aloittamista sekä luottotappioehdotelman. Perinnästä vastaavat Revire Oy ja Lowell Suomi Oy. Vastuualueen päälliköt ja vastuualueiden esimiehet vastaavat oman palvelualueensa talouden aktiivisesta seurannasta.

Kunnanhallituksen ja valtuuston puheenjohtajisto on kokoontunut yhdessä laajennetun johtoryhmän kanssa 13.3.2024 ja läpikäynyt palvelu- ja vastuualueiden raportit sisäisestä valvonnasta sekä sopimuksista ja edellisen vuoden investoinneista.

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa kehitetään edelleen tavoitteena systemaattiset ja koordinoitut toimintamallit. Laajennetun johtoryhmän ja puheenjohtajiston neljännesvuosittaiset tapaamiset on aikataulutettu vuosikelloon. Henkilöstön työssäjaksamiseen ja työhyvinvointiin on kiinnitettävä huomiota jokapäiväisessä työssä.

Ohjeet ja periaatteet jalkautetaan henkilöstölle ja muutokset päivitetään tarvittaessa ohjeistukseen. Valtuusto päivitti hallintosääntöä ympäristövalvonnan ja rakennusvalvonnan osalta. Kuntastrategian tavoitteita ja mittareita tarkennetaan jälleen kevään 2025 aikana kesäkuussa aloittavalle valtuustolle. Myös omistajapoliittiset linjaukset määritellään yhdessä strategian kanssa.

Eryistä huomiota on kiinnitettävä edelleen talousarvion ja toiminta- sekä taloussuunnitelman laadintaprosessiin ja rakenteeseen siten, että toiminnan ja tulosten arviointi sekä seuranta helpottuvat. Talouden ennustamisen työkalu otetaan käyttöön vuoden 2024 aikana ja kuukausittaista talousraportointia tehostetaan uuden taloudenseurantajärjestelmän myötä. Edellisen vuoden tapaan, talous- ja henkilöstöhallinnon sekä tietohallinnon kustannukset on vyörytetty toimialoille. Tämä palvelee myös reaaliaikaista raportointia, sillä vyörytykset tehdään neljännesvuosittain. Kustannusten jakoperiaatteet tarkastetaan vuosittain.

Työstettäväksi otetaan kuntakonsernin riskikartoitus, riskien arviointimenettely ja siihen liittyvä ohjeistus. Edellisen vuoden investoinneista on tehty loppuraportti, joka antaa hyvän kokonaiskuvan investoinneista ja niiden vaikutuksista. Myös sopimustietojen tallentamiseen asianhallintajärjestelmään tulee kiinnittää huomiota.

Yleisesti voidaan todeta, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta on pääosin kunnossa, vaikkakin suunnitelmallisuutta tulee kehittää ja ohjeiden toimeenpanoa edelleen tehostaa. Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan tulee olla tukena päätöksenteolle ja toimia osana jokapäiväistä työskentelyä.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilinpäätökset 31.12.2023 ja 31.12.2022 eivät ole keskenään vertailukelpoisia.

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Järjestämisvastuun ja tehtävien siirron myötä sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen tulot ja menot siirtyivät hyvinvointialueille. Sosiaali- ja pelastustoimen tehtävien siirryessä myös tehtäviä vastaava verorahoitus siirtyi hyvinvointialueille.

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirryessä kuntien ja kaupunkien järjestämisvastuuseen liittyvä henkilöstö ja irtain omaisuus on siirtynyt hyvinvointialueille 1.1.2023. Ristijärven kunnalta ei siirtynyt henkilöstöä tai omaisuutta hyvinvointialueille.

Hyvinvointialueen ja kunnan väliset omaisuusjärjestelyt on toteutettu Kirjanpitolautakunnan kuntajoston lausunnon 128/2022 mukaisesti. Sosiaali- ja terveydenhuoltoja ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulon annettua lain (voimaantulolain) 42 §:n mukaisesti lain 20 §:ssä tarkoitettujen kuntayhtymien jäsenosuuksien ja 23 §:ssä tarkoitettujen irtaimen omaisuuden siirto hyvinvointialueille on kirjattu kunnan kirjanpidossa peruspääomaa vastaan. Samoin hyvinvointialueelle siirtyvä lomapalkkavelka on kirjattu peruspääomaan. Siirrot on kirjattu kunnan tilinpäätöksen 31.12.2022 mukaisilla kirjanpitoarvoilla.

Hyvinvointialueelle siirtyneet omaisuus- ja pääomaerät on kirjattu alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen päiväykselle 1.1.2023, eikä peruspääomaa vastaan kirjattuja omaisuus- ja pääomaerien siirtoja esitetä vuoden 2023 liiketapahtumina talousarvion toteutumistilauksessa tai rahoituslaskelmassa. Ristijärven kunnan vuoden 2023 avaavaan taseeseen on kirjattu Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän jäsenosuuden purku 328 586,23 euroa peruspääomaa vastaan.

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirtymiseen liittyvistä syistä kunnan tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma eivät ole vertailukelpoisia edelliseen tilinpäätökseen nähden.

Lisäksi Ristijärven kunnan lomituspalveluiden hoitaminen on siirtynyt Muhoksen kunnan hoidettavaksi 1.1.2023 minkä myötä lomituspalveluiden hoitamiseen liittyvät tulot ja menot siirtyivät vastuukunnalle, ja kunnan toiminnan tulot ja menot eivät ole vertailukelpoiset edelliseen tilikauteen nähden.

1.3.2 Tuloslaskelma ja tunnusluvut

Tuloslaskelma osoittaa, miten tilikauden tuotot riittävät kattamaan palvelujen tuottamisesta aiheutuneet kulut. Tuloslaskelmassa esitetään ulkoiset erät eli tuotoista ja kuluista on eliminoitu organisaatioiden sisäiset erät, kuten sisäiset vuokrat.

TULOSLASKELMA	2023	2022	Erotus
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	965 052	3 103 713	-2 138 661
Valmistus omaan käyttöön	0	0	
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-4 539 249	-13 881 644	9 342 395
TOIMINTAKATE	-3 574 197	-10 777 931	7 203 734
Verotulot	3 275 037	5 445 454	-2 170 417
Valtionosuudet	586 472	6 078 169	-5 491 697
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHT.	-57 200	-2 573	-54 627
VUOSIKATE	230 112	743 118	-513 006
Poistot ja arvonalentumiset	-298 360	-641 253	342 893
SATUNNAISET ERÄT YHTEENSÄ		93 346	-93 346
TILIKAUDEN TULOS	-68 248	195 211	-263 459
Poistoeron lis.(-) tai väh.(+)	14 321	241 886	-227 565
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-53 927	437 097	-491 024

Tuloslaskelman tunnusluvut	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut %	21,3	22,4
Vuosikate/Poistot %	77,1	115,9
Vuosikate euro/asukas	198	631
Väestö	1 165	1 177

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

Toimintatuotot/Toimintakulut % osoittaa maksurahoituksen osuutta toimintamenoista.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Vuosikate prosenttia poistoista = 100* Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoista valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä, jos poistot kattavat pitkällä aikavälillä keskimääräiset poistonalaisten investoinnit. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

1.3.3 Rahoituslaskelma ja tunnusluvut

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Tilinpäätöksen rahoituslaskelma koostuu varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan rahavirtojen muutoksista. Rahoituslaskelma johdetaan tuloslaskelmasta ja taseesta. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä sekä rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen sekä muun maksuvalmiuden muutosten nettomäärä.

RAHOITUSLASKELMA	2023	2022
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	230 112	743 118
Satunnaiset erät	0	93 346
Tulorahoituksen korjausevät	-31 811	-32 396
TOIMINNAN RAHAVIRTA	198 301	804 068
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-131 080	0
Pys.vast.hyöd.luovutustulot	35 000	44 400
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-96 080	44 400
Toiminnan ja invest. rahavirta	102 221	848 468
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaam.lisäykset	0	0
Antolainasaam.vähennykset	34 600	33 046
Antolainauksen muutokset	34 600	33 046
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik.lainojen vähennys	-460 000	-510 000
Lyhytaik.lainojen muutos	0	0
Lainakannan muutokset	-460 000	-510 000
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant.var.ja po:n muut	-13 032	71 791
Saamisten muutos	365 320	-82 394
Korottomien velkojen muutos	-359 960	-600 845
Muut maksuvalmiuden muutokset	-7 671	-611 448
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-433 071	-1 088 402
RAHAVAROJEN MUUTOS	-330 850	-239 934
Rahavarojen muutos	330 850	239 934
Rahavarat 31.12.	1 373 928	1 704 778
Rahavarat 1.1.	1 704 778	1 944 712

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2023	2022
Investointien tulorahoitus, %	-175,6	0
Laskennallinen lainanhoitokate	0,6	1,9
Lainanhoitokate	0,4	1,4
Kassan riittävyys, pv	95,6	43,2
Asukasmäärä	1 165	1 177
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	2 023 154	1 731 933

Investointien tulorahoitus % = 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitus kertoo, kuinka paljon investointien omahankintameno on rahoitettu tulorahoituksella.

Laskennallinen lainanhoitokate = (vuosikate+korkokulut)/(korkokulut+laskennalliset lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate = (Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset + Korkokulut - Tuloverot) / (korkokulut + laskennalliset lainanlyhennykset) kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi.

Kassan riittävyys pv, ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

1.3.4 Tase ja tunnusluvut

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettujen tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset, kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta. Tarkemmin eritellyt tase esitetään tilinpäätöslaskelmat –osassa.

T A S E	2023	2022
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet	59 015	88 137
2. Muut pitkävaikutteiset meno	0	12 165
Aineettomat hyödykkeet yht.	59 015	100 301
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	957 202	958 208
2. Rakennukset	3 522 661	3 619 955
3. Kiinteät rakenteet ja laitt	453 087	509 567
4. Koneet ja kalusto	25 596	0
6. Ennakkomaksut ja kesk.eräis	0	0
Aineelliset hyödykkeet yht	4 958 456	5 087 729
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	1 524 137	1 843 910
3. Muut lainasaamiset	244 526	279 126
4. Muut saamiset	60 000	60 000
Sijoitukset yhteensä	1 828 663	2 183 035
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	6 846 224	7 371 066
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
2. Lahjoitusrahastojen varat	31 919	32 156
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHT	31 919	32 156
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I Vaihto-omaisuus		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
2. Lainasaamiset	0	0
3. Muut saamiset	8 537	12 522
Pitkäaik.saamiset yhteensä	8 537	12 522

Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	174 506	305 212
2. Lainasaamiset	0	313
3. Muut saamiset	52 234	25 092
4. Siirtosaamiset	33 953	291 411
Lyhytaikaiset saamiset yht.	260 693	622 028
Saamiset yhteensä	269 230	634 550
III Rahoitusarvopaperit		
1. Osakkeet ja osuudet	1 009	1 009
2. Sijoitukset rahamarkkinains	743 908	731 678
Rahoitusarvopaperit yht.	744 918	732 687
IV Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset yht.	629 011	972 091
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 643 159	2 339 329
VASTAAVAA YHTEENSÄ	8 521 302	9 742 551
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	3 080 091	3 399 864
IV Ed.tilikausien yli/alijäämä	1 663 909	1 226 811
V Tilikauden yli/alijäämä	-53 927	437 097
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 690 073	5 063 773
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
1. Poistoero	494 083	508 405
POISTOERO JA VAPAAEHT.VAR.YHT	494 083	508 405
C PAKOLLISET VARAUKSET		
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
2. Lahjoitusrahastojen pääoma	95 024	108 293
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHT.	95 024	108 293
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
2. Lainat vakuutus- ja rah.lai	1 090 000	1 375 000
4. Lainat muilta luotonantajil	0	0
Pitkäaikainen vieras po. yht.	1 090 000	1 375 000
II Lyhytaikainen		
1. Joukkovelkakirjalainat	1 150 000	1 150 000
2. Lainat rahoitus- ja vak.lai	285 000	460 000
5. Saadut ennakot	4 246	3 862

6. Ostovelat	338 447	363 891
7. Liittymismaks. ja muut vela	37 870	50 070
8. Siirtovelat	336 558	659 257
Lyhytaikainen vieras po. yht.	2 152 121	2 687 081
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	3 242 121	4 062 081
VASTATTAVAA	8 521 302	9 742 551

Taseen tunnusluvut	2023	2022
omavaraisuusaste %	60,9	53,3
suhteellinen velkaantuneisuus %	67,1	27,7
kertynyt yli-/alijäämä 1000 e	1 610	1 664
kertynyt yli-/alijäämä e/as.	1 382	1 414
lainakanta 31.12. 1000 e	2 525	2 985
lainakanta 31.12. e/as.	2 167	2 536
Lainat ja vuokravastuut 1000 e	2 548	3 011
Lainat ja vuokravastuut, e/asukas	2 187	2 558
Lainasaamiset 1000 e	245	279
Henkilöstön lukumäärä	46	79

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääristä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka monta prosenttia kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisin maksuun.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) = edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana tai paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) e/asukas = [edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)+tilikauden ylijäämä (alijäämä)] / asukasmäärä. Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12. = vieras pääoma - (saadut ennakot+ostovelat+siirtovelat+muut velat) Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

Lainat euroa/asukas Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainasaamiset 31.12. = Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.3.5 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön. Vähennyksenä toimintatuotoissa ovat käyttöömaisuuden myyntivoitot ja menoissa käyttöömaisuuden myyntitappiot sekä pakollisen varauksen muutos.

TULOT	2023	MENOT	2023
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	965 052	Toimintamenot	-4 539 249
Verotulot	3 275 037	Korkokulut	-81 601
Valtionosuudet	586 472	Muut rahoituskulut	-4 091
Korkotuotot	2 164	Satunnaiset kulut	0
Muut rahoitustuotot	26 328		
Satunnaiset tuotot	0		
Tulorahoituksen korjaukset		Tulorahoituksen korjaukset	
- pys. vast. hyöd. luovutusvoitot	-31 811	- pakollisten varauksen muutos lis (-) väh(+)	0
		- pys. vast. hyöd. luovutustappiot	0
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet	27 000	Investointimenot	-158 080
Pysyvien vast. hyöd. luov.tu- lot	35 000		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähen- nys	34 600	Antolainasaamisten lisäys	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-460 000
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	-7 671	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	
Kokonaistulot yhteensä	4 912 171	Kokonaismenot yhteensä	-5 243 021

1.4 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.4.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Konsernirakenne 31.12.2023	Yhdistelty (kpl)	Omistusosuus %
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	2	
Kt Oy Saukkohaka		100
Kt Oy Ristijärven Vuokratalot Oy		100
Muut yhtiöt	1	
Senioripolis Oy		100
Osuuskunnat	1	
Osuuskunta Seniorisilta		58,8
Kuntayhtymät	2	
Kainuun liitto		1,89
Kainuun jätehuollon ky (Ekokymppi)		2,04
Osakkuusyhteisöt		
Ristijärven vesihuolto-osuuskunta	1	
Yhteensä	7	

Kiinteistö Oy Saukkohakalla ja Senioripolis Oy:llä ei ole ollut varsinaista toimintaa.

1.4.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Konsernin toimintaa ohjaa kunnanhallitus ja valtuuston 14.3.2018 hyväksymä konserniohje. Konsernijohto ja kunnan edustajat raportoivat tytäryhteisöstä kunnanhallitusta ja valtuustoa kaksi kertaa vuodessa. Toinen raporteista on tilinpäätösraportti.

Valtuusto on asettanut konsernille talousarviossa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Yhtiöiden tulee antaa kunnanhallitukselle raportti toiminnastaan kaksi kertaa vuodessa 15.2. (ed. vuosi) ja 15.8. (kuluva vuosi) mennessä. Kunnanhallitukselle on toimitettu raportit Ristijärven Vuokratalot Oy:n ja Osuuskunta Seniorisillan toiminnasta 18.9.2023.

Kunnanhallitus nimeää edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin sekä nimeää kunnan ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin. Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kuntakonsernia ja päättää omistajaohjauksesta kiireellisissä asioissa. Kunnanjohtajalla on oikeus tarvittaessa sisäisen tarkastuksen järjestämiseen kunnan tytäryhteisöissä. Yhtiöt ja yhteisöt ovat velvollisia antamaan selvitystoimituksen edellyttämät tiedot.

Kunnanhallitus antaa tarvittaessa ohjeet yhtiökokouksessa tai vastaavissa elimissä kuntaa edustaville henkilöille kunnan kannan ottamiseen käsiteltäviin asioihin. Lisäksi kunnanhallitus antaa tarvittaessa asiakkohtaisia konserniohjeita.

Kunnanvaltuusto päättää kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista talousarvion yhteydessä. Kunnanhallituksen tulee osavuositarkastuksen yhteydessä saattaa valtuuston tietoon konserniraportti. Valtuusto on saanut selostuksen tytäryhteisöjen toiminnasta 18.9.2023. Lisäksi tytäryhteisöihin nimetyillä kokousedustajilla on velvollisuus raportoida konserni johdolle merkittävistä konsernia koskevista asioista. Tytäryhteisöjen taloudellisen aseman seuranta on ollut riittävää.

Kunnanjohtajalla on oikeus osallistua kunnan määräysvallassa olevan tytäryhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen kokoukseen. Tytäryhteisöjen tulee antaa kunnalle puolivuositin ja

tarvittaessa useammin raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehityksestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä.

1.4.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Ristijärven kunnan konserniin kuuluvat tytäryhteisöt Kiinteistö Oy Saukkohaka, Ristijärven Vuokratat Oy, Seniorpolis Oy ja Osuuskunta Seniorisilta. Kiinteistö Oy Saukkohaka ja Seniorpolis Oy ovat ns. lepäävässä tilassa eikä niillä ole ollut edelleenkaan toimintaa.

Ristijärven Vuokratat Oy:n vuokrausaste on ollut melkein 95 %. Tyhjiä asuntoja on ollut koko ajan tarjolla, mutta tyhjat asunnot ovat pääsääntöisesti isoja asuntoja. Pienet asunnot on helppo vuokrata edullisen vuokran takia. Lisäksi vuokralaisissa on usein vain yhden tai kahden hengen asuntokuntia. Vuokra-asuntojen määrä on edelleen riittävä.

Osuuskunta Seniorisillalle ei ole maksettu avustusta vuonna 2023.

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle. Hyvinvointialueiden aloittaessa 1.1.2023 aiemmin sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen tehtäviä hoitaneet kuntayhtymät ovat purkautuneet. Muutoksen myötä kunnan omistus Kainuun soten kuntayhtymässä on päätynyt ja näin ollen sitä ei ole yhdistelty vuoden 2023 tilinpäätökseen.

Lisäksi Ristijärven kunnan lomituspalveluiden hoitaminen on siirtynyt Muhoksen kunnan hoidettavaksi 1.1.2023 minkä myötä lomituspalveluiden hoitamiseen liittyvät tulot ja menot siirtyivät vastuukunnalle, ja kunnan toiminnan tulot ja menot eivät ole vertailukelpoiset edelliseen tilikauteen nähden.

Ristijärven Vuokratat Oy

Toiminta vuonna 2023

Ristijärven Vuokratat Oy vakiinnuttanut asemansa asuntojen ensisijaisena vuokraajana Ristijärvellä. Asuntoja korjataan ja remontit aikataulutetaan suunnitelmien mukaan huomioiden oman rahoituksen riittävyys. Vuoden 2023 aikana remontoitiin Kunnaksenkujalla sijaistevan asunnon pesuhuone ja sauna sekä tehtiin piha-aitojen maalauskuunnostusta. Velvoitteet niin kumppaneiden kuin myös kunnan kanssa hoidetaan sovittu. Asukkaita kuullaan, asukkaiden kanssa käydään vuoropuhelua ja toiveisiin vastataan mahdollisuuksien mukaan. Kaikista asukkaita koskevista asioista pyritään informoimaan jatkuvasti.

Ristijärven Vuokratat Oy pystyy tarjoamaan asukkailleen turvallista asumista hyvin hoidetuissa asunnoissa. Asukkaat ovat tyytyväisiä ja asukkaiden palvelupyyntöihin vastataan pikimmiten resursien sallimissa rajoissa. Asuntojen kysyntä ja korkea käyttöaste kertovat onnistumisesta Vuokratatolille asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa.

Tavoite	Mittari	Toteuma
Asukasviihtyvyys	Asukasvaihtuvuus	13 uutta vuokrasopimusta
Viihtyisät asunnot	Asukastyytyväisyys	Ei hoitamattomia reklamaatioita
Asunnot täynnä	Käyttöaste	Toteutui, käyttöaste melkein 95 %
Rahan riittävyys	Kassa, vuokrasaavat	Avointen vuokrasaatavien suhde vuokratuottoihin on 2,4 %

Osuuskunta Seniorisilta, VIRTAALA

Tavoite	Mittari	Toteuma
Positiivinen tulos	Tulos ilman avustusta	Tilikauden tulos on noin 21 000 euroa ylijäämäinen ilman avustushakemuksia v. 2023.

Osuuskunnan taloudellinen tilanne on kohentunut vuoden 2023 aikana. Siihen ovat vaikuttaneet aukioloaikojen optimointi, liikuntaryhmien kausihinnoittelu ja Saukkovaaran mökkien vuokraustoiminta. Tammikuussa 2023 aloitti Monitoimikeskus Virtaalan uusi halliemäntä ja hänen aktiivisen toimintansa ansiosta tilojen yleisilme on raikastunut, kahvion tarjonta monipuolistunut ja myynti kasvanut. Tiloissa on järjestetty juhlia, kokouksia yms. tilaisuuksia. Kunnan toimesta toteutettu allasosaston ja allaslaitteiden tilojen remontti toteutettiin kesällä 2023. Monitoimikeskus Virtaala oli suljettuna remontin ajan.

Osuuskunnan omistamista yksioista on toisessa ollut pitkäaikainen vuokralainen ja toista on käytetty lyhytaikaiseen vuokraukseen.

Paltamon kansalaisopisto on järjestänyt viikoittaista liikuntatoimintaa sekä paikalliset yhdistykset ovat järjestäneet tapahtumia Virtaalan tiloissa. Lisäksi tiloja ovat käyttäneet kunnan peruskoulu kerhojen ja liikuntatuntien järjestämiseen. Kunnan vapaa-ajan ohjaajan toimesta on tiloissa ollut ohjattua liikuntaa kunnan iäkkäille asukkaille.

1.4.4 Arvio konsernin todennäköisestä kehityksestä

Ristijärven Vuokratalot Oy jatkaa toimintaansa Ristijärven merkittävimpänä vuokranantajana. Vuokria korotetaan kustannusten nousua vastaavasti, jotta asunnoista pystytään pitämään huolta. Asukkaita kuunnellaan ja turvallisuuteen ja asumisviihtyvyyteen panostetaan. Talous pidetään kunnossa ja vastuut hoidetaan.

Osuuskunta Seniorisillan toiminta jatkuu entisen kaltaisena. Uusia palveluita tulisi löytää ja markkinointia lisätä uusien asiakkaiden löytämiseksi varsinkin oman kunnan ulkopuolelta. Osuuskunnan henkilöresurssit ovat ohuet ja niiden riittävyyteen pitäisi kiinnittää huomiota.

1.4.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Ristijärven valtuusto on hyväksynyt 14.3.2018 konserniohjeen, jolla luodaan puitteet omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti.

Sisäisen valvonnan järjestämisessä kunnan tehtävänä on ohjeistaa, valvoa ja arvioida sisäisen valvonnan järjestelmän ja menettelyjen toimivuutta. Konserniohjeen mukaan Ristijärven kunnan konsernijohtolla tarkoitetaan kunnanhallitusta ja kunnanjohtajaa. Toimivallan- ja vastuujako konserniohjauksessa ovat toteutuneet kunnanvaltuuston hyväksymän konserniohjeen mukaisesti, eikä vastuunjakoon ole tullut muutoksia.

Yhtiöiden hallitukset vastaavat oman yhtiönsä riskienhallinnasta ja valvovat sen toteuttamista. Konsernitavoitteiden toteutumista on arvioitu kunkin tytäryhtiön kohdalla luvussa 1.6. Kunnan tytäryhteisöt ovat raportoineet kerran vuodessa kunnanhallitukselle ja valtuustolle olennaisista toimintaansa koskevista asioista.

Kunta tuottaa Vuokratalot Oy:lle sopimuksen perusteella tarpeen mukaan kiinteistöhuoltoa ja rakentamisen asiantuntijapalvelua. Vuokratalot Oy:n toimitusjohtajan tehtäviä hoitaa kunnan elinvoimapäällikkö oman työnsä ohella ja yhtiö ostaa tilitoimistopalvelut (mm. kirjanpito, vuokralaskutus) Pajox Oy:ltä.

Konserniyhtiöiden tilintarkastuspalvelun hankinta on toteutettu yhteistyössä kunnan kanssa.

Yhtiön hallituksella ja toimitusjohtajalla on vastuu yhtiön riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä. Yhteisöjen vakuutusten tulee olla riittävät yhteisön toiminnan luonne ja laajuus

huomioiden.

Yhteenvedona todetaan, että konsernivalvonnan kohdealueissa ei ole havaittu sellaisia puutteita ja virheitä, joista tulee tehdä erityistä selvitystä.

Riskienhallinnan tarkastuskohteet:

Vuokrien tarkistuksiin tehdään sopimusten mukaiset korotukset ml. kunnan vuokra-asunnot.

- Vuokrat on korotettu vuokrasopimusten mukaisesti, Ristijärven Vuokratalot oy 4,9 % ja kunnan omistaman kiinteistön Aholantie 30 osalta 4,9 %.

Konsernivalvonnan tehokkuus ja toimivuus

- Valvontaa on suoritettu konserniohjeen mukaisesti. Puutteita ei ole havaittu.

1.4.6 Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Konsernitilinpäätökset 31.12.2023 ja 31.12.2022 eivät ole keskenään vertailukelpoisia.

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Järjestämisvastuun ja tehtävien siirron myötä konsernin emoyhteisön tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma 31.12.2023 eivät ole vertailukelpoisia edellisen tilinpäätöksen kanssa. Emoyhteisön tilikausien vertailukelpoisuudesta on kerrottu tarkemmin emoyhteisön esittämistä koskeissa liitetiedoissa.

Hyvinvointialueiden aloittaessa 1.1.2023 aiemmin sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen tehtäviä hoitaneet kuntayhtymät ovat purkautuneet. Muutoksen myötä kunnan omistus Kainuun soten kuntayhtymässä on päättynyt ja näin ollen sitä ei ole yhdistelty vuoden 2023 tilinpäätökseen.

Hyvinvointialueelle siirtyneet omaisuus- ja pääomaerät on emoyhteisössä kirjattu alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen päiväykselle 1.1.2023, eikä peruspääomaa vastaan kirjattuja omaisuus- ja pääomaerien siirtoja esitetä vuoden 2023 liiketapahtumina talousarvion toteutumisvertailussa eikä rahoituslaskelmassa. Samoin vuoden 2023 konsernin tulokseen vaikuttavat ainoastaan vuoden 2023 liiketapahtumat ja eliminointi- ja yhdistelykirjausten muutokset. Sote-uudistuksen omaisuusjärjestelyistä johtuvat muutokset vaikuttavat konsernitaseen edellisten tilikausien yli- tai alijäämään.

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirtymiseen liittyvistä syistä konsernin tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma eivät ole vertailukelpoisia edelliseen tilinpäätökseen nähden.

Omaisuusjärjestelyt vaikuttavat myös siihen, mitkä yhteisöt yhdistellään kuntakonsernien konsernitilinpäätöksiin, ja siten konsernitilinpäätöksen oikaisu- ja eliminointikirjauksiin.

Lisäksi Ristijärven kunnan lomituspalveluiden hoitaminen on siirtynyt Muhoksen kunnan hoidettavaksi 1.1.2023 minkä myötä lomituspalveluiden hoitamiseen liittyvät tulot ja menot siirtyivät vastuukunnalle, ja kunnan toiminnan tulot ja menot eivät ole vertailukelpoiset edelliseen tilikauteen nähden. Muutoksella on merkittävä vaikutus myös konsernin toiminnan tulokseen.

1.4.7 Konsernitilinpäätös ja tunnusluvut

Konsernin tuloslaskelma ja tunnusluvut

TULOSLASKELMA	TP 2023	TP 2022
Myyntituotot	967 897,09	10 940 929,66
Maksutuotot	40 959,96	927 117,53
Tuet ja avustukset	181 333,30	679 099,35
Muut toimintatuotot	334 235,25	653 412,16
Toimintatuotot	1 524 425,61	13 200 558,70
Valmistus omaan käyttöön		
Palkat ja palkkiot	-1 727 095,98	-7 680 402,95
Eläkekulut	-385 337,32	-836 660,77
Muut henkilösivukulut	-44 010,75	-124 968,53
Henkilöstökulut	-2 156 444,05	-8 642 032,25
Palvelujen ostot	-1 608 843,55	-12 134 132,74
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-599 693,17	-1 378 503,55
Avustukset	-186 659,98	-470 265,27
Muut toimintakulut	-352 801,35	-908 909,90
Toimintakulut	-4 904 442,10	-23 533 843,71
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-5 400,81	-24 063,78
TOIMINTAKATE	-3 385 417,30	-10 357 348,79
Verotulot	3 267 418,51	5 438 351,23
Valtionosuudet	586 472,00	6 078 169,00
Korkotuotot	970,06	542,10

Muut rahoitustuotot	26 316,63	38 695,14
Korkokulut	-115 673,90	-54 485,50
Muut rahoituskulut	-5 847,63	-56 526,36
Rahoitustuotot ja -kulut	-94 234,84	-71 774,62
VUOSIKATE	374 238,37	1 087 396,82
Suunnitelman mukaiset poistot	-418 857,13	-1 086 938,08
Omistuksen eliminointierot	0,00	4 047,63
Arvon alentumiset	0,00	-13 054,18
Poistot ja arvonalentumiset	-418 857,13	-1 095 944,64
Satunnaiset erät		205 117,00
TILIKAUDEN TULOS	-44 618,77	196 569,19
Poistoeron muutos	0,00	0,00
Varausten muutos	0,00	0,00
Rahastojen muutos	1 097,79	765,89
Tilinpäätössiirrot	1 097,79	765,89
Tilikauden verot	-19 514,65	-13 998,79
Laskennalliset verot	0,00	0,00
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	-8 824,31	-10 523,20
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-71 859,93	172 813,08

Tuloslaskelman tunnusluvut	TP 2023	TP 2022
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	31,1	56,1
Vuosikate/Poistot, %	89,3	98,9
Vuosikate, €/asukas	321	924
Asukasmäärä	1165	1 177

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista = $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$
 Konsernin koko ja konserniin kuuluvien yhteisöjen luonne vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät konsernikohtaisia eroja. Vuosikate osoittaa konsernin tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennykseen. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Vuosikate prosenttia poistoista = $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat konserniyhteisöjen keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä konsernitilinpäätökseen yhdisteltävien yhteisöjen ja säätiöiden vuotuista investointitasoa.

Tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä, jos poistot kattavat pitkällä aikavälillä keskimääräiset poistonalaisten investoinnit. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyden arvioinnissa. Konsernikohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Keskimääräistä, kaikkia kuntakonserneja koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Muun muassa konserniyhteisöjen toimintojen sisältö vaikuttaa vuosikatetavoitteen määrittämiseen konsernissa. Asukasmääränä tunnusluvun laskennassa käytetään kunnan asukasluvua tilikauden lopussa.

Konsernitase ja tunnusluvut

TASE	TP 2023	TP 2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat oikeudet	120 888,01	172 957,34
Konserniliikearvo		
Muut pitkävaikutteiset menot	2 682,06	74 973,43
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	0,00	2 672,38
Aineettomat hyödykkeet	123 570,08	250 603,15
Maa- ja vesialueet	957 202,35	976 959,98
Rakennukset	4 287 875,98	8 195 303,87
Kiinteät rakenteet ja laitteet	555 627,37	704 852,90
Koneet ja kalusto	75 676,62	339 199,09
Muut aineelliset hyödykkeet	86 759,58	86 227,49
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 348,08	52 096,09
Aineelliset hyödykkeet	5 965 489,97	10 354 639,43
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	0,00	0,00
Kuntayhtymäosuudet	0,00	0,00
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	203 260,48	208 661,29
Liikelaitosten peruspääomaosuudet		
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonorotukset	75 944,46	82 281,54
Joukkovelkakirjasaamiset		
Muut lainasaamiset	19 759,71	19 759,71
Muut saamiset	60 102,17	69 336,49
Sijoitukset	359 066,82	380 039,03
PYSYVÄT VASTAAVAT	6 448 126,87	10 985 281,60
Valtion toimeksiannot	137 161,93	68 954,85
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	31 918,89	35 292,24
Muut toimeksiantojen varat	0,00	33 412,43
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	169 080,82	137 659,52
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Aineet ja tarvikkeet	0,00	27 239,45
Keskeneräiset tuotteet		
Valmiit tuotteet	435,56	435,56
Muu vaihto-omaisuus		
Ennakkomaksut vaihto-omaisuudesta	0,00	26 370,58
Vaihto-omaisuus	435,56	54 045,58
Myyntisaamiset		
Lainasaamiset	11 898,06	12 936,09
Laskennalliset verosaamiset		
Saamiset kunnalta		
Muut saamiset	8 537,01	12 211,26
Siirtosaamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	20 435,07	25 147,35
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	186 746,38	482 663,09
Lainasaamiset	0,00	1 251,94

Laskennalliset verosaamiset		
Saamiset kunnalta	0,00	0,00
Muut saamiset	53 673,62	120 074,08
Siirtosaamiset	36 606,68	422 805,78
Lyhytaikaiset saamiset	277 026,68	1 026 794,89
Saamiset	297 461,75	1 051 942,24
Osakkeet ja osuudet	1 716,20	1 716,20
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	743 908,30	731 678,15
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut arvopaperit		
Rahoitusarvopaperit	745 624,50	733 394,35
Rahat ja pankkisaamiset	1 443 818,29	3 443 789,56
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 487 340,10	5 283 171,73
VASTAAVAA	9 104 547,79	16 406 112,86
VASTATTAVAA		
Peruspääoma	3 080 091,41	3 399 863,95
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma		
Ylikurssirahasto		
Arvonkorotusrahasto		
Muut omat rahastot	1 173,33	2 271,12
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) (pl. muuntoerot)	1 236 140,09	1 084 460,04
Muuntoerorahasto		
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	1 236 140,09	1 084 460,04
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-71 859,93	172 813,08
OMA PÄÄOMA	4 245 544,90	4 659 408,19
VÄHEMMISTÖOSUUDET		
KONSERNIRESERVI		
Poistoero	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset		
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0,00	0,00
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	18 240,77	94 263,70
PAKOLLISET VARAUKSET	18 240,77	94 263,70
Valtion toimeksiannot	137 163,97	126 991,78
Lahjoitusrahastojen pääomat	95 023,95	116 411,83
Muut toimeksiantojen pääomat	4 130,14	41 308,65
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	236 318,06	284 712,26
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 304 688,61	6 516 668,55
Pääomalainat	0,00	0,00
Lainat kunnalta	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	4 233,42	9 525,20
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	2 308 922,04	6 526 193,75
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Korottomat velat kunnalta		

Liittymismaksut ja muut velat	0,00	5 133,05
Siirtovelat		
Laskennalliset verovelat		
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	0,00	5 133,05
Pitkäaikainen vieras pääoma	2 308 922,04	6 531 326,80
Joukkovelkakirjalainat	1 150 000,00	1 150 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	309 651,59	683 659,41
Pääomalainat		
Lainat kunnalta	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	529,18	1 058,36
Lainat muilta luotonantajilta		
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	1 460 180,77	1 834 717,77
Saadut ennakot	29 856,39	31 658,07
Ostovelat	367 732,15	767 585,04
Korottomat velat kunnalta		
Liittymismaksut ja muut velat	46 371,28	158 104,59
Siirtovelat	372 033,94	2 033 813,27
Laskennalliset verovelat		
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	815 993,76	2 991 160,96
Lyhytaikainen vieras pääoma	2 276 174,53	4 825 878,73
VIERAS PÄÄOMA	4 585 096,56	11 357 205,52
VASTATTAVAA	9 104 547,79	16 406 112,86

Taseen tunnusluvut	TP 2023	TP 2022
Omavaraisuusaste	47,0	28,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	84,7	45,8
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 e	1 164	1 257
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), e/asukas	999	1 068
Lainat ja vuokravastuut 1000 e	3 769	8 588
Lainat ja vuokravastuut, e/asukas	3 235	7 297
Lainasaamiset	19 760	19 760

Investointien tulorahoitus, % = 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos konsernin lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan konsernin lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys (pv) = 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Konsernin rahoituslaskelma ja tunnusluvut

RAHOITUSLASKELMA	TP 2023	TP 2022
VUOSIKATE	374 238,37	1 087 396,82
Satunnaiset erät	0,00	205 117,00
Tilikauden verot	-19 514,65	-13 998,79
Tulorahoituksen korjauserät	-23 631,83	-214 155,25
Toiminnan rahavirta	329 127,85	1 064 359,78
Investointimenot	-189 192,44	-257 689,57
Rahoitusosuudet investointimenoihin	27 000,00	448,61
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	69 863,47	167 734,43
Investointien rahavirta	-92 328,98	-89 506,54
Toiminnan ja investointien rahavirta	236 798,87	974 853,25
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	21 545,58
Antolainauksen muutokset	0,00	21 545,58
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 498,01	2 967,68
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 852,24	-633 091,12
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-459 328,08	3 672,57
Lainakannan muutokset	-466 682,31	-626 450,87
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muutokset vähemmistön osuudessa	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-16 797,76	100 160,52
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	7 604,30
Saamisten muutos	367 650,88	418 754,76
Korottomien velkojen muutos	-357 854,70	-249 197,96
Muut maksuvalmiuden muutokset	-7 001,58	277 321,62
Rahoituksen rahavirta	-473 683,89	-327 583,68
Rahavarojen muutos	-236 885,02	647 269,57
Rahavarat 31.12.	2 189 442,79	4 177 183,91
Rahavarat 1.1.	2 426 327,81	3 529 914,34

Rahoituslaskelman tunnusluvut	TP 2023	TP 2022
Investointien tulorahoitus, %	230,7	422,7
Laskennallinen lainanhoitokate	0,8	1,0
Lainanhoitokate	3,8	1,7
Kassan riittävyys, pv	152,3	62,1
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	951 631	54 833

Konsernitaseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, % = $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Kun käytetään lyhennettyä konsernikaavaa, laskennassa voidaan jättää saadut ennakot pois. Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuivat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku konsernien välisessä vertailussa, koska pysyvien

vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) = Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko konsernilla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas = [Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)] / Asukasmäärä

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Konsernin lainakanta 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Konsernin lainat euroa/asukas lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Konsernin lainat ja vuokravastuut 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokra-vastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä konsernin lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Konsernin lainasaamiset 31.12. = Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja konsernin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.5 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.5.1 Asiaa koskeva sääntely

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

1.5.2 Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahastosiirtoja. Kirjaimellisesti tuloksen käsittely on ylijäämäisen tuloksen siirtämistä taseen vapaaehtoiseen varaukseen, rahastoon tai tilikauden ylijäämä –tilille.

Tilikauden tulos	-68 248,36 e
Poistoeron vähennys	14 321,28 e
Tilikauden alijäämä	-53 927,08 e

Kunnanhallitus esittää tilikauden 1.1.-31.12.2023 tuloksen -68 248,36 euron käsittelystä seuraavaa:

- kirjataan poistoeron vähennyistä suunnitelman mukaan 14 321,28 euroa
- kirjataan tilikauden alijäämä 53 927,08 euroa tilikauden yli-/alijäämätilille.

1.5.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain 115 §:n mukaan, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Ristijärven kunnan taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää 1 663 908,61 euroa. Tilinpäätösvuoden 2023 tuloksen vähennyksen 53 927,08 e jälkeen kertynyttä ylijäämää on 1 609 981,53 euroa, 1 381,96 e/as.

Kukkaron nyörit on pidetty tiukalla ja vain välttämättömät hankinnat on tehty. Kaikkia toimintoja tarkastellaan kriittisesti ja uusia säästökohteita kartoitetaan koko ajan erityisesti päivittäisessä toiminnassa ja luopumalla kunnalle tarpeettomista kiinteistöistä. Lisäksi yhteistyötä Kainuun kuntien ja sidosryhmien kanssa pyritään lisäämään joka hallinnon alalla.

Kunnanhallitus on päättänyt aloittaa talouden tasapainottamisen vuoteen 2027 saakka. Vaikka tällä hetkellä taseessa on kertynyttä ylijäämää, ei se riitä monena vuonna kattamaan useiden satojen tuhansien alijäämiä. Kunnanvaltuusto päättää sopeutustoimista kesäkuun 2024 kokouksessaan.

Rahoituksen turvaaminen

Kunnanhallituksen tulee ottaa toimintakertomuksessa kantaa kuluvan vuoden toiminnan rahoittamiseen esimerkiksi silloin, kun kuluvan vuoden talousarviossa katetaan maksuvalmiuden muutoksella olennaisesti suurempi määrä, kuin mitä kunnalla on tilinpäätöksen mukaan kassavaroja.

Tilinpäätösvuoden toteutunut toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirran summa on 0,33 milj. euroa. Tilinpäätöksessä kunnan rahavarat, mukaan lukien rahoitusarvopaperit, ovat 1,64 milj. euroa, josta kassavarojen osuus on 0,63 milj. euroa.

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 Kuntastrategian toteutuminen

Kunnanvaltuusto hyväksyi uuden kuntastrategian *Keskellä Kainuuta – Sisukkaasti uudistuva kasvupitäjä* kesäkuun kokouksessaan vuosille 2022–2026. Kuntastrategiassa määritellyt tavoitteet ohjaavat niin luottamushenkilöiden päätöksiä kuin viranhaltijoiden valmistelua ja kunnan toimijoita. Toimintaa ohjaavat arvot ovat *yhteisöllisyys, luonnonläheisyys ja sinnikkyys*.

Kuntastrategian mittarit on määritelty hyväksyttäessä valtuustokauden tavoitteet. Tavoitteita ja mittareita tarkennetaan vuosittain talousarvion yhteydessä, ja jokainen palvelu- ja tehtäväalue määrittelee omat strategiaan tukevat tavoitteet. Kaikkia strategiamittarit eivät toteudu yhtenä vuonna, vaan ne jakautuvat koko valtuustokaudelle.

Päämäärä 1 Virikkeellinen kasvupitäjä	
Kunta yhteistyökumppaneineen tarjoaa lapsille ja nuorille monipuolista tekemistä ja vaihtoehtoisia harrastuksia turvallisessa elinympäristössä	
Toiminnallinen tavoite	Keskeiset toimenpiteet, vastuualue ja mittareiden toteutuminen 2023
aktiivisen harrastustoiminnan lisääminen ja monipuolistaminen	Yhteistyö Ristijärven Eläkeyhdistyksen kanssa aloitettiin kokeilu- ja luontoisena syksyllä 2023 ja eläkelaisille tarjottiin ohjattua liikuntaa (vesijumppaa ja saliliikuntaa 5 kertaa syksyn aikana). Yhteistyötä on tarkoitus jatkaa. Vauvauinti aloitettiin Virtaalassa syksyllä 2023 ja kävijöitä on ollut noin 6 vauvaa/kerta. Toimintaa jatketaan. Koulun kerhotoiminnalla ja Suomen mallin kerhotoiminnalla on pystytty toteuttamaan oppilaiden toivomia kerhoja.
uusien kuntalaisten huomioiminen	Järjestettiin uusille kuntalaisille tervetuloa -tilaisuus yt. seurakunnan kanssa.
osallisuuden kehittäminen, kuntalaisten aktivoiminen	Kuntalaiskysely (hyte-kysely) toteutettiin maaliskuussa 2023 ja siitä on koottu yhteenveto hyvinvointikertomukseen. Kehittämissuhteita on viety eteenpäin tiedoksi päättäjille. Lasten ja nuorten parlamentin ja Nuorisovaltuuston ehdotuksien pohjalta on kehitetty mm. kouluruokailua ja välituntitoimintaa.
väestömäärän vakiinnuttaminen	Vuoden aikana väestömäärä väheni 12 henkilöllä. Uusia kuntalaisia houkutellaan kuntaan muun muassa tarjoamalla edullisia omakotitaloja. Rakentaminen on ollut talouden epävarmana vuotena vähäistä. Avoimien työpaikkojen määrä on kunnassa vähäinen ja avoinna olevat toimet tai virat ovat aloilla, joihin on vaikea koko Kainuun alueelta rekrytoida.
hyvinvointisuunnitelma vs. raportti	Hyvinvointisuunnitelma ja raportti kootaan vuosittain valtuustolle hyväksyttäväksi. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma tehtiin keväällä 2023 ensimmäisen kerran vuosille 2023–2025.
vanhus- ja vammaisneuvoston lausuntopyynnöt sekä nuorisovaltuuston osallistuminen valtuustoseminaareihin	Ristijärven vanhus- ja vammaisneuvosto on antanut lausuntoja Kainuun hyvinvointialueen vanhus- ja vammaisneuvostolle. Nuorisovaltuuston jäsenille tarjottiin mahdollisuutta osallistua valtuustokaveri toimintaan, mutta toistaiseksi tähän ei ole saatu nuoria mukaan. Nuorisovaltuusto ei ole osallistunut valtuustoseminaareihin.
kuntahenkilöstön hyvinvointi	Osallistuttiin Laadukasta esimiestyötä ja työhyvinvointia Kainuun kuntatyöpaikoille -hankkeeseen, johon kuului kaksi työhyvinvointikyselyä. Työhyvinvointityö jatkuu vuonna 2024 ja mm. e-Passi on otettu käyttöön.

Päämäärä 2 Luonnonläheinen harrastekunta	
Luontoarvojen kunnioittaminen edistää vastuullisia valintoja ja luontomatkailun tukemista	
Toiminnallinen tavoite	Keskeiset toimenpiteet, vastuualue ja mittareiden toteutuminen 2023
retkeilyreittien kunnossapito ja kehittäminen	Kunnostettu ja raivattu frisbee -rataa. Jatketaan v. 2024. Pyöräilyreitit sisällytetään hankkeeseen v. 2024.
kunnan markkinoinnin lisääminen, elinkeinotoiminnan vahvistaminen, yrittäjyyden tukeminen	Uusi elinvoimapäällikkö aloitti työt 11/24 eläköitymisen myötä. Markkinointisuunnitelman laatiminen ja matkailun kehittämishanke on suunniteltu vuodelle 2024. Vuoden aikana on osallistuttu TE24 -uudistuksen valmisteluun. Työvoimapaalvelut sijoituvat elinvoimapaalveluihin.
Virtaalan kehittäminen ja käyttöasteen lisääminen	Vauvauinti on tuonut uusia käyttäjiä myös muista kunnista Virtaalaan.
järjestöjen ja yhdistysten tukeminen	Yhdistyksiä on tuettu muun muassa Veisuuvestivaalien järjestämisessä.
tuulivoiman hallittu lisääminen	Vuoden aikana jatkettiin kahden tuulivoimakaavan valmistelua ja aloitettiin kahden uuden kaavan valmistelu.
päästömittareiden seuranta	Kunta on mukana Hinku-verkostossa https://paastot.hiilineutraalisuomi.fi/#fi_kunta697
luontomatkailu osaksi kunnan imagoa	Suunnitteilla on kalastusmatkailuhanke vuodelle 2024. Ohjelmapalveluyrittäjille kunnassa on hyvät puitteet ja mahdollisuudet toteuttaa luontomatkailua, mutta yrittäjiä alueella ei ole. Esi- ja perusopetus on järjestänyt opetusretkiä mm. Saukkoväärälle, Lahtaselle ja Karppalan myllylle.

Päämäärä 3 Mahdollisuuksien kunta	
Unelmien asuinpaikka on vaaramaisemissa ja vesistöjen äärellä keskellä Kainuuta	
Toiminnallinen tavoite	Keskeiset toimenpiteet, vastuualue ja mittareiden toteutuminen 2023
sähköisten asiointipalveluiden kehittäminen	Otettiin käyttöön sähköinen allekirjoituspalvelu ja sähköisiä lomakkeita.
hanketoiminta yhdessä yhdistysten kanssa	Hiisijärven hiekkojen kehittämishanke yt. Hiisijärven kyläyhdistyksen kanssa saatiin valmiiksi ja rahoittaja on hyväksynyt hankkeen.
yksityisten tontit osaksi kunnan tarjontaa	Kunnan nettisivuilla kerrotaan myös yksityisten toimijoiden tontitarjonnasta.
perikuntien ja yksityisten omistuksessa olevien kiinteistöjen markkinointi	Haasteena on se, että kunnassa ei ole tietoa yksityisistä myytävistä kiinteistöistä.
viestinnän kehittäminen, ulospäin näkyvä positiivinen meininki	Viestinnässä ml. sosiaalinen viestintä on tapahtunut kehitystä. Ajankohtaisista asioista tiedotetaan aktiivisesti useissa kanavissa. Kotisivujen otsikointia uudistettiin. Varhaiskasvatuksessa otettiin käyttöön Wilma, joka toimii myös tiedotuskanavana ja koulu käynnisti peda.net-sivustot.
kuntalaisten ja yrittäjien säännöllinen kohtaaminen ja kuuleminen	Kuntalaisille ja yrittäjille on järjestetty tilaisuuksia. Kyläkaivolla järjestettiin Meidän Ristijärvi -tapahtuma marraskuussa ja samassa yhteydessä toteutettiin kuntalaiskysely, jonka yhteenvedo on esitelty Ristaos -lehdessä. Rehtorin aamukahvit toteutetaan keskimäärin kerran kuussa.
kuntakuvan muuttaminen myönteisemmäksi investointien myötä	Investointeihin ei ole ollut juurikaan varaa, johtuen talouden epävarmuustekijöistä.
suhtaudutaan avoimesti ja kannustavasti vaihtoehtoenergian hyödyntämiseen	Huomioidaan uusiutuvan energian käyttö aina, kun tehdään korjausrakentamista tai lämpölaitoksia uudistetaan. Tuulivoimaa edistetään kaavoituksella. Selvitetään aurinkovoiman

	hyödyntäminen omassa toiminnassa.
työllisyysaste ja työttömien määrä	Työttömien määrä on kasvanut loppuvuodesta ja haasteena on, että kunnan työllistämismahdollisuudet ovat rajalliset, eikä kunnassa muutoinkaan ole avoimia työpaikkoja.

2.2 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

2.2.1 Käyttötalouden toteutuminen

Jos tehtävällä ei ole tilikaudelta laskennallisia kustannuksia, niin ao. otsikkoriviä ei ole sisällytetty taulukkoon. Jos toimintakate ja ulkoinen toimintakate ovat samat, ei ulkoista toimintakatetta ole esitetty omana rivinä. Mikäli alkuperäiseen talousarvioon ei ole tullut muutoksia, Muutettu TA 2022 -sarake on silloin tyhjä.

Toteutumavertailussa on määrärahat, tuloarviot ja niiden toteutuneet menot sekä tulot ja niiden erotus (toimintakate/netto). Toteutumisvertailuun otetaan alkuperäinen talousarvio, talousarviomuutokset, muutettu talousarvio ja toteuma sekä poikkeama muutetun talousarvion ja toteuman välillä. Toteutumisvertailussa tehdään selkoa merkittävän poikkeaman syistä.

Keskusvaalilautakunta

Toiminta

Valtuusto asettaa keskusvaalilautakunnan toimikaudekseen, ja sen tehtävistä ja kokoonpanosta säädetään vaalilaissa. Keväällä toimitettiin eduskuntavaalit.

Keskusvaalilautakunta	TA 2023	Muutokset TA 2023	Muutettu TA 2023	TOT 2023	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
<i>Toimintatulot</i>	2 000			2 500	500
<i>Toimintamenot</i>	-7 572			-8 330	-758
Toimintakate	-5 572	0	0	-5 830	-258

Tarkastuslautakunta

Toiminta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on huolehtia kuntakonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen yhteensovittamisesta. Lautakunta valmistelea valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset kunnan ja kuntakonsernin tavoitteet toteutuneet.

Tilintarkastusyhteisönä vuosina 2023–2024 toimii BDO Audiator Oy Ab ja vastuullisena tilintarkastajana JHT KHT Tiina Mikkonen-Brännkärr.

Tarkastuslautakunta	TA 2023	Muutokset TA 2023	Muutettu TA 2023	TOT 2023	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
<i>Toimintatulot</i>	0			0	0
<i>Toimintamenot</i>	-11 754			-14 139	-2 385
Toimintakate	-11 754	0	0	-14 139	-2 385

Kunnanvaltuusto

Toiminta

Kunnanvaltuuston tehtävänä on asettaa alaisilleen toimielimille taloussuunnitelmassa toiminnan tavoitteet sekä hyväksyä toiminnalle määrärahat. Lisäksi kunnanvaltuusto hyväksyy tilinpäätöksen sekä päättää kuntalaissa ja muissa laeissa sekä hallintosäännössä valtuuston päätettäväksi säädettyistä asioista.

Kunnanvaltuusto	TA 2023	Muutokset TA 2023	Muutettu TA 2023	TOT 2023	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	0			0	0
Toimintamenot	-13 201			-17 909	-4 708
Toimintakate	-13 201	0	0	-17 909	- 4 708

Kunnanhallitus

Vastuhenkilö Kunnanjohtaja

Toiminta

Henkilöstöpolitiikka perustuu kannustavaan johtamiseen ja työssä jatkamisen tukemiseen sekä osaamisen kehittämiseen eri-ikäiset työntekijät huomioiden. Henkilöstölle luodaan mahdollisuudet käyttää työssään omaa osaamistaan kunnan ja kuntalaisten parhaaksi. Tavoitteena on tasapainoinen kuntatalous, keinot selviytyä velvoitteista ja kohdistaa talouden sopeutukset niin, että kuntalaisten saama palveluiden taso ei merkittävästi heikkene.

Palvelualue sisältää kunnanhallituksen toiminnan ja maakunnallisen toiminnan sekä verotuksen kustannukset. Verotuskustannuksilla katetaan Verohallinnon toimintamenot.

Kunnanhallitus vastaa kunnan strategisesta kehittämisestä, toiminta- ja taloussuunnittelusta, maankäytöstä ja elinkeinopolitiikasta. Lisäksi kunnanhallitus johtaa hallintoa ja käyttää ratkaisuvalltaa kaikilla kunnan toimialoilla.

Hallintopalvelut vastaa kunnanhallituksen asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta sekä koko konsernin palvelutoiminnan ohjauksesta ja toimivuudesta.

Tehtäväalue Kunnanhallitus ja maakunta-asiat
Vastuhenkilö kunnanjohtaja

Kunnanhallitus ja maakunta-asiat	TA 2023	Muutokset TA 2023	Muutettu TA 2023	TOT 2023	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	0			31 901	31 901
Toimintamenot	-186 243			-253 192	-66 949
Toimintakate	-186 243	0	0	-221 291	-35 048

Toimintatulot ovat maa-alueiden myynnistä kertynyttä myyntivoittoa. Toimintamenot sisältää Kajaanin kaupungin suorittaman palo- ja pelastustoimen varallaolokorvausten maksunpalautuksen 19 235 euroa. Toimintamenoissa on myös vauvaraha ja Ristijärven 4H:lle maksettu avustus sekä Kainuun soten lisälasku 75 557 euroa.

Tehtäväalue
Vastuuhenkilö

Maakunnallinen yhteistoiminta
kunnanjohtaja

Maakunnallinen yhteistoiminta	TA 2023	Muutokset TA 2023	Muutettu TA 2023	TOT 2023	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	0				
Toimintamenot	-112 224			-100 214	
Toimintakate	-112 224	0	0	-100 214	12 010

Maksuosuudet	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Kainuun liitto	-43 301	-43 211	-45 096	-46 288
Ympäristöterveydenhuolto				-53 926

Kainuun liiton maksuosuus sisältää Kainuun kuntien yhteisen (pl. Kajaani) tietohallintopäällikön maksuosuuden. Tietohallintopäällikön tehtäviin kuuluu kuntien yhteisten projektien ja hankintojen koordinaatio ja yhteydenpito toimittajiin.

Tehtäväalue
Vastuuhenkilö

Hallintopalvelut
hallintopäällikkö

Toiminta

Hallintopalvelut tuottaa keskitetysti kunnan organisaation tarvitsemat hallinnon tukipalvelut siltä osin kuin ne tuotetaan itse. Monetra Oy tuottaa kunnan talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalvelut. ICT-palveluja tuottaa on Atea Oy. Palvelusihteerin työajasta 40 % kohdennetaan teknisiin palveluihin. Talousasiantuntijan työajasta 30 % kohdennetaan teknisiin palveluihin, 40 % sivistyspalveluihin ja 40 % hallintopalveluihin.

Hallintopalveluiden palvelualueeseen kuuluu talous- ja tietohallinnon lisäksi kokous- ja asiakirjahallinto, henkilöstöhallinto, asiointipalvelu ja sisäinen viestintä. Hallintopalvelut vastaa myös vaalien järjestämisestä.

Hallintopalvelut	TA 2023	Muutokset TA 2023	Muutettu TA 2023	TOT 2023	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	200			8 128	7 928
Toimintamenot	-247 979			-288 689	- 40 710
Toimintakate	-247 779	0	0	-280 561	- 32 782

Hallintopalveluiden budjetti ylittyi asiantuntijapalveluiden osalta, sillä Monetralta ostettiin 2 kk arkistonsiivouspalvelua 13 941 euroa. Pienten kuntien sähköiset palvelut projekti-kustannuksiin on saatu Valtiovarainministeriön rahoitus vuonna 2022, mutta rahoitusta ei ole jaksotettu viime vuodelle (yhteensä 32 406 e). Hallintopalveluissa oli määräaikaisena palkattuna palkkatukityöntekijä (6 kk, 50 % palkkatuki) ja yksi määräaikainen työntekijä (2 kk yht. 19 446 e).

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen		
Tavoite	Mittari	Toteuma
Kehitämme digitaalisia palveluja, jotta asiointi olisi helppoa ja vaivatonta kaikkina vuorokauden aikoina.	uusien palvelumuotojen käyttöönotto, mm. sähköiset lomakkeet ja vahva tunnistautuminen	Valtuuston ja hallituksen pöytäkirjojen, kauppakirjojen, vuokrasopimusten sähköinen allekirjoitus Sähköisten lomakkeiden käyttöönotto 5 kpl
Suosimme avointa, välitöntä ja monikanavaista	tapahtumien ja tilaisuuksien osallistujamäärä	Kunnan toimintojen esittely kuntalaisille sekä kuntalaiskysely kunnan

viestintää sekä kerromme värikkäästi kunnan positiivisesta meinigistä.	(kuntalaisraati, valtuuston kyselytunti, kuntalaiskysely, osallistava budjetointi)	toiminnasta
		Kunnan päätöksenteosta viestiminen 4 krt/v Ristaos -lehdessä
		Kotisivujen otsikoinnin ja sisällön päivitys viestintäsuunnitelman mukaisesti
Asianhallintajärjestelmän ja TOSin valmistelu ja käyttöönotto saatetaan loppuun.	Sähköisen arkistoinnin käyttöönotto	ei toteutunut
Kehitämme edelleen TAHE-palveluiden talon sisäisiä prosesseja ja jatketaan automatisoitujen ratkaisujen hyödyntämistä.	Tiliöintien oikeellisuus	Työ on alkanut loppuvuodesta ja jatkuu edelleen. Kustannuksia tarkastellaan seuraavan vuoden tilinpäätöksessä.
Panostamme henkilöstön jaksamiseen ja hyvinvointiin.	Osallistutaan KAMKin kuntahenkilöstön hyvinvointi -hankkeeseen Laadukasta esimiestyötä ja hyvinvointia Kainuun kuntatyöpaikoille, käynnistyi joulukuussa 2022.	Hankkeeseen ja koulutuksiin osallistui vaihtelevasti työntekijöitä johtoryhmästä sekä koko henkilöstöstä. Perehdytysuunnitelma/-ohjeet otettiin käyttöön ja johtoryhmä osallistui ryhmämentorointiin. Toteutettiin kaksi työhyvinvointikyselyä.
	Henkilöstön sisäistä viestintää parannetaan intranetin aktiivisella käytöllä ja toteuttamalla viestintäsuunnitelmaa.	Intranetista löytyvät kaikki henkilöstön ohjeet, suunnitelmat ja ajankohittaiset tiedotteet.

Hankkeet

Digikannustin -hanke on osa Valtiovarainministeriön kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmää. *Pienen kunnan sähköiset palvelut ajasta ja paikasta riippumatta* -hankkeessa kehitetään konkreettisten digitaalisten työkalujen käyttöä kunnissa ja kasvatetaan henkilöstön digivalmiuksia koulutusten avulla. Hankkeen toteutuksesta vastaa Sofigate Oy.

Vuoden 2023 aikana hankkeessa pidettiin kolme Suomi.fi ja palvelutietovaranto (PTV) työpajaa ja aloitettiin valmistelu sähköistä arkistointia varten. Hanke jatkuu vielä vuoden 2024 syksyyn saakka.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Toiminto	Toimenpide
Yleishallinto	Hallintopalvelut vastaa henkilöstön yhteisten ohjeiden ajantasaisuudesta. Vuoden aikana on päivitetty hallintosääntö, sopimushallinnan ohje sekä ohjeet henkilöstön perehdyttämisestä. Keskeiset henkilöstöä koskevat ohjeet on saatavilla intranet-sivustolla. Kukin esimies huolehtii, että kaikki säännöt ja ohjeet käydään läpi henkilöstön kanssa.
Sisäisen valvonta ja riskienhallinta	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelma on tehty vuosille 2023–2025 ja jokainen palvelu- ja vastuualue toteuttaa suunnitelmaa itsenäisesti ja raportoi siitä kunnanjohtajalle ja kunnanhallitukselle. Raportit käydään läpi hallituksessa vuoden alussa yhdessä sopimuskatselmuksen kanssa ennen tilinpäätöstä. Käyttöoikeudet päivitetään talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmien osalta ajan tasalle vuoden vaihteessa hallintopalvelujen toimesta. Uusien ja poislähtevien työntekijöiden käyttöoikeuksia hallinnoi Atean asiakastuki esimiehen pyynnöstä.

Henkilöstöhallinto	<p>Tehtävänkuvien päivittäminen on aloitettu suunnitellusti vuoden 2023 aikana osana tva-prosessia. Palkkausta kehitetään ja se perustuu jatkossa tehtävänkuvassa määriteltyyn vaativuuteen. Tehtävänkuvia päivitetään tarvittaessa joka kevät kehityskeskustelujen yhteydessä.</p> <p>Vuoden 2023 kehittämiskohteena ollut työhyvinvointi parantui huomattavasti pääosin KAMKin hankkeen ansiosta. Hankkeessa tunnistetut epäkohdat on aikataulutettu ja niiden toimeenpano jatkuu myös vuonna 2024.</p> <p>Henkilöstöresursseihin saatiin vahvistusta talousasiantuntijan aloitettua tehtävät 10/2023. Näin varmistetaan riittävä varahenkilöjärjestely ja talousosaaminen kaikille palvelu- ja vastuualueille.</p>
Strategiaprosessi	Henkilöstö on mukana strategian täytäntöönpanossa jokapäiväisessä työssä. Vastuualueet raportoivat ja arvioivat säännöllisesti kuntastrategian tavoitteiden ja mittareiden toteutumisesta omalla vastuualueellaan toimintakertomuksen lisäksi.
Talous	<p>Kaikki palvelu- ja vastuualueet seuraavat kuukausittain määrärahojen riittävyyttä sekä raportoi poikkeamista ja niihin johtaneista syistä. Saamiset pyritään minimoimaan esim. tekemällä velallisen kanssa maksusuunnitelma.</p> <p>Kirjanpito lähettää kuukausittain raportit kauden sulkeuduttua ja saatavia seurataan kuukausittain myyntireskontran perintäehdotelman pohjalta.</p> <p>Ulosotossa ei ole tällä hetkellä saatavia.</p>
Tietohallinto	<p>Työasemarekisteri on päivitetty ajan tasalle ja tarpeettomista laitteista on luovuttu. Laitteet hankitaan Atealta ja ne rahoitetaan leasingilla. Henkilöstöä koulutetaan ja heitä muistutetaan säännöllisin väliajoin itsenäisesti opiskeltavan tietosuojaja- ja tietoturvamateriaalin hyödyntämisestä.</p> <p>Henkilöstö on saanut koulutusta tietoturva- ja toimisto-ohjelmien käyttöön.</p>
Hankinnat ja sopimukset	<p>Hankinnat tehdään taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti noudattaen julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä sekä kunnan hankintaohjeistusta. Sopimukset laaditaan kunnan edun mukaisina ja niiden on noudatettava ko. alan yleisiä sopimusehtoja. Sopimusten valvonta kohdistuu niiden laadintaan, täytäntöönpanoon ja noudattamiseen.</p> <p>Hankintaohjeet päivitetään tarvittaessa ajan tasalle. Kilpailutuksia ja sopimusseurantaa varten on hyvä ottaa käyttöön ns. hankintakalenteri, jotta hankintoja voidaan ennakoida ja kilpailuttaa hyvissä ajoin ennen investointien aloittamista.</p>

Tehtäväalue   **Maankäyttö ja strategiaprosessi**
Vastuuhenkilö   **kunnanjohtaja**

Toiminta

Kunta harjoittaa aktiivista maapolitiikka. Tavoitteena on maankäytön ja asumisen edellytysten toteutuksella, kuten kaavoittamalla ja kunnallisteknisellä rakentamisella ja suunnittelulla toteuttaa veto-voimaisia asunto- ja yritystontteja.

Paltamon ja Ristijärven kuntien yhteinen kaavoittaja saatiin rekrytoitua Sotkamon kuntaan, joka tuotti aluearkkitehtipalvelut loppuvuodesta kunnille. Ristijärven kunta maksoi aluearkkitehtipalvelusta -8 262 e. Iijärven – Ristijärven rantayleiskaavan osittainen muutos jatkui vuoden aikana. Iso Tuomaanjärven ranta-asemakaava hyväksyttiin valtuustossa. Pieni – Paljakan ja Kylkivaaran tuulivoimapuisto-ten kaavoitus jatkui. Uusia tuulivoimakaavoituksia aloitettiin Kovavaaran ja Isolehdon alueilla.

Strategiset tavoitteet 2023

Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Tonttitarjonnan riittävyys; yksityisten tontit osaksi kunnan tarjontaa	Kaavoitus ja vapaiden tonttien lukumäärä	Toteutuneet kaavat *1 (toteutui) ja kunnan omistamien tonttien kaupat* 3 (toteutui 1)
Tuulivoiman hallittu lisääminen, vireillä Pieni-Paljakka ja Kylkivaara	Tuulivoimayleiskaavat, kpl	Vähintään yksi uusi tuulivoimayleiskaava vireillä (toteutui 2; Kovavaara ja Isolehto)
Kohti hiilineutraalia kuntaa	Päästömittareiden seuranta Määritellään Hinku -kunta työryhmän loppuraportissa	Liitettiin Hinku -kunta verkostoon. Uusiutuvan energian käytön edistäminen kunnan omassa toiminnassa toteutettavissa hankkeissa.

Maankäyttö ja strategia	TA 2023	Muutokset TA 2023	Muutettu TA 2023	TOT 2023	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
<i>Toimintatulot</i>	0			3 000	3 000
<i>Toimintamenot</i>	-26 000			-8 262	17 738
Toimintakate	-26 000	0	0	-5 262	20 738

Tehtäväalue Elinvoimapalvelut
Vastuhenkilö kunnanjohtaja

Toiminta

Kunnan elinkeinotoimintaa johtaa kunnanhallitus. Käytännön kehittämistyötä johtaa kunnanjohtaja.

Elinvoimapäällikön työpanos on suunnattu kunnan yrityskontaktien, markkinoinnin, tapahtumien, yritysikiinteistöjen ja matkailun toimenpiteisiin. Kunnan yritys- ja hanketoiminnan yhteistyökumppaneita ovat Kajaanin ammattikorkeakoulu KAMK, Kainuun Liitto, Elävä Kainuu Leader, yrittäjäjärjestöt, ELY ja TE-keskus. Kunta haluaa verkostoitua paikallisen yrittäjäjärjestön ja yksittäisten yrittäjien ja toimijoiden kanssa.

Kunta avustaa yrittäjiä hyödyntämään rahoitusmahdollisuuksiaan ja tukee yrittäjien koulutus- ja markkinointiosaamista. Kuntaimagoa vahvistetaan kunnan kehittämistoimenpiteiden avulla, joihin kunta panostaa kuntamarkkinoinnin (ilmoitukset, bannerit ja kampanjat mediassa), kunnassa järjestettävien tapahtumien ja erillisten hankkeiden avulla. Kunta tukee yritystoimintaa kuntastrategian mukaisesti.

Kunnan elinkeinotoimen yhtenä tavoitteena on maaseudun pk-yrityksien ja hankkeiden etsiminen, yrittäjyyden tukeminen, uusien yritysten syntyminen ja yritysten sukupolvenvaihdokset. Kunta toimii linkkinä yrittäjien ja elinkeinojen kehittäjien välillä, tavoitteena myönteisen yritysilmapiirin luominen.

Elinvoimapalvelut	TA 2023	Muutokset TA 2023	Muutettu TA 2023	TOT 2023	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
<i>Toimintatulot</i>				-6 428	-6 428
<i>Toimintamenot</i>	-137 761			-117 020	20 741
Toimintakate	-137 761	0	0	-123 448	14 313

Elinkeinotoimen osallisuushankkeet ja muu rahoitus vuonna 2023

Hallinnoija	Hanke	Maksu- osuus e
Elävä Kainuu Leader ry	Leader-rahoituksen kuntaosuus	6 519
KAMK	Kuntapalvelusopimus	1 521
Hyrnsalmen kunta	JTH Ylä- ja Itä-Kainuun Vihreän siirtymän osaamiskeskittymä	1 500
KAMK-hankkeet, omarahoitusosuus yhteensä		1 810,25
	OK: Opinnollistamisella osaamista Kainuuseen	810
	Haka: Hankinnat Kainuussa haltuun	211
	Laadukasta esimiestyötä ja hyvinvointia Kainuun kuntatyö- paikoille	215
	Kelkka Kainuu: Moottorikelkkailumatkailusta lisää liiketoi- mintaa Kainuun yrityksille	173,90
	DOK: Digioppimisen polku Kainuuseen	74,35
	KATE: Kainuuseen terveyttä ja mielen hyvinvointia	97
	Kainuun Kuntien ja Kajaanin ammattikorkeakoulun digi- talisaation kehittäminen	229

Vuodelle 2024 jatkuvat hankkeet:

- Osallistuminen KAMK:n Uusiutuvan energian Kainuu - Pk-yritykset markkinoille -hankkeeseen (alkaa v. 2024, maksuosuudet v. 2024 232 e ja v. 2025 116 e).
- Osallistuminen yrittäjyyden ja omistajanvaihdosten edistämishankkeeseen v. 2024 566 e, v. 2025 566 e ja v. 2026 335 e
- Moottorikelkkailumatkailusta lisää liiketoimintaa Kainuun yrityksille, Kelkka Kainuu – hanke, v. 2024 521,70 e, v. 2025 304,30 e.
- JTH Ylä- ja Itä-Kainuun Vihreän siirtymän osaamiskeskittymä 7068 euroa.

Elinkeinotoimen myöntämät avustukset

Veisuvestivaalin lehti-ilmoituksia ja Hiisijärven kyläjuhlien kustannuksia kertyi 2 829 euroa. Matkailu-ilmoituksiin ja postikorttikampanjaan käytettiin 6 376 euroa.

Asiantuntijapalvelut sisältävät ostopalvelua Viestintä-Aallolta 8 500 euroa ja avustukset Veisuvestivaalille 8 000 euroa.

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
Markkinoinnin lisääminen	Markkinointisuunnitelman laatiminen.	Kunnan visuaalisen ilmeen luominen, sen ja markkinointi- ja viestintäsuunnitelman hyödyntäminen markkinoinnissa. Markkinointisuunnitelman laatiminen siirrettiin v. 2024 hankkeen yhteyteen.
Elinkeinotoiminnan vahvistaminen, yrittäjyyden tukeminen	Yritysten lukumäärän kehittyminen.	Uusia yrityksiä perustetaan vähintään yksi enemmän kuin niitä lakkaa. Toteutui 3/2.
	Kontaktit ja tilaisuudet yrittäjien kanssa, osallistujien lukumäärä/tilaisuus.	Järjestetään vähintään 2 tilaisuutta yrittäjille eri teemoilla. Yrittäjiä on kutsuttu yhteisiin kuntalaisille ja yhdistyksille järjestettyihin tilaisuuksiin.

Riskienhallinnan suunnitelman mukaan elinvoimapaalvelut seuraavat kaavoitustilannetta ja kaavoitusprosessien etenemistä ml. tuulivoimakaavoitus niin, että vireillä olevakaavoitus valmistuu suunnitellusti. Kaavoituspäätösten tekemisen yhteydessä esille tuli useita esteellisyyksiä, joiden vuoksi yhden kaavoituspäätöksen osalta asia käsiteltiin uudelleen.

Tehtäväalue Työllisyyspalvelut
Vastuuhenkilö hallintopäällikkö

Toiminta

Ristijärven kunta kuuluu työllisyyden kuntakokeiluun yhdessä Paltamon ja Hyrynsalmen kanssa, isäntäkuntana toimii Paltamo. Kokeilukunnat vastaavat osin alueensa työ- ja elinkeinopalveluiden (TE-palvelu) tarjoamisesta. Työllisyyspalveluiden asiakkaita ovat velvoitetyöllistettävät, jotka työllistyvät pääosin kuntaan, työkokeiluun, kuntouttavaan työtoimintaan ohjatut asiakkaat ja palkkatuetut työttömät. Työhönvalmennuksen lisäksi asiakaskunta koostuu eläke- ja kuntoutusedellytysten selvittelyssä olevista asiakkaista, jotka eivät terveydellisistä syistä ole enää työkykyisiä. Kuntakokeilu jatkuu vuoden 2024 loppuun.

Työllisyyspalvelut	TA 2023	Muutokset TA 2023	Muutettu TA 2023	TOT 2023	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	6 900			0	-6 900
Toimintamenot	-131 255			-107 815	16 540
Toimintakate	-124 355	0	0	-107 815	16 540

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Mittari	Toteuma
Tarjoamme puitteet etä- ja monipaikkaiselle työlle ja nykyteknologian hyödyntämiselle. Annamme tilaa myös ulkomaisille osaajille.	työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta työmarkkinatuen kuntaosuus	10,7 % (12/2022: 8,7 %) 89 610 e (2022: 87 372 e) Kunnassa oli palkattuna yksi palkkatukeen oikeutettu työntekijä (07/2023-) sekä yksi työntekijä, joka oli vakuutusyhtiön kautta työkokeilussa.

Sopimusperusteinen työllisyydenhoito

Paltamon kunta tuottaa työllisyyspalvelut Paltamossa, Ristijärvellä ja Hyrynsalmella. Lisäksi Paltamo tuottaa eläke- ja kuntoutusselvittelyt myös Puolangan kunnalle. Paltamon kunta hoitaa sopimusperusteisesti myös työllisyyden kuntakokeilun viranomaistehtävät Paltamon, Hyrynsalmen ja Ristijärven osalta.

Ristijärven kunnan työttömyys kääntyi jälleen nousuun vuoden 2023 aikana. Joulukuussa 2023 Ristijärvellä oli 52 työtöntä (2022: 43) ja työttömyysprosentti oli 10,7 (2022: 8,7). Työllisyyden edistämisen kuntakokeilun kautta kunnan työllisyyspalvelun asiakkaina on kaikista työttömistä hieman alle puolet. Ristijärveläisiä kuntakokeiluasiakkaita oli joulukuussa 40 ja TE-palvelujen asiakkaita 52.

Paltamon työllisyyspalvelujen eläke- ja kuntoutusselvittelyissä on vuonna 2023 ollut 89 asiakasta, joista ristijärveläisiä 8. Näistä eläkepäätöksen on saanut 2, kuntoutukseen on päässyt 1 ja sairauspäivä-rahapäätöksiä on saanut 5 asiakasta.

Työmarkkinatuen kuntaosuus 89 610 e nousi hieman edellisvuodesta 86 572 e (3,51 %).

Työllisyyspalvelut ovat siirtymässä kokonaan kuntien vastuulle vuoden 2025 alussa ja kuntakokeilut jatkuvat siihen saakka. Kainuun kunnat sekä Kuusamo ja Taivalkoski hyväksyivät alkukesästä aiesopimuksen Kainuu-Koillismaa työllisyysalueen perustamisesta. Varsinainen Kainuu-Koillismaa työllisyysalueen yhteistoimintasopimus ja suunnitelma hyväksyttiin kunnanhallituksessa 25.10. Työ- ja elinkeinoministeriö vahvisti marraskuussa jatkovalmisteluun esitetyn mukaisina menevät työllisyysalueet ja Kainuu-Koillismaa työllisyysalue oli yksi näistä. Vastuukuntana työllisyysalueena toimii Kajaanin kaupunki. Suunnitelman mukaan Paltamon kunta tuottaa vuoden 2025 alusta henkilöasiakas ja työväilypalvelut Paltamon lisäksi myös Hyrynsalmella ja Ristijärvellä. Toimivallansiirtosopimus tähän liittyen laadittiin loppuvuodesta Kajaanin kaupungin kanssa ja se käsiteltiin Paltamon kunnanhallituksessa tammikuussa 2024.

Kesätyö

Joka vuosi talousarvioon varataan määrä raha koululaisten ja opiskelijoiden kesätöitä ja työelämään tutustumisjaksoa varten tavoitteena jokaisen hakukriteerit täyttävän työllistäminen ensisijaisesti yritykseen ja mahdollisuuksien mukaan kuntaan.

Kuntaan työllistyvän nuoren palkkakustannuksiin oli varattu edellisvuoden tapaan 330 e/2 vkoa ja yksityiselle työllistyvän nuoren palkkauskustannuksiin 160 e/2 vkoa. Kunnassa oli työllistettyä 3 henkilöä, 1 Katvelassa, ja yrityksissä 3.

4H-yhdistys työllisyyden hoidon kumppanina

Ristijärven 4H-yhdistys on keskeinen toimija kunnan työllisyyden hoidossa. Työllisyydenhoitoon kuuluu myös kierrätysmyymälän ylläpito kuntouttavan työtoiminnan, työkokeilujen, velvoitetyöllistämisen ja palkkatukityön toimintapaikkana.

Ristijärven 4H yhdistyksen asiakasmäärät vuonna 2023:

Palvelu	asiakasmäärä
Työhönvalmennuksessa	
palkkatuki 100 %	2
palkkatuki 30 %	1
osatyökykyisen palkkatuki 50 %	3
kuntouttava työtoiminta	3
työkokeilu te-hallinnon kautta	3
työkokeilu eläkelaitoksen kautta	1
yhteensä	13

Kaikki ristijärveläiset asiakkaat ovat olleet 4H -yhdistyksen Ristijärven toimipisteessä. 4H-yhdistyksen kautta voi työllistyä muihin yhdistyksiin ja muiden kuntien kierrätysmyymälöihin, joiden toiminnasta 4H-yhdistys vastaa. Palkkatuella olisi mahdollista työllistyä useampikin henkilö mutta niitä ei ole valitettavasti löytynyt.

Hankkeet

Opinnollistamisella osaamista Kainuuseen -hankkeessa edistetään työttömien työnhakijoiden ja työmarkkinoilla heikommassa asemassa olevien työllistymistä opinnollistamisen avulla kainuulaisille työpaikoille. Kajaanin ammattikorkeakoulun hallinnoimassa Opinnollistamisella osaamista Kainuuseen - hankkeessa on ollut mukana kaikki Kainuun kunnat.

Hankkeen keskeisimpinä tuloksina ovat uudet oppimisympäristöt työpaikoilla ja niiden kautta työllistyneet henkilöt. Lisäksi toteutettiin koulutuspaketteja työvoimapaikoiden asiantuntijoille ja työpaikkojen henkilöstölle. Hanke rahoitetaan ESR- ohjelmasta ja omarahoitus jakautui mukana olleiden kaikkien Kainuun kuntien ja ammattikorkeakoulun kesken. Hanke päättyi 31.12.2023 ja hankkeen aikana Ristijärvellä tunnistettiin 14 oppimisympäristöä.

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Määrälliset tunnusluvut	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Työttömyysaste %	11,4	8,7	10,7
työttömät yhteensä	58	43	52
Työmarkkinatuen kuntaosuus euroa	102 036	86 572	89 610

Paltamon kunnan työllisyydenhoidon sopimuksesta aiheutuneet kulut olivat 17 565 euroa. Lopullinen laskutus työllisyydenhoidon sopimuksesta oli 2 497 edellisvuotta suurempi.

Toimintayksikkö   **Joukkoliikenne**
Vastuuhenkilö   **hallintopäällikkö**

Toiminta-ajatus

Lähipalvelut koostuvat kunnan sisäisestä asiointiliikenteestä ja kuntien välisestä liikenteestä. Kunnan sisäisen asiointiliikenteen kunta järjestää itse. Kuntien välisestä joukkoliikenteestä vastaa ELY-keskus.

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Mittari	Toteuma
Päivittäiset palvelut ovat kaikkien kuntalaisten saatavissa, jonka lisäksi tuemme ja kannustamme kuntalaisia käyttämään digitaalisia palveluja, jotta asiointi olisi helppoa ja vaivatonta kaikkina vuorokauden aikoina.	kuljetusten kattavuus ja tuettujen asiointipäivien määrä	1-2 ajokertaa/viikko viidellä reitillä. Kuljetuksissa oli kuukausittain keskimäärin 2 hlö/reitti.

Joukkoliikenne	TA 2023	Muutokset TA 2023	Muutettu TA 2023	TOT 2023	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	0			0	
Toimintamenot	-7 000			-8 461	-1 461
Toimintakate	-7 000	0	0	-8 461	-1 461

Sivistyspalvelut

Palvelualue **SIVISTYSPALVELUT**
Vastuhenkilö **sivistyspäällikkö / rehtori**

Toiminta-ajatus

Sivistystoimi vastaa kunnan varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen, kirjasto- ja kulttuuri-, sekä nuoriso- ja liikuntatoimen järjestämisestä kunnassa. Sivistystoimi kantaa omalta osaltaan vastuuta myös kuntalaisten henkisestä ja fyysisestä hyvinvoinnista. Sivistystoimi suunnittelee ja toteuttaa palveluita yhteistyössä Kainuun kuntien kanssa. Tiivistä yhteistyötä tehdään kaikilla sivistystoimen osalualueilla, jotta palveluita saadaan toteutettua mahdollisimman kustannustehokkaasti ja yhteistyössä kuntien kesken. Tavoitteena on mahdollistaa monipuoliset elinikäisen oppimisen edellytykset Ristijärvellä, luoda turvalliset peruspalvelut lapsiperheille sekä ylläpitää ja kehittää virkeää liikunta- ja kulttuurielämää kaikille kuntalaisille junioreista senioreihin.

Sivistyspalvelut	TA 2023	Muutokset TA 2023	Muutettu TA 2023	TOT 2023	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	176 287		176 287	215 575	39 287
Toimintamenot	-2 395 630	-50 000	-2 445 630	-2 638 189	-192 559
Toimintakate	-2 219 343	-50 000	-2 269 343	-2 422 614	-153 271

Tehtäväalue **Varhaiskasvatus**
Vastuhenkilö **varhaiskasvatuksen vastaava**

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatus on lapsen suunnitelmallisen ja tavoitteellisen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatus tukee lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus on lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä sekä syrjäytymistä ehkäisevä palvelu. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Kunta tarjoaa varhaiskasvatusta siinä laajuudessa kuin vanhempien työssäkäynti tai opiskelu sitä vaatii. Varhaiskasvatustilain mukaan kaikilla alle kouluikäisillä lapsilla on oikeus täysiaikaiseen varhaiskasvatukseen. Ristijärven kunnassa päiväkodin aukioloaika on määritelty arkipäivisin klo 7–17 välille, riippumatta vanhempien työllisyystilanteesta tai opiskelusta. Kunnassa toimii 1 päiväkotia, jossa on 2 ryhmää. 12-paikkainen 0–3 v ryhmä ja 21-paikkainen 3–6 v ryhmä. Päiväkodissa järjestetään myös es 2lk aamu- ja iltahoito.

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Mittari	Toteuma
Laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut	Asiakastytyväisyyskyselyt toimikaudella 2023	Asiakastytyväisyyskysely tehty loppuvuonna 2023. Vastausprosentti oli 16.4 Asiakkaat pääosin tyytyväisiä lapsen saamaan varhaiskasvatukseen. Henkilöstöväje huolestutti osaa vastaajista ja viestintää kaivattiin lisää. Yhtä aikaa julki tullut vuorohoitoselvitys näkyi myös asiakaspalautekyselyn vastauksissa negatiivisina kommentteina.
Erityisen tuen tarpeen huomiointi varhaiskasvatuksessa	Varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluiden osto.	Palvelua on jatkettu ostopalveluna vuonna 2023

Varhaiskasvatus	TA 2023	Muutokset TA 2023	Muutettu TA 2023	TOT 2023	Poik- keama
Tuloarviot ja määrärahat					
<i>Toimintatulot</i>	50 276		50 276	61 560	11 284
<i>Toimintamenot</i>	-594 678	-50 000	-644 678	-659 225	-14 547
Toimintakate	-544 402		-594 402	-597 665	-3 263

Määrälliset tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023
<i>Päiväkoti (sis.hallinto, erityisvarhaiskasvatus ja projektit)</i>		-438 901	-473 281	-519 487	-556 802
päiväkodin läsnäolopäivät	6 104	4 614	5 234	5 316	6056
0–6 v./paikkaa tarvitsevat	44	46	47	40	48
päiväkodin läsnäolopäivä €	54	95	90	98	92
päiväkoti €/kk/0–6	626	795	839	1082	967
€/hoidossa ollut lapsi	7 511	9 541	10 069	12 987	11402
<i>Muu lasten päivähoito:</i>					
- kuntalisä	12 576	-18 923	-4 536	-3 630	-7 074
- kotihoidontuki		-52 546	-30 825	-26 363	-33 789
Koko varhaiskasvatus yht.		-510 421	-508 642	-549 480	-597 665

Toiminta vuonna 2023

Päiväkodissa työskenteli vuonna 2023 vakituisesti 1 varhaiskasvatusvastaava/-opettaja, 1 varhaiskasvatuksen opettaja, 4 lastenhoitajaa ja päivähoitoavustaja. Lisäksi määräaikaisia lastenhoitajia oli 4kp, joista yksi työskenteli omahoitajana. OKM:n tasa-arvorahoituksella päiväkodilla on työskennellyt myös elokuusta alkaen määräaikainen varhaiskasvatuksen opettaja 40% työajalla. Määräaikaisen lastenhoitajien palkkaukseen on myös osittain käytetty valtion tasa-arvorahoitusta.

Viikonloppuhoidon tarve on ollut vuonna 2023 satunnaista ja se ajoittui pääsääntöisesti kesäaikaan. Vuorohoito painottuu pääasiassa aikaiseen aamuun ja satunnaisiin iltavuoroihin.

Päiväkodilla toimii 2 ryhmää. 0-3vuotiaiden ryhmä Silmut, jossa on 12 paikkaa ja 3–6-vuotiaiden ryhmä Saukot, jossa on 21-paikkaa. Loppuvuodesta 2023 Saukot ryhmässä oli kirjoilla 19 lasta ja Silmuilla 10. Erityislasten määrä nostaa henkilöstötarvetta päiväkodilla. Elokuusta 2022 alkaen varhaiskasvatuslaki on vaatinut hallintopäätöksen tekemisen tehostetun ja erityisen tuen lapsille. Tuen tarpeisten lasten määrä tulee huomioida henkilöstömitoituksessa. Vuonna 2023 päiväkodilla oli tehostetun tuen lapsia 2 kpl ja erityisen tuen lapsia 5kpl. Näistä 3 tarvitsi omahoitajaa tai 3 korotettua henkilöstöresurssia.

Päiväkodilla järjestetään koululaisten (es-2lk) aamuhoito ja klo 16 jälkeen iltahoito. Koululaisia varhaiskasvatuksen kirjoilla oli loppuvuodesta ennätysmäärä 23kpl. Perusopetuksen alkuopetusikäisten iltapäiväkerhotoiminta toimii varhaiskasvatuksen alaisuudessa ja varhaiskasvatus maksaa osan iltapäiväkerhon toimintaa vetävän koulunkäynninohjaajan palkasta. Ohjaajan tehtäviin kuuluu aamuisin koululaisten saattaminen päiväkodilta koululle, iltapäivätoiminnan järjestäminen koululla 12.30–16.30 ja iltahoitoa tarvitsevien koululaisten saattaminen takaisin päiväkodille. Apip toiminnan suuren ryhmäkoon vuoksi, iltapäivätoiminta on tarvinnut isompaa henkilöstöresurssia. Varhaiskasvatuksen läsnäolopäivät kasvoivat edellisvuodesta yli 700. Tähän mahdollisesti jossain määrin vaikutti 1.8.2023 alkanut maksuton varhaiskasvatus.

Vuonna 2023 toteutui Kainuun kuntien yhteinen ”Lapsen tuen malli”-hanke, joka oli jatkoa edellisen vuoden hankkeeseen. Hankkeessa perehdyttiin valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman päivitettyyn lukuun 5; Lapsen tuki. Kyseessä oli tuen käsikirjan jalkauttaminen varhaiskasvatuksen arkityöhön. Hanke rahoitti yhden vakituisen lastenhoitajan palkan vuoden ajalta, hänen toimiessa hankkeessa varhaiskasvatuksen erityislastenhoitajana, eli Velhona. Lisäksi hankkeessa työskenteli päiväkodin varhaiskasvatuksen opettaja mentorin roolissa.

Päiväkodille saatiin oma siivoaja helmikuussa 2023 ja palvelun osto Sol-siivouspalveluilta päättyi. Siivoaja työskenteli 15 h viikkotyöajalla.

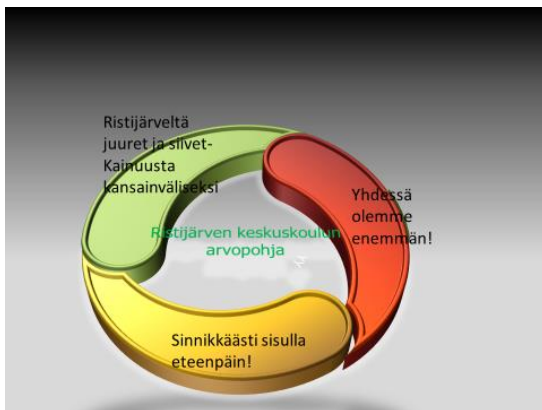
Vuonna 2023 kotihoidontuen ja kuntalisän menot olivat ennakoitua suuremmat.

Kotihoidontuen kulut, hallintokulujen kaadot sekä talousarviosta uupuvat siivouskustannukset aiheuttivat talousarvion ylityksen, jonka vuoksi varhaiskasvatus haki 50 000 € lisätalousarvion loppuvuonna 2023.

Tehtäväalue Perusopetus
Vastuhenkilö rehtori/sivistyspäällikkö

Toiminta-ajatus

Ristijärveltä juuret ja kantavat siivet lapsille ja nuorille tulevaisuuteen! Kunnan ainoana perusopetuskouluna tuotamme perusopetuksen palvelut mahdollisuuksien mukaan kaikille kunnan oppivelvollisuskäisille. Yhteistyössä muiden Kainuun kuntien kanssa kehitetään esi- ja perusopetusta sekä haetaan hankerahoitusta alueelle. Peruslähtökohtana on ihmisen kunnioitus ja kasvatusrakkaus. Koulun arvopohjaan on kirjattu sinnikkyys, yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen sekä kansainvälistymisen mahdollistaminen.

Toiminta vuonna 2023

Lukuvuonna 2022–23 oppilaita esiopetuksessa oli 11 ja perusopetuksessa 83. Pienryhmän oppilaita oli kuusi. Kuljetusoppilaita lukuvuonna oli 57. Oppilaista tyttöjä oli 38 ja poikia 56.

Lukuvuonna 2023–24 esiopetuksessa on oppilaita 12 ja pienryhmässä oppilaita 6-7. Yksi heistä on vaikeimmin kehitysvammaisen ja tarvitsee koulupäivän aikana myös hoidolliset tilat. Perusopetuksessa oppilaita on 86. Oppilaista tyttöjä oli 42 ja poikia 56. Kuljetusoppilaita on oppilaista 53. Kevätlukukaudella 2023 valmistau-

duimme kouluun tulevaan vaikeimmin kehitysvammaiseen oppilaaseen mm. tapaamalla Kajaanin Väinölään koulun konsultoivia opettajia, jotka ohjasivat meitä oikeanlaiseen varustautumiseen ja oppilaan opetukseen. Hänelle kunnostettiin koulun kotitalousluokan viereiseen entiseen henkilökunnan huoneeseen hoitotilat ja suurin osa hänen yksilöllisestä välineistöstään sijoitettiin sinne. Syksyllä 2023 hän aloitti esiluokan ja hänen omahoitajansa aloitti lastenhoitajana työt esi- ja perusopetuksessa. Lastenhoitaja on yhteinen työntekijä varhaiskasvatuksen kanssa.

Tutki hallintoa.fi sivustolta löytyy esimerkiksi vertailtavaa tietoa alle 2 000 asukkaan kunnista (<https://www.tutkihallintoa.fi/kunnat/kuntien-tilanneseuranta/kuntien-kayttotalous-tehtavittain/>).

Kuntaliiton kuntien palvelukohtaiset käyttö- ja nettokäyttökulut sekä kuntavertailut vuodesta 2000 lähtien

(<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiYWYwNzY1MmEtODM1My00MDZlTk1NTAtMmM4NmI2YTBN2E5liwidCI6IjQzNmU1ZDYxLTFhZ-GEtNDM4ZS05MDFjLTVINzVM5OGE1MWMxZiIsImMiOj9>).

Tilastoista on luettavissa, että Ristijärvi tuottaa perusopetuksen palvelut keskitasoisesti verrattuna suunnilleen samankokoisiin kuntiin.

Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä meillä on ollut vuonna 2023 viidestä seitsemään oppilasta ja luokamuotoisessa erityisopetuksessa opiskeli kahdesta neljään alakoulun oppilasta ja kolme yläkoulun oppilasta. Yksi pidennetyn oppivelvollisuuden oppilas työskentelee sekä esiopetusluokassa,

pienryhmässä ja oman ohjaajan kanssa yksityisesti opiskellen. Pidennetty oppivelvollisuus tarkoittaa oppivelvollisuuden alkamista vuotta säädettyä aiemmin, oppivelvollisuus ei pidenny perusopetuksen keskeltä tai lopusta. Oppivelvollisuus päättyy, kun opiskelija täyttää 18 vuotta tai kun hän tätä ennen suorittaa toisen asteen tutkinnon (ylioppilastutkinto tai ammatillinen tutkinto) tai vastaavan ulkomaisen koulutuksen.

Jokainen pidennetyn oppivelvollisuuden oppilas kuuluu korotetun opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain (1705/2009) perusteella rahoitettavan esi- ja perusopetuksen rahoituksen piiriin.

Vuonna 2023 tuo valtionosuus on 21 134, 22 €/oppilas ja vaikeimmin kehitysvammaisen oppilaan valtionosuus on 33 871,68 €. Korvaus maksetaan kokonaisesta vuodesta eikä sitä voi jakaa osiin. Nämä valtionosuudet kirjataan kunnan yleisiin tuloihin valtionosuuksina, ne eivät näy tuloina esi- ja perusopetuksessa.

Kotikuntakorvauksia muille opetuksen järjestäjille kunta maksoi vuonna 2023 23 083,00 € ja sai kotikuntakorvausta muilta kunnilta 41 645,00 €. Nettotulona kunta sai kotikuntakorvausta 18 562,00 €.

Kun vertaillaan lähinnä meidän kokoamme olevia kuntia opetustoimeen käytettävien kulujen osalta, sijoittuu kuntamme perusopetus keskikastiin kuluissa ja asukaskohtaisessa kuluvertailussa. Edellisen vuoden tilastot valmistuvat yleensä loka-marraskuussa.

Laadulliset ja toiminnalliset tavoitteet

Määrälliset tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2022	TP 2023
Opetushenkilöstö 1.8.	11	11	10	10,5
- yhteiset (Hyrnsalmen) Paltamon kanssa	2	0	1	2
- etäopettajat Suomussalmelta ja Puolangalta	2	0	0	0
- sivutoimiset tuntiopettajat, alle 16 vvh	4	3	3	4
Avustajat	6	4	5	5,5
Oppilasmäärä (painotettu)	105	94	93	96
- esikoulussa	12	8	11	12
- kuljetusoppilaita	57	51	53	55

Yleistä henkilöstöresursseista:

Vuonna 2023 perusopetuksesta eläköityi kaksi luokanopettajaa perusopetuksesta, Minna Pyykkönen ja Ritva Tolonen. Taito- ja taideaineiden opetus on hoidettu 2023 ostopalveluna Paltamosta. Myös musiikin ja liikunnan opetusta on ostettu Paltamon kunnalta. Kuntaan on tullut uusi matemaattisten aineiden lehtori ja kaksi uutta luokanopettajaa. Määräaikaisten virkojen avulla hoidetaan koulun kotitalouden, käsityön, musiikin, liikunnan ja S2-venäjän opetuksen tunteja.

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Mittarin tavoitearvo	Toteuma
Kunnanhallituksen hyväksymän suunnitelman mukaisesti virikkeellinen kasvupitäjä	Oppilasmäärä on kasvanut ja lasten hyvinvoinnin tukemisen yhtenäiset keinot Kainuussa on otettu käyttöön	Oppilasmäärä on kasvanut uusilla oppilailla enemmän kuin poismuuttaneita on ollut Lasten ja nuorten keskittymishäiriöiden ja toiminnanohjauksen haasteet ovat kasvaneet koko Suomessa ja niihin on pyritty löytämään ratkaisukeinoja mm. puhelimenkäyttökielellä koulupäivän aikana ja hiljaisilla työtiloilla sekä oppilaiden jakamisella pienempiin ryhmiin. TOKI-hankkeen mukaiset lapsen tuen mallit ovat

		käytössä varhaiskasvatuksessa ja esi- ja perusopetuksessa.
Luonnonläheinen harrastuskunta	Koulun kerhotoiminnan ja Suomen kerhotoiminnan kerhotoiminnassa oppilasmäärät ovat kasvaneet.	Vuonna 2023 on toteutettu monipuolisesti toiveiden mukaisesti kerhoja. Haasteellisin ryhmä ovat yläkoulun oppilaat, joille kiinnostavaa kerhotoimintaa ei tunnut löytyvän. Kerhoja on järjestetty neljänä päivänä viikossa yhteensä 9 kerhoa viikoittain (neljä liikuntakerhoa, uinti/ puuhis-kerho, monilajikerho, keppari-, käsi-työ- ja kokkikerho). Näistä kaksi kerhoa on yhteistyössä 4 H yhdistyksen kanssa. Kerhoihin osallistuu noin 5–15 lasta /kerho.
Mahdollisuuksien kunta	TVT-strategian mukainen tilastointi	Laitteiden vanheneminen ja niiden huoltaminen eivät ole riittävällä tasolla, erityisesti esiluokka ja yläkoulu ovat jääneet tv-t strategian mukaisista tavoitteista jälkeen. Koulun on panostettava tulevaisuudessa opetukseen sopivan laitekannan uudistamiseen. Luku-vuonna 2023–24 alkanut Dok-hanke ja sen mentorointitoiminta tulevat helpottamaan hieman koulun tilannetta vuonna 2024.

Opetustoimi	TA 2023	Muutokset TA 2023	Muutettu TA 2023	TOT 2023	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
<i>Toimintatulot</i>	123 041			151 666	28 625
<i>Toimintamenot</i>	-1 498 724			-1 681 562	-182 838
Toimintakate	-1 375 683	0	0	-1 529 895	-154 212

Esi- ja perusopetuksessa palkkakulut ylittyivät, erityisesti sijaisten palkat ja palkkiot sekä eläkekulut. Vaikeimmin kehitysvammaisen oppilaan esi- ja perusopetuksen aloittaminen on lisännyt erityisopetukseen resurssointia ja olemme esimerkiksi varustaneet hänen käyttöönsä sopivat tilat. Valtion erityiskoulu Valterista tehtiin kaksi vierailua pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden koulunkäynnin tukemiseen liittyen ja heidän jatko-opintojensa turvaamiseksi oikeanlaisessa oppimisympäristössä.

Esi- ja perusopetuksessa on vuonna 2023 ollut useita yhteishankkeita Kainuun kuntien kanssa. Pienenä kuntana pelkästään omien hankkeiden hakeminen onkin vuosi vuodelta vaikeampaa.

1. Covidin lisähanke vuosille 2022–24 on 25 000 euroa ja siinä omavastuu on 1 250,00 euroa. Hanke kohdistuu perusopetuksessa koronan aiheuttamien oppimisen ongelmien ja syrjäytymisen uhkan torjumiseen.
2. Kohtauttavan koulutyön hankkeessa olemme saaneet koululle koulukohtauttajan yhtenä päivänä viikossa tukemaan oppilaiden yhteisöllisyyttä ja kouluhyvinvointia sekä ehkäisemään poissaoloja. Hanketta koordinoi Kuusamon kaupunki (hankkeen yhteisarvo on

300 000 €) ja Sotkamon kunta on palkannut Paltamon, Hyrynsalmen ja Ristijärven yhteisen koulukohtauttajan. Hanke päättyi 30.6.2023. Hankkeen jatkona kunnassa on työskennellyt 1–2 päivänä viikossa kouluvalmentaja ja kahtena päivänä viikossa hän on päiväkodilla Saukkojen ryhmässä. Hyrynsalmen kunta ostaa hänen palveluaan yhtenä päivänä viikossa syksyllä 2023.

3. Kerhotoiminnan rahoitusta olemme saaneet koulun kerhotoimintaan 4 500 euroa ja hankkeita on vuoden 2023 loppuun. Omavastuu meillä on 1 929,00 €.
4. Kunta on saanut tasa-arvorahaa 20 000 euroa tasa-arvon edistämiseen esi- ja perusopetuksessa lukuvuonna 2022–23 ja tällä rahalla on palkattu yksi koulunkäynninohjaaja sekä resurssiopettaja syksyksi 2023. Hankkeen omavastuu on 4. 000 €.
5. Kunnan perusopetus on mukana TOKI-hankkeessa, jossa vaativan erityisen tuen, ennaltaehkäisevien toimintamallien ja varhaisen tuen kehittäminen inklusiivisissa toimintaympäristöissä on rahoituksen kohteena. Hanke on jatkumoa aikaisemmin toteutetulle varhaiskasvatuksen vastaavalle hankkeelle. Hankkeessa luotiin yhtenäinen lapsen tuen malli Kainuuseen, joka raamittaa kuntakohtaisia lapsen kehityksen ja oppimisen tuen polkuja ja suunnitelmia. Tuen mallia on toteuttamassa riittävä koulutettu, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö yhdessä monialaisen verkoston kanssa. Tasapainoinen ja oppimaan innokas lapsi perheineen, jotka saavat tarpeellisen avun oikea-aikaisesti. Jatkuo varhaiskasvatuksesta perusopetuksen loppuun (<https://sites.google.com/view/toki-hanke>).
6. Harrastamisen Suomen mallin hanke numero 3 on alkanut 1.12.2022 ja se kesti 31.7.2023 saakka liikuntapalvelujen alaisuudessa. Hankkeella tarjotaan kerhotoimintaa esi- ja perusopetusikäisille oppilaille. Meidän hankerahoituksemme on 4 682,45 ja omavastuu osuutemme 1 170,61. Kajaanin kaupunki hallinnoi tätä hanketta. Myös seuraava Harrastamisen Suomen mallin hanke on aloitettu 1.8.2023 ja se jatkuu 31.7.2024 saakka.
7. Olemme mukana koko Kainuun yhteisessä DOK-hankkeessa, jossa haetaan Kainuun opettajille koulutusta tietoteknisten taitojen käyttöön ja kunnat saavat omat tvt-mentorit käyttöönsä kouluttamaan henkilöstöä heidän tarpeidensa mukaan. Mentorit myös ohjaavat ja neuvovat kouluja laitehankinnoissa. Ylä-Kainuun yhteiseksi mentoriksi on palkattu Sotkamosta Lauri Lappalainen. Hän on aloittanut työnsä vuoden 2023 lopussa.

Määrälliset tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Nettokustannukset, €/oppilas	13 504	12 641	12 641	14 893
Tuottavuus, tuntia / 1000 €	11	13	13	15
Opetustunnin hinta*), €	114	128	143	151
Opetuskustannukset €/opp.	8 407	9 639	14 712	15 772
Kuljetuskustannukset/k-oppilas	2 604	3 632	4 205	4 775
Koko sivistystoimen nettokustannukset (opetus- ja kulttuuritoimesta luku kuntien avainluvut) €/asukas **	1 657	2 078	1 824	

Tehtäväalue   **Vapaa-aikapalvelut**
Vastuuhenkilö   **vapaa-aikaohjaaja ja sivistyspäällikkö**

Toiminta-ajatus

Vapaa-aikapalvelujen tarkoituksena on tuottaa Ristijärven kunnan asukkaille kansalaisopiston ja musiikkiopiston palvelut sekä laadukkaita liikunta- ja nuorisopalveluja. Vapaa-ajan palvelut edistävät kuntalaisten fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia.

Vanhus- ja vammaisneuvosto ei ole kunnan varsinainen toimielin, vaan se osallistuu päätöksentekoon aloitteilla ja lausunnoilla. Sihteerinä toimii vapaa-aikaohjaaja.

Nuorisovaltuusto toimii myös ja se on nuorten osallistumis- ja vaikuttamiskanava. Sitä kautta he voivat vaikuttaa kaikkien kunnan toimialojen suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan. Sihteerinä toimii vapaa-aikaohjaaja.

Vapaa-aikapalvelut	TA 2023	Muutokset TA 2023	Muutettu TA 2023	TOT 2023	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	0			468	468
Toimintamenot	-92 679			-79 981	12 698
Toimintakate	-92 679	0	0	-79 513	13 166

Tehtävälueiden osuus toimintakatteesta €	113 098
Liikunta- ja ulkoilu	25 312
Nuorisotoimi	25 591
Kansalaisopisto	28 047
Musiikkiopisto	562
Hyte	33 586

Vapaa-aikatoimen menot liikunnan ja ulkoilun sekä nuorisotoimen osalta ovat olleet budjetoitua pienemmät vuonna 2023. Tämä johtuu osittain siitä, että menoja on karsittu niiltä osin mistä se on ollut mahdollista.

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Mittarin tavoitearvo	Mittarin toteutuminen
Kuntalaisten osallistaminen hyvinvointia koskeissa asioissa	Toteuttamiskelpoisten ehdotusten lisääminen	Kunnanhallitus on kuullut lapsia ja nuoria vuoden aikana ja osa heidän toiveistaan on jo toteutettu. Varttuneemmalle väestölle on pyritty järjestämään liikuntatoimintaa heidän toiveidensa pohjalta. Yhteistyö Ristijärven Eläkeliiton kanssa on lähtenyt toimimaan hyvin ja heille on järjestetty vesijumppaa ja saliliikuntaa. Yhteislenkit senioreiden kanssa eivät keränneet riittävästi osallistujia ja se lopetettiin syksyn kokeilun jälkeen. Yleisötapahtumien mm. Korpikansa seikkailee -terveysmittauksissa osallistujia on ollut 45. Henkilökohtaista hyvinvointiohjausta kuntalaisille on tehty halukkaille yhteistyössä Virtaan kanssa. Vauvauinti aloitettiin syksyllä 2023 Virtaalassa ja sitä järjestettiin viikottain. Vauvoja osallistui noin 6/kerta. Hyte-työryhmässä toimii sekä yhteisöjen että hyvinvointialueen ja kunnan toimijoita. Lisäksi nuoret ovat aktiivinen osa hyte-työryhmää.
Nuorten osallistaminen nuoria koskeissa asioissa.	Nuorisovaltuuston ja kunnan luottamusmiesten välinen yhteistyö toimivaksi.	Uusi nuorisovaltuusto (6 jäsentä) nimettiin syksyllä 2023. Mari Korhonen toimii nuorisovaltuuston kummina ja vie myös nuorten asioita eteenpäin kunnanvaltuustossa. Nuorisovaltuusto sekä Lasten ja Nuorten Parlamentti kokoontuivat säännöllisesti ja

		heidän toiveitaan on viety eteenpäin mm. välituntiliikuntavälineitä on hankittu. Harrastekyselyn toiveiden pohjalta on toteutettu koulun kerhotoimintaa ja tilattu uusia liikuntavälineitä lasten ja nuorten käyttöön. Ristijärven nuorisovaltuustosta on myös edustaja Kainuun hyvinvointialueen yhteisessä nuorisovaltuustossa. Etsivä nuorisotyö toteutetaan ostopalveluna Kajaanin kaupungilta. Nuorisotoimi järjesti yläkoululaisille retken Haaparantaan.
Kunnan sekä järjestöjen ja yhdistysten välinen yhteistyö toimivaksi ja näkyväksi.	Kokoonnutaan säännöllisesti yhdistysten ja järjestöjen kanssa.	Kunnan ja järjestöjen välinen yhteistyö on pitkään ollut aktiivista ja toimivaa. Kolmas sektori tuottaa omilla toimillaan ja yhteistyössä kunnan kanssa peruspalveluita kaikkien kuntalaisten hyväksi. Haasteena on tiedottaa kaikissa tapahtumissa yhteistyökumppanit näkyvästi. Syksyllä 2023 järjestettiin Kyläkaivolla kuntalaisten, yhdistysten ja yritysten sekä kunnan työntekijöiden yhteinen keskustelu- ja esittelytilaisuus.

Ristijärven kunnassa toimii useita kolmannen sektorin toimijoita, jotka mahdollistavat kuntalaisille hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä lisääviä toimintoja sekä tapahtumia. Ilman heidän tukeaan tapahtumatoiminta olisi hyvin paljon vähäisempää ja peruspalvelujen tuottaminen pelkästään kunnan resurssein mahdotonta.

Kansalaisopisto ja musiikkiopisto

Ristijärven kunta ostaa kansalaisopiston palvelut Paltamon kansalaisopistolta ja musiikkiopiston palvelut Kajaanin musiikkiopistolta.

Kansalaisopisto

Ristijärvellä toteutetut kansalaisopiston kurssit 2023:

kurssiryhmä	suun. / tot. kurssit kevät 2023	suun. / tot. tunnit kevät 2023	suun. / tot. kurssit syksy 2023	suun. / tot. tunnit syksy 2023	suun. / tot. tunnit yht. 2023
Musiikki	2/2	65/61	1/1	48/40	113/101
Kädentaidot	6/5	172/194	4/4	180/147	352/341
Kuvataiteet	2/2	75/75	2/2	72/72	147/147
Liikunta	10/10	147/113	9/7	120/80	267/193
tunnit yhteensä					879/782

netto-opiskelijamäärä 165, josta miehiä/poikia 34 ja naisia/tyttöjä 131

Kansalaisopiston palveluita käyttävät kaikenikäiset kuntalaiset ja se on yksi hyvinvointia lisäävä tekijä kotikunnassamme. Ristijärvisten suosiossa ovat vuodesta toiseen käden taidot, tanssi ja liikunta.

Musiikkiopisto

Musiikkiopistossa oli ristijärveläisiä oppilaita 6. Kolme oppilaista osallistui kuoro toimintaan Kajaanissa ja kaksi soitinkaruselliin Hyrynsalmella. Opetustunteja oli yhteensä 35. Opetusaineina vuonna 2023 oli Pop & jazz-laulu ja opettajana Sanna Kilpeläinen. Yksi oppilas osallistui lisäksi musiikin perusteiden opetukseen Kajaanissa

Vapaa-aikatoimi

Vuonna 2023 vapaa-aikatoimi on järjestänyt ohjattua liikuntaa päiväkotikäisille (saliliikuntaa ja viskareille uimakoulua), alakoululaisille monipuolisia liikuntakerhoja sekä ikäihmisille ohjattua kuntosalia, saliliikuntaa ja vesijumppaa. Lisäksi vapaa-aikatoimi on yhteistyössä Ristijärven 4 H yhdistysten kanssa järjestänyt kerhotoimintaa (kokkikerho, käsityökerho, kepparikerho) ja päivä- ja yöleiritoimintaa sekä nuorisotilatoimintaa kunnan lapsille ja nuorille. Myös yökahvilatoimintaa sekä discoja on järjestetty yhteistyössä. Vapaa-aikaohjaaja on antanut myös Virtaalalle henkilökohtaista liikunnanohjaajan työpanosta kuntalaisten terveellisten elämäntapojen ohjaukseen (henkilökohtainen liikuntaneuvonta) ja liikunnanohjaukseen (vesijummat, salijummat ja kuntosaliohjaus). Virtaalassa aloitettiin myös vauvauinti syksyllä 2023.

Vapaa-aikatoimi on vastannut ja huolehtinut kunnan nuorisovaltuuston toiminnasta ohjaamalla nuoria ja viemällä heidän ehdotuksiaan eteenpäin. Ristijärven nuorisovaltuuston edustaja on mukana myös Kainuun alueellisessa nuorisovaltuustossa. Ristijärven nuorisotoimi toteutti muun muassa yläkoululaisille suunnatun reissun Haaparantaan marraskuussa 2023. Nuorisotiloilla on ollut noin 12 kävijää/ilta.

Vanhus- ja vammaisneuvosto on kokoontunut säännöllisesti ja heidän ideoitansa sekä toivomuksia on viety eteenpäin aktiivisesti. Senioreille tarjottiin mahdollisuus osallistua keväällä 2023 Kainuun Liikunnan järjestämään Kunnan kevätpäivään Vuokatissa. Lisäksi on tehty alustavaa suunnittelua senioreille järjestettävästä ohjelmasta keväälle 2024. Vanhus- ja vammaisneuvosto on antanut myös lausuntoja hyvinvointialueen vanhus- ja vammaisneuvostolle. Liikuntatoiminnan järjestämisestä on myös käyty keskusteluja ja yhteistyö Ristijärven Eläkeliiton kanssa aloitettiin kokeiluluontoisesti syksyllä 2023.

Vapaa-aikatoimi on järjestänyt yhteistyössä Kainuun Liikunnan ja paikallisten yhdistysten kanssa kuntalaisille maksuttomia terveystarkastuksia (Korpikansa Seikkailee kuntotestikiertue) sekä jakanut tietoa hyvinvoinnin ja terveyden merkityksestä. Lapsille suunnattu Kainuun Liikunnan järjestämä Saa Hyppiä -tapahtuma toteutettiin yhteistyössä toukokuussa 2023.

Ristijärven kunta ja Pyry ovat järjestäneet yhteistyössä Saukon Selkä -vaelluksen, johon otti osaa 61 osallistujaa ja Saukkovaaran laturetkelle osallistui 58 osanottajaa.

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Määrälliset tunnusluvut / osallistujamäärä	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Saukkovaaran laturetki	omatoimi	75	58
Saukon Selkä -vaellus	168	86	61
Nuokkari / ilta	10	10	12

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Ristijärven kunnassa toimii aktiivinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä, jonka vastuulla on myös ehkäisevän päihdetyön ja vammais- ja vanhuspalveluiden edistäminen kunnassa. Ryhmä on kokoontunut vuonna 2023 kaksi kertaa laajempaan ja lisäksi suppeampaan ryhmänä neljä kertaa.

Vuoden 2023 hyvinvointikertomus on laadittu, tarkastettu ja julkaistu, sekä tehty lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma vuosille 2023–2025.

Esi- ja perusopetukseen on tehty hyvinvoinnin vuosikello, jonka pohjalta opetustyössä toimitaan oppilaiden hyvinvointia ja yhteenkuuluvaisuutta lisäävästi.

Kunta on kuullut eri väestöryhmiä mm. hyvinvointikyselyn ja erilaisten kuntalaistapaamisten muodossa. Tapaamisissa nousseiden kehittämiskohteiden eteen on tehty töitä ja osa toiveista on pysytty toteuttamaan mm. lasten ja nuorten toiveista hyvin pienin taloudellisin panostuksin. Frisbeegolfradan kunnostaminen on aloitettu kesällä 2023 ja se saataneen päätöksen kesällä 2024. Suunnitelma urheilukentän kunnostamiseksi on laadittu loppuvuodesta 2023.

Talousarviossa asetettiin seuraavat tavoitteet

1. Kuntalaisten osallistaminen hyvinvointia koskevilla asioilla. Hyte-kyselyjen avulla pyritään keräämään ehdotuksia kuntalaisten hyvinvoinnin tukemiseksi ja toteuttamaan näitä ehdotuksia 1–3 kpl/vuosi.
2. Nuorten osallistaminen ja kuuleminen nuoria koskevilla asioilla sekä toimivan yhteistyön kehittäminen nuorisovaltuuston ja kunnan luottamushenkilöiden välille.
3. Toimivan ja säännöllisen yhteistyön kehittäminen kunnan, yhdistysten ja järjestöjen välille.

Tehtäväalue Kirjasto- ja kulttuuripalvelut
Vastuuhenkilö kirjasto- ja kulttuurivastaava

Toiminta-ajatus

Kirjaston tarkoituksena on tuottaa sen käyttäjille yhdenvertaiset mahdollisuudet elämän eri tilanteista selviämiseen, itsensä kehittämiseen ja henkiseen virkistäytymiseen sekä toimia kulttuurisena kohtaamispaikkana.

Kulttuuritoimen tarkoituksena on kuntalaisten hyvinvoinnin tukeminen taiteen ja kulttuurin keinoin yhdessä kunnan sivistystoimijoiden ja yhdistysten kanssa.

Toiminta vuonna 2023

Kertomusvuonna kirjasto toimi pääosin yhden työntekijän voimin. Esikoululaisten ja luokkien 1 ja 2 käyntejä kirjavinkkauksineen toteutettiin keskimäärin joka toinen viikko. Aikuisten lukupiiri kokoontui kerran kuukaudessa. Kirjasto oli mukana Kainuun, Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin kirjastojen yhteisessä Pohjoisen eKirjastossa. Monilukutaito kartalla -hanke jatkui 5.–9.-luokkalaisille.

Kirjailijavieraana elokuussa oli terapeutti-tietokirjailija Marika Rosenborg. Nallepäivään lokakuussa osallistuivat oppilaat esikoululaisista kolmasluokkalaisiin. Floora-haltijan kahdessa luontoon liittyvässä satutuokiossa oli mukana päiväkodin lapsia, eskarilaisia ja ykkös-kakkosia. Myös lukukoira vieraili kuulemassa pikkuoppilaita. Vuoden Lainaajaksi nimettiin aktiivisesti kirjastoa käyttävä eläkeikäinen. Kuntalaispäivän yhteydessä asiakkaita opastettiin keskitetysti Pohjoisen eKirjaston käyttöön. Kirjaston pienelle joulupolulle osallistui kaikenikäisiä kuntalaisia.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut tuotti kertomusvuonna Takatalvi-konsertin yhdessä kirkonkylän kyläyhdistyksen kanssa, samoin Ryhmä Rakkauden musiikki- ja tanssiesityksen. Kulttuuripalvelujen ja paikallisten yhdistysten yhteisenä vieraana dokumentaristi Raimo Salo esitti Virtaalassa elokuvansa lottajohtaja Fanni Luukkosesta. Oululaisen Tomi Väisäsen Ristijärvi-biisin tuottamista ja julkistamista Hiisijärvi-päivässä edistettiin elinvoimapaalveluiden ja hiisijärveläisten yhdistysten kanssa.

Näyttelyjä kirjaston tiloissa oli kahdeksan sekä kuhmolaisen Urho Kähkösen kesänäyttely Katvelassa. Jussi Kempvaisen luontovalokuvanäyttelyn yhteyteen järjestettiin yleisötapahtuma, joka innosti kävijät vuolaaseen keskusteluun luonnosta, siellä liikkumisesta ja valokuvaamisesta. Aikuisten lisäksi koulun oppilaat tutustuivat näyttelyihin osana kunnan kulttuurikasvatussuunnitelmaa, jonka toteutuksessa myös Kainuun Kulttura oli osallisena. Kulttuuritoimi oli mukana Veisuuvestivaalin

järjestelyissä mm. kokoamalla kirjastoon valokuvanäyttelyn Veisuvestivaalin vuosilta 2003–2022. Paikallisten kulttuuritoimijoiden Ämmänviikkoa varten kulttuuritoimijoiden kunnanhallitukselta saama E. Karppisen rahaston avustus käytettiin 25-vuotisjuhlavuoden ohjelmaan kaikenikäisille.

Kulttuuripalvelut oli mukana Kainuun liiton Kulttuuri-Kainuu-ohjausryhmässä ja Cherry-hankkeessa sekä Oulu2026 valtuuskunnassa.

Kirjasto ja kulttuuri	TA 2023	Muutokset TA 2023	Muutettu TA 2023	TOT 2023	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	2 970			1 880	-1 090
Toimintamenot	-140 559			-150 236	-9 677
Toimintakate	-137 589	0	0	-148 357	-10 768

Kirjaston kustannuspaikalle olivat TA 2023:ssa palvelujen ostot 36 521 €, vyörytserien jälkeen tp:ssä 31 343 €, muut toimintakulut TA 21 035 €, toteuma TP 37 328 €. Suurin ero talousarvion ja toteuman välillä muodostuu sisäisen vuokran pääomakustannuksesta 16 184 €, joka oli huomioimatta talousarviolaskelmassa.

Kulttuurin osuus 2 200 €, toteuma 1 795 €.

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Mittari	Toteuma
Yhteisöllisyys	Tapahtumat eri ikäryhmille	Luokkakäynnit koululaisille, satutuokioita ja lukukoiran vierailu, lukupiiri ja kirjailijavierailu aikuisille, joulupolku kaikenikäisille, konsertti ja musiikki- & tanssiesitys, 9 näyttelyä, niihin liittyvä yleisötapahtuma ja kahdet avajaiset, elokuvaesitys aikuisille
Käyttäjälähtöisyys	Asiakaspalaute	Vahvasti myönteinen
Kirjaston palvelukyky	Aineiston uudistaminen >400 kirjaa/1000 as >50 lehteä/1000 as >50 muuta aineistoa/1000 as	564 36 23
Kirjaston käyttöaste	> 46 % asukkaista	47 %
Lainojen määrä	> 14 lainaa / asukas	12,9/asukas
Toiminnan taloudellisuus	Kustannukset €/as < 80 €	127 €

Määrälliset tunnusluvut	TP 2022	TP 2023	Kainuu 2022**
Lainojen määrä / as	13	12,9	13,6
Kirjastokäynnit / as	7,7	9,0	6,8
Käyttömenot, netto €/as	128	127	60,5

** Suomen yleisten kirjastojen tilasto.

Valtakunnallisen käytännön mukaan e-aineistolainat, 2 509 kpl, eivät näy Suomen yleisten kirjastojen tilastossa lainat/asukas -osuudessa. Lainojen yhteismäärä, fyysiset ja e-lainat: 15 /asukas.

Tekniset palvelut

Palvelualue **TEKNISET PALVELUT**
Vastuuhenkilö **tekninen päällikkö**

Toiminta-ajatus

Teknisen palvelut vastaa kiinteistöjen kunnossapidosta, liikennealueista, kunnallisteknisistä palveluista, ateria- ja puhtaanapitopalveluista sekä ympäristötoimesta ja vesi- ja viemärihuollosta.

Palvelut tuotetaan omana toimintana tai ostetaan ostopalveluna ensisijaisesti omasta kunnasta. Ateriapalvelut on ostettu ostopalveluna Attendo Willa Wanha Oy:n keittiöltä vuoden 2023 ajan ja siivouspalvelut on tuotettu omana toimintana. Kainuun kunnat sekä Kainuun hyvinvointialue ovat mukana ateria- ja puhtaanapidon yhteishankinnassa, jonka kautta palvelut tullaan ostamaan 1.2.2024 lähtien. Tämän vuoksi siivouspalveluiden osalta käytiin yhteistoimintaneuvottelut vuonna 2023, jonka lopputulemana kolme henkilöä tulee siirtymään SOL Oy:n palvelukseen 1.2.2024 vanhoina työntekijöinä.

Ympäristösuojelun ja -terveyden sekä rakennustarkastuksen viranomaistehtävät tuotetaan kuntayhteistyön tai kuntien välisen ostopalvelun kautta. Hankerahoitusta ja avustuksia hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan esim. Pienten kuntien paikkatietohanke (Pikupate).

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Mittari	Toteuma
Turvallinen elinympäristö: Pidetään reitit ja ulkoilupaikat turvallisina käyttää ilman vahinkoja.	Kuntalaisten palaute	Tiedossa ei ole vakavia kaatumisia tai loukkaantumisia. Kaikki palautteiden myötä tulleet epäkohdat on korjattu.
Energian säästäminen, yleinen energiankulutuksen pienentäminen.	Kulutuksen mittaus	Kaukolämmön kulutusta seurataan rakennuksittain 3 kk:n välein. Olemme liittyneet Hinku-kuntaverkkoon ja työn alla on kulutuksen seuranta KETS. Kunnan kiinteistöissä on säädetty patteriverkostoja sekä ilmastointia.

Tekniset palvelut	TA 2023	Muutokset TA 2023	Muutettu TA 2023	TOT 2023	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	1 265 292			1 153 565	-111 727
Toimintamenot	-1 713 263			-1 401 808	311 455
Toimintakate	-447 971			-248 243	199 728
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-329 071			-273 055	56 016
Kokonaiskustannukset	-777 042			-521 298	255 744

Tehtäväalue   **Teknisten palveluiden hallinto**
Vastuuhenkilö   **tekninen päällikkö**

Toiminta-ajatus

Tehtäväalue sisältää teknisten palveluiden hallinnon ja investointien sekä muun rakentamisen toteuttamisen hallinnoinnin.

Rakennusvalvonnan ja rakennuslupien hallintaan kohdistuva tavoitteiden toteuma on esitetty Lupa- ja valvontalautakunnan yhteydessä.

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Teknisten palveluiden hallinto	TA 2023	Muutokset TA 2023	Muutettu TA 2023	TOT 2023	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
<i>Toimintatulot</i>	13 500			48 905	35 405
<i>Toimintamenot</i>	-197 905			-198 783	-878
Toimintakate	-184 405			-149 878	34 527

Talousarvioon nähden kertyi maksutuottoja (mm. rakennus- ja tarkastuslupamaksuja) 7 867,00 euroa enemmän kuin oli arvioitu. Lisäksi saimme avustuksen 23 893,00 euroa Pienten kuntien paikka- tietohankkeen palkka- ja ohjelmistokustannuksiin.

Rakennusvalvonta ja muut luvat

Tehtävänä on maankäytön ja rakennuslain mukaisten sekä muiden kiinteistö-, maa-aines- tai ympäristöalaa koskevien lupien myöntäminen ja lupaehtojen toteutumisen valvonta. Lisäksi tehtäväkokonaisuuteen kuuluvat toimialaan liittyvä neuvonta ja valvonta.

Rakennustarkastajapalvelut tuottaa ostopalvelusopimuksen perusteella Hyrynsalmen kunta.

Luvat	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Myönnettyt luvat yhteensä, joista	52	49	58	56	31	41
* asuinrakennukset	2	1	3	3	0	0
* as.rak. laajennus tai muutos	1	3	6	0	0	1
* loma-as. muutos vakituiseksi as.	0			2	1	1
* muut rakentamisen luvat	47	45	49	50	29	39
* poikkeamisluvat	4		1	1	1	0
* liikerakennusluvat	2			0	0	0
Maa-aineslupien valvontakäynnit	3	3	4	1	0	6

Tonttikauppa

Tonttien kysyntä on ollut rauhallista. Vakituisen asumisen tonteista ei ole tehty kauppoja. Tämä johtunee osin yleisestä taloudellisesta tilanteesta ja rakennusmateriaalien kalleudesta.

Ympäristöhallinto

Ympäristöhallinnon toimiala sisältää ympäristönsuojelulain sekä ympäristöterveydenhuollon edellyttämän työvoiman, palvelun ja valvonnan järjestämisen, lausuntojen antamisen sekä viranomaistehtäviä. Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät suoritetaan kuntayhteistyön kautta. Kuntayhteistyössä on mukana Suomussalmi, Hyrynsalmi, Ristijärvi sekä Paltamo. Ympäristöterveyden palvelut hankitaan ostopalveluna Sotkamon kunnalta.

Tehtäväalue
Vastuuhenkilö

Liikenneväylät ja tilapalvelut
tekninen päällikkö

Toiminta-ajatus

Tehtäväalue vastaa kunnan kaavateistä, yleisistä alueista sekä liikunta- ja urheilualueiden huollosta ja kunnossapidosta.

Tilapalveluiden tehtävänä on hallinnoida ja vuokrata omistamiaan kiinteistöjä ja rakennuksia sekä kunnalle että yrityksille.

Lisäksi tehtäväalueeseen kuuluvat metsien hoito, kaukolämpö ja vesihuolto.

Alueet ja kiinteistöt on hoidettu kustannustehokkaasti ja suunnitelmallisesti huomioiden niiden turvallinen käyttö sekä viihtyisyys ja turvallisuus.

Liikenneväylät ja tilapalvelut	TA 2023	Muutokset TA 2023	Muutettu TA 2023	TOT 2023	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
<i>Toimintatulot</i>	1 251 792			1 104 660	-147 132
<i>Toimintamenot</i>	-1 515 360			-1 203 025	312 335
Toimintakate	-263 568			-98 365	165 203
Laskennalliset kustannukset					
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>	-329 071			-269 238	59 833
Kokonaiskustannukset	-592 639			-367 603	225 036

Vuoden 2023 talousarviota tehdessä ei ollut tiedossa, että Terveyskeskuksen ja Hoivaosaston vuokrien laskuttaminen kauttamme päättyy. Tämä muutos näkyy niin toimintatulojen kuin toimintamenojen poikkeamissa. Kyseinen muutos aiheuttaa toimintatuloissa 240 464 euron vähenemisen sekä vastaavasti toimintamenoissa samansuuruisen muutoksen.

Poistojen ja arvonalentumisten määrä on pienempi kuin arvioitu johtuen vuoden 2022 tilinpäätöksen lisäpoistoista.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite	Mittari	Toteuma
Turvalliset liikenneväylät	Vahingot	Toimintavuoden aikana ei ole tullut tietoon liikkauksen aiheuttamia tapaturmia tai liikennevahinkoja.
Kiinteistöjen energiankulutuksen pienentäminen	Kiinteistöjen energiankulutus	Alla toteumavertailua kaukolämmönkulutuksen osalta. Monitoimikeskus Virtaalan saunaosaston ja teknisten laitteiden remontin yhteydessä säädettiin alaslaitteita sekä kiinteistön ilmastointia. Näillä toimilla kiinteistön sähkönkulutus laski elo-joulukuussa noin 10 MWh verrattuna edellisiin vuosiin.
Kaukolämpöverkoston hyvä hyötysuhde. Hyötysuhde pyritään pitämään > 85 %:ssa.	Hyötysuhde	Verkostohäviö vuonna 2023 on keskimäärin 15,63 % eli hyötysuhde on 84 %. Luku oli vuonna 2022 85 %.

Kaukolämmön kulutus kunnan rakennuksissa MWh vuosina 2020–2023

	2020	2021	2022	2023
Willa Wanha	-	214,69	200,45	202,34
Kunnantalo	92,7	108,7	92,79	95,98
Keskuskoulun koulukiinteistö	521,55	672,26	620,34	642,36
Vanha Kunnanvirasto	95,69	112,9	103,47	107,27
Aholantie 14 Yritystila	31,58	39,57	38,3	33,76
Ambulanssitalli	57,09	56,2	43,32	50,21
Nuorisotalo Pyrylä	46,27	46,68	43,21	41,7
Kirjasto	59,79	68,27	69,16	67,47
Esalantie 36	35,6	33,02	33,46	24,26
Paloasema	64,69	71	62,55	71,21
Monitoimikeskus Virtaala	203,44	219,79	224,68	216,09
Aholantie 30 vuokratulo	123,32	131,87	121,68	126,01
Yhteensä	1 331,72	1 774,95	1 653,41	1 678,66

Toimintakate tulosityksittäin	TA 2023	TOT 2023
Liik.väyläin ja tilap. hallinto	-52 707	-34 581
Liikenneväylät	-113 000	-115 829
Yleiset alueet	-25 148	17 334
Liikunta- ja virkistyspaikat	-130 770	-121 426
Tilapalvelut	58 057	156 137
Metsien hoito (nettotulo)	57 000	80 777
Kaukolämpö	76 500	6 612
Vesihuolto	3 400	4 342

Liikenneväylät

Kunta avustaa yksityisteiden kunnossapitoa. Avustus maksetaan tiekunnalle ja vakituiselle asukkaalle. Kunnanhallituksen määrittämät maksuperusteet ovat vuodelta 2018. Avustusta maksetaan vain varsinaisiin tienpitoon liittyviin kustannuksiin.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Avustukset	32 398	37 201	44 662	22 442	38 665	38 758	45 047	38 198
Hoitokustannukset	6 191	12 874	6 971	12 141	8 383	5 899	4 222	5 642

Avustussummasta oli asumisavustusten ja tiekuntien osakkaiden osuus 24 586 euroa ja tiekuntien osuus 12 009 euroa. Yhteensä tiekuntien avustuksia maksettiin 36 595 euroa. Lisäksi kunta on osakkaana yksityisteissä, joiden tienhoitokustannuksiin kunta osallistuu. Yksityisteiden hoitokustannukset olivat yhteensä 5 642 euroa.

Liikenneväylien muut toimintakulut olivat 64 164 euroa.

Yleiset alueet

Yleisiin alueisiin ja niiden hoitoon luetaan mm. venevalkamat, yleiset virkistysalueet, Saukkovaara sekä maaomaisuuden hallinta. Kunta sai vuonna 2023 maiden vuokratuottoja noin 41 000,00 euroa enemmän kuin oli arvioitu.

Liikunta- ja virkistyspaikat

Tehtäväalue sisältää maastoliikuntapaikat, yleiset virkistysalueet ja Monitoimikeskus Virtaalan, jonka toimintaa pyörittää Osuuskunta Seniorisilta. Liikuntatalo Virtaalan saunaosaston ja allastekniikan tilojen remontti toteutettiin investointiprojektina kesällä 2023.

Hiihtolajien kunnossapitosopimus on voimassa kevääseen 2024. Jääladun kustannuksiin on osallistuttu polttoaineen osalta, mutta latu ajetaan talkootyönä.

Saukonselän vaelluksen reitti on kunnostettu talkootyönä. Kunta toimitti paikalliselle seuralle kunnostusta varten pitkospuutarvikkeet. Reitistöjen kunnossapidon osalta huolta aiheuttaa Väyläviraston kaavailut radanylityspaikkojen vähentämisestä. Nykyiset ylityspaikat sekä kelkkareitin että latu-reitin osalta Virtaalasta Saukkovaaraan tullaan poistamaan. Vuoden 2023 aikana Väylävirasto on osoittanut korvaavat yhteydet radanylityksiin poistettavien tilalle.

Tilapalvelut

Tilapalveluiden tehtävänä on hallinnoida ja vuokrata omistamiaan kiinteistöjä ja rakennuksia sekä kunnalle että yrityksille. Vuonna 2023 vuokratuottoja kertyi ulkopuolisilta vuokralaisilta yht. 221 415 eur ja kunnan muilta toimialoilta sisäisenä vuokrana yht. 301 107 euroa. Kainuun hyvinvointialue vuokraa tiloja kunnalta mm. paloaseman ja ensihoidon tarpeisiin. Kainuun hyvinvointialueelta saimme käyttökustannus- ja pääomavuokratuottoja yht. 103 196 euroa.

Kunnan omistaman Aholantie 30 vuokratalon toimintatuotot olivat yhteensä 61 714 eur ja toimintakulut yht. 28 683 eur. Kiinteistön vuosipoistot olivat vuonna 2023 38 048 eur eli tilikauden tulos on -5 017 euroa.

Yrityskiinteistöjen vuokraamisesta päättää kunnanhallitus. Ristijärven kunta ei pysty vastaamaan yritysten toimitila- tai myyntitilakyselyihin. Vain pieniin konttoritilakyselyihin pystytään tarjoamaan muutamaa vaihtoehtoa.

Tilikauden aikana palveluiden ostot jäivät arvioidusta 56 439 euroa pienemmäksi. Erityisesti rakennusten rakennus- ja kunnossapitopalvelut saatiin toteutettua arvioitua pienemmin kustannuksin. Myös muut ostot toteutuvat arvioitua edullisemmin, yhteensä 40 655 euroa. Erityisesti rakennusten sähkökustannukset toteutuivat 22 499 eur pienempänä arvioidusta sekä kunnan kiinteistöjen kaukolämmön kulutus jäi 19 731 euroa arvioidusta. Vuoden 2023 tehdyt energiansäästötoimet näyttävät osaltaan vaikuttavan kustannuksiin.

Vuoden 2023 aikana myytiin Esalantie 36 kiinteistö määräaloineen. Willa Wanhan kiinteistö on edelleen vajaakäytöllä tehden noin -31 600 euron tuloksen vuonna 2023.

Metsien hoito

Vuoden 2023 talousarvion mukainen metsän myyntuoton arvio oli 75 000 euroa. Toteutunut myyntituotto oli 96 652 euroa.

Lämmönjakelu

Kaukolämmön myyntitulot olivat 347 116 euroa ja toimintakulut 340 504 euroa. Lämpöä myytiin kunnan omille kiinteistöille 145 058 euron edestä. Omien kiinteistöjen osuus tuloista oli 41,8 %.

Lämmönjakelun tuotto 2015–2023:

Vuosi	Tuotto yhteensä, €	josta omat kiinteistöt, %
2015	325 004	48,9
2016	391 514	48,9
2017	384 214	47,9
2018	372 340	46,8
2019	386 015	46,5
2020	374 892	44,8
2021	377 427	40,2
2022	346 700	41,3
2023	347 116	41,8

Määrälliset tunnusluvut	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kaukolämmössä olevat kiinteistöt (lkm)	34	35	35	34	34	34
Ostettu lämpö, MWh	5108	5167	4835	5140	4710	4735

Vesi- ja viemärihuolto

Kunnan hoidossa olevat vedenottamot sijaitsevat Hietaniemen alueella (Kemilä) sekä Putkosjärven asuinalueella. Hietaniemen alueen veden laatu on vähintäänkin tyydyttävä.

Riskienhallinta

Riskienhallintaan on kirjattu teknisen osalta seuraavat tarkasteltavat asiat:

Investointisuunnitelman toteutuminen, eritoten poikkeamat suunniteltuun

- Vuoden aikana toteutetut investoinnit toteutuivat suunnitellusti.

Taloudellisten riskien ennakointi, esim. kunnan tilojen vuokralaisten kanssa tehtävät sopimukset

- Kaikista tiloista tehdään aina allekirjoitettu vuokrasopimus ja sopimuksen noudattamista seurataan säännöllisesti.
- Vuokrasaamisia seurataan kuukausittain ja siirretään tarvittaessa perintään.

Kustannusten nousu ja talouden sopeuttaminen (energiansäästö)

- Toteutettu lämpötilojen lasku kiinteistöissä ja valaistuksessa siirrytty led -valoihin
- Ilmastointia on säädetty ja saatu aikaan kustannussäästöä.

Yleisavainten käyttö

- Kaikki avaimet luovutetaan pelkästään kuittausta vastaan

Luottokorttien käyttö ja säilyttäminen

- Tekninen toimi käyttää luottokorttia pelkästään vähäiseen polttoaineen hankintaan ja kortti säilytetään lukitussa tilassa.

Tehtäväalue

Asuminen

Vastuuhenkilö

elinvoimapäällikkö

Toiminta-ajatus

Toiminnan tarkoituksena on Ristijärven kunnan asuntotoimeen liittyvien palvelujen tuottaminen ja asumisviihtyvyyden ja muiden asumisedellytysten parantaminen sekä Ristijärven Vuokratalot Oy:n ja kunnan asuntotoimen toiminnan yhteensovittaminen.

Toiminta

Ristijärven Vuokratalot Oy:llä on hallinnoitavana 56 asuinhuoneistoa. Lisäksi Aholantie 30:ssä on 12 vuokra-asuntoa kunnan suorassa omistuksessa. Vuokratalojen käyttöaste oli lähes 95 %, mutta

Aholantie 30:ssä käyttöaste oli 75 %. Asuntojen kysyntä on jatkunut vilkkaana. Kerrostalo Aholantie 30 osalta portaat toiseen kerrokseen ovat esteenä osalle halukkaista vuokrata asunto kyseisestä kohteesta.

Asukasvalinnoista päättää elinvoimapäällikkö. Vuokra-asuntojen keskimääräisistä enimmäisvuokrista päättää Ristijärven kunnanhallitus.

Kunnan vuokra-asuntokanta on riittävä. Kaikille ei löydy juuri halutunlaista asuntoa, mutta asuntoja toki on tarjolla. Lisäksi yksityinen sektori tarjoaa erikokoisia vuokra-asuntoja, joista mahdollisuuksien mukaan jaetaan tietoa niitä kysyville. Myös Vanhaintukisäätiön asunnot ovat tarjonnan piirissä.

Ristijärven Vuokratalot Oy jatkaa suunnitellusti rakennusten kunnostustoimintaa. Myös pihavarastojen ja aitojen maalaus-kunnostusta jatkettiin kesän aikana Kunnaksenkujalla. Asumisviihtyvyydestä pidetään huolta kuuntelemalla asukkaiden toiveita ja toteuttamalla niitä mahdollisuuksien mukaan.

Tavoite	Mittarin tavoite	Toteuma
Asukasviihtyvyyys	Asukasvaihtuvuus < 15 uutta vuokrasopimusta	Vuokrasopimuksia yht. 18 kpl, Aholantie 30 5 kpl, Vuokrataloille 13 kpl
Asunnot täynnä	Käyttöaste > 95 %	Käyttöaste Vuokrataloilla melkein 95 % ja Aholantie 30 75 %.
Rahan riittävyys	Vuokrasaatavat < 3 % vuokratuotoista	Avointen vuokrasaatavien suhde vuokratuottoihin on 2,4 %.

Tehtäväalue   **Lupa- ja valvontalautakunta**
Vastuhenkilö   **rakennustarkastaja**

Toiminta-ajatus

Lupa- ja valvontalautakunnan toimialana on rakentamisen viranomaispalvelut, luvat, valvonta ja neuvonta. Lautakunnan esittelijänä toimii rakennustarkastaja ja rakennustarkastajapalvelut ostetaan Hyrynsalmen kunnalta.

Toiminta 2023

Lautakuntaan kuuluu viisi jäsentä. Toimintavuoden 2023 aikana lautakunta kokoontui yhden kerran. Lautakunnan tehtävät on pääosin delegoitu kunnanhallitukselle.

Lautakunnan esittelijänä toimii rakennustarkastaja.

Lupa- ja valvontalautakunta	TA 2023	Muutokset TA 2023	Muutettu TA 2023	TOT 2023	Poikkeama
<i>Toimintatulot</i>					
<i>Toimintamenot</i>	-1 300			-1 037	263
Toimintakate	-1 300			-1 037	263

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Mittari	Toteuma
Lupapisteen palvelujen käytön lisääminen. Neuvonnan avulla ohjataan hakijat käyttämään sähköisiä palveluja.	Palvelusihteerin ajankäyttö	Lupapisteen palveluja käytetään pääsääntöisesti sähköisesti. Vuoden 2023 aikana vain muutama hakija on asioinut paperisten asiakirjojen kanssa.

2.2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TULOSLASKELMA	TA 2023	TP 2023	erotus	tot%	TP 2022
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	560 019,00	547 876,70	12 142,30	97,80	2 309 564,75
Maksutuotot	23 300,00	40 959,96	-17 659,96	175,80	233 311,78
Tuet ja avustukset	104 160,00	167 018,69	-62 858,69	160,30	112 789,29
Muut toimintatuotot	766 860,00	655 931,78	110 928,22	85,50	893 075,11
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 454 339,00	1 411 787,13	42 551,87	97,10	3 548 740,93
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-1 521 124,00	-1 649 569,37	128 445,37	108,40	-2 534 625,02
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-354 231,00	-372 392,06	18 161,06	105,10	-822 642,55
Muut henkilösivukulut	-49 742,00	-41 891,46	-7 850,54	84,20	-123 201,53
Palvelujen ostot	-1 529 191,00	-1 506 482,05	-22 708,95	98,50	-9 215 063,29
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-770 850,00	-733 822,00	-37 028,00	95,20	-697 477,05
Avustukset	-192 760,00	-184 973,80	-7 786,20	96,00	-243 255,07
Muut toimintakulut	-627 294,00	-496 853,83	-130 440,17	79,20	-690 407,76
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-5 045 192,00	-4 985 984,57	-59 207,43	98,80	-14 326 672,27
TOIMINTAKATE	-3 590 853,00	-3 574 197,44	-16 655,56	99,50	-10 777 931,34
Verotulot	3 383 000,00	3 275 036,73	107 963,27	96,80	5 445 454,17
Valtionosuudet	573 000,00	586 472,00	-13 472,00	102,40	6 078 169,00
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	6 100,00	2 163,66	3 936,34	35,50	3 942,70
Muut rahoitustuotot	3 500,00	26 328,11	-22 828,11	752,20	18 850,27
Korkokulut	-60 000,00	-81 600,87	21 600,87	136,00	-18 837,21
Muut rahoituskulut	-700,00	-4 090,67	3 390,67	584,40	-6 529,21
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHT.	-51 100,00	-57 199,77	6 099,77	111,90	-2 573,45
VUOSIKATE	314 047,00	230 111,52	83 935,48	73,30	743 118,38
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn.mukaiset poistot	-332 115,00	-298 359,88	-33 755,12	89,80	-637 889,59
Arvonalentumiset	0,00	0,00	0,00	0,00	-3 363,76
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	93 346,00
SATUNNAISET ERÄT YHTEENSÄ	0,00	0,00	0,00	0,00	93 346,00
TILIKAUDEN TULOS	-18 068,00	-68 248,36	50 180,36	377,70	195 211,03
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	0,00	14 321,28	-14 321,28	0,00	241 886,34
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-18 068,00	-53 927,08	35 859,08	298,50	437 097,37

2.2.3 Investointiosan toteutuminen

INVESTOINNIT	TA 2023	TP 2023	erotus	tot%	TP 2022
MAA- JA VESIALUEET					
Maa-alueiden myynnit	0,00	3 189,20	3 189,20	0,00	504,00
Maa-alueiden ostot	0,00	-2 184,00	-2 184,00	0,00	0,00
OSAKKEET					
Osakkeiden myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00	11 500,00
Osakkeiden ostot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
LIIKENNEVÄYLÄT					
Katuvalaistus Mikkolantie / Kirkkotie	-20 000,00	-17 796,51	2 203,49	88,98	-
KONEET JA KALUSTO					
Varavoimalaitteet	-40 000,00	-26 030,00	13 970,00	65,08	-
URH., LIIK. - JA VIRKISTYSPAIKAT					
KIINTEISTÖT					
Saukkovaaran mökit	-50 000,00	0,00	50 000,00	0,00	-
Virtaalan remontti	-150 000,00	-85 069,22	64 930,78	56,71	-
INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
Hankinnat yht.	-260 000,00	-158 079,73	101 920,27	50,42	0,00
Rahoitusosuudet	0,00	27 000,00	27 000,00	0,00	
Myynnit yht.	0,00	3 189,20	3 189,20	0,00	12 004,00
Investointien netto	-260 000,00	-127 890,53	132 109,47	49,19	12 004,00

2.2.4 Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSLASKELMA	TA 2023	TP 2023	erotus	tot%	TP 2022
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Vuosikate	364 047,00	230 111,52	133 935,48	63,21	743 118,38
Satunnaiset erät	0,00				93 346,00
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	-31 810,80	31 810,80	0,00	-32 396,00
TOIMINNAN RAHAVIRTA	364 047,00	198 300,72	165 746,28	54,47	804 068,38
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-260 000,00	-158 079,73	-101 920,27	60,80	0,00
Rah. osuudet investointimenoihin	0,00	27 000,00	-27 000,00	0,00	
Pys.vast.hyöd.luovutustulot	0,00	35 000,00	-35 000,00	0,00	44 400,00
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-260 000,00	-96 079,73	-163 920,27	36,95	44 400,00
Toiminnan ja invest. rahavirta	104 047,00	102 220,99	1 826,01	98,25	848 468,38
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaam.lisäykset	-100 000,00	0,00	-100 000,00	0,00	0,00
Antolainasaam.vähennykset	43 600,00	34 600,00	9 000,00	79,36	33 045,58
Antolainauksen muutokset	-56 400,00	34 600,00	-91 000,00	-61,35	33 045,58
Lainakannan muutokset					
Pitkäaik.lainojen lisäys	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pitkäaik.lainojen vähennys	-460 000,00	-460 000,00	0,00	100,00	-510 000,00
Lyhytaik.lainojen muutos	-400 000,00	0,00	-400 000,00	0,00	0,00
Lainakannan muutokset	-860 000,00	-460 000,00	-400 000,00	53,49	-510 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiant.var.ja po:n muut	0,00	-13 031,80	13 031,80	0,00	71 791,00
Saamisten muutos	0,00	365 319,94	-365 319,94	0,00	-82 393,59
Korottomien velkojen muutos	0,00	-359 959,32	359 959,32	0,00	-600 845,03
Muut maksuvalmiuden muutokset	0,00	-7 671,18	7 671,18	0,00	-611 447,62
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-916 400,00	-433 071,18	-483 328,82	47,26	-1 088 402,04
RAHAVAROJEN MUUTOS	-812 353,00	-330 850,19	-481 502,81	40,73	-239 933,66

2.2.5 Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien erien toteutumisesta

N=sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B=bruttomääräraha/-tuloarvio

	sitovuus	muutettu TA 2023	TP 2023	poikkeama
Käyttötalousosa				
Keskusvaalilautakunta	N	-5 572	-5 830	-258
Tarkastuslautakunta	N	-11 754	-14 139	-2 385
Kunnanvaltuusto	N	-13 201	-17 909	-4 708
Kunnanhallitus	N	-841 712	-864 403	-22 691
Sivistyspalvelut	N	-2 269 343	-2 422 614	-153 271
Tekniset palvelut	N	-447 971	-248 243	199 728
Lupa- ja valvontalautakunta	N	-1 300	-1 037	263
Käyttötalousosa yhteensä		-3 590 853	-3 574 197	16 656
Tuloslaskelmaosa				
Verotulot	B	3 383 000	3 275 037	-107 963
Valtionosuudet	B	573 000	586 472	13 472
Korkotuotot	B	6 100	2 164	-3 936
Muut rahoitustuotot	B	3 500	26 328	22 828
Korkokulut	B	-60 000	-81 601	-21 601
Muut rahoituskulut	B	-500	-4 091	-3 591
Tuloslaskelmaosa yhteensä		3 905 100	3 804 287	-100 813
Investointiosa				
Maa- ja vesialueet	N	0	1 005	1 005
Rakennukset	N	-200 000	-85 069	114 931
Kiinteät rakenteet ja laitteet	N	-20 000	-17 797	2 203
Koneet ja kalusto	N	-40 000	-26 030	13 970
Osakkeet ja osuudet	N	0	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	N	0	0	0
Investointiosa yhteensä		-260 000	-127 891	132 109
Rahoitusosa				
Antolain. muutokset	B	-56 400	34 600	-91 000
Antolainasaamisten lisäys	B	-100 000	0	-100 000
Antolainas. vähennys	B	43 600	34 600	9 000
Lainakannan muutoks.	B	-860 000	-460 000	-400 000
Pitkäaik.lainojen lisäys	B	0	0	0
Pitkäaik.lainojen vähennys	B	-460 000	-460 000	0
Lyhytaik. lainojen muutos	B	-400 000	0	-400 000
Muut maksuvalmiuden muutokset	B	0	-7 671	7 671
Rahoitusosa yhteensä		-916 400	-433 071	483 329
Yhteensä vaikutus maksuvalmiuteen		-862 153	-330 872	531 281

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2023		1.1.-31.12.2022	
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	402 818,71		2 166 359,65	
Maksutuotot	40 959,96		233 311,78	
Tuet ja avustukset	167 018,69		112 789,29	
Muut toimintatuotot	354 254,17		591 251,81	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ		965 051,53		3 103 712,53
Valmistus omaan käyttöön		0,00		0,00
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-1 649 569,37		-2 534 625,02	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-372 392,06		-822 642,55	
Muut henkilösivukulut	-41 891,46		-123 201,53	
Palvelujen ostot	-1 505 911,05		-9 215 063,29	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-588 764,01		-554 271,95	
Avustukset	-184 973,80		-243 255,07	
Muut toimintakulut	-195 747,22		-388 584,46	
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ		-4 539 248,97		-13 881 643,87
TOIMINTAKATE		-3 574 197,44		-10 777 931,34
Verotulot		3 275 036,73		5 445 454,17
Valtionosuudet		586 472,00		6 078 169,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	2 163,66		3 942,70	
Muut rahoitustuotot	26 328,11		18 850,27	
Korkokulut	-81 600,87		-18 837,21	
Muut rahoituskulut	-4 090,67		-6 529,21	
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHT.		-57 199,77		-2 573,45
VUOSIKATE		230 111,52		743 118,38
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunn.mukaiset poistot	-298 359,88		-637 889,59	
Arvonalentumiset	0,00		-3 363,76	
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot	0,00		93 346,00	
SATUNNAISET ERÄT YHTEENSÄ		0,00		93 346,00
TILIKAUDEN TULOS		-68 248,36		195 211,03
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)		14 321,28		241 886,34
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)		-53 927,08		437 097,37

3.2 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2023		1.1.-31.12.2022	
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Vuosikate	230 111,52		743 118,38	
Satunnaiset erät	0,00		93 346,00	
Tulorahoituksen korjauserät	-31 810,80		-32 396,00	
TOIMINNAN RAHAVIRTA		198 300,72		804 068,38
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-158 079,73		0,00	
Rah. osuudet investointimenoihin	27 000,00		0,00	
Pys.vast.hyöd.luovutustulot	35 000,00		44 400,00	
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		-96 079,73		44 400,00
Toiminnan ja invest. rahavirta		102 220,99		848 468,38
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaam.lisäykset	0,00		0,00	
Antolainasaam.vähennykset	34 600,00		33 045,58	
Antolainauksen muutokset		34 600,00		33 045,58
Lainakannan muutokset				
Pitkäaik.lainojen vähennys	-460 000,00		-510 000,00	
Lyhytaik.lainojen muutos	0,00		0,00	
Lainakannan muutokset		-460 000,00		-510 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiant.var.ja po:n muut	-13 031,80		71 791,00	
Saamisten muutos	365 319,94		-82 393,59	
Korottomien velkojen muutos	-359 959,32		-600 845,03	
Muut maksuvalmiuden muutokset		-7 671,18		-611 447,62
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		-433 071,18		-1 088 402,04
RAHAVAROJEN MUUTOS		-330 850,19		-239 933,66
Rahavarat 31.12.	1 373 928,15		1 704 778,34	
Rahavarat 1.1.	1 704 778,34		1 944 712,00	
Rahavarojen muutos		330 850,19		239 933,66

3.3 Tase

T A S E	1.1.- 31.12.2023		1.1.-31.12.2022	
VASTAAVAA				
A PYSYVÄT VASTAAVAT				
I Aineettomat hyödykkeet				
1. Aineettomat oikeudet	59 015,01		88 136,73	
2. Muut pitkävaikutteiset meno	0,00		12 164,60	
Aineettomat hyödykkeet yht.		59 015,01		100 301,33
II Aineelliset hyödykkeet				
1. Maa- ja vesialueet	957 202,35		958 207,55	
2. Rakennukset	3 522 660,56		3 619 955,32	
3. Kiinteät rakenteet ja laitt	453 087,27		509 566,51	
4. Koneet ja kalusto	25 596,17		0,00	
6. Ennakkomaksut ja kesk.eräis	0,00		0,00	
Aineelliset hyödykkeet yht		4 958 546,35		5 087 729,38
III Sijoitukset				
1. Osakkeet ja osuudet	1 524 137,10		1 843 909,64	
3. Muut lainasaamiset	244 525,51		279 125,51	
4. Muut saamiset	60 000,00		60 000,00	
Sijoitukset yhteensä		1 828 662,61		2 183 035,15
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		6 846 223,97		7 371 065,86
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT				
2. Lahjoitusrahastojen varat	31 918,89		32 155,98	
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHT		31 918,89		32 155,98
C VAIHTUVAT VASTAAVAT				
I Vaihto-omaisuus				
II Saamiset				
Pitkäaikaiset saamiset				
2. Lainasaamiset	0,00		0,00	
3. Muut saamiset	8 537,01		12 521,90	
Pitkäaik.saamiset yhteensä		8 537,01		12 521,90
Lyhytaikaiset saamiset				
1. Myyntisaamiset	174 506,35		305 212,14	
2. Lainasaamiset	0,00		313,47	
3. Muut saamiset	52 233,77		25 091,64	
4. Siirtosaamiset	33 953,28		291 411,20	
Lyhytaikaiset saamiset yht.	260 693,40		622 028,45	
Saamiset yhteensä		269 230,41		634 550,35

III Rahoitusarvopaperit			
1. Osakkeet ja osuudet	1 009,20		1 009,20
2. Sijoitukset rahamarkkinains	743 908,30		731 678,15
Rahoitusarvopaperit yht.		744 917,50	732 687,35
IV Rahat ja pankkisaamiset			
Rahat ja pankkisaamiset yht.		629 010,78	972 091,12
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		1 643 158,69	2 339 328,82
VASTAAVAA YHTEENSÄ		8 521 301,55	9 742 550,66
VASTATTAVAA			
A OMA PÄÄOMA			
I Peruspääoma	-3 080 091,41		-3 399 863,95
IV Ed.tilikausien yli/alijäämä	-1 663 908,61		-1 226 811,24
V Tilikauden yli/alijäämä	53 927,08		-437 097,37
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		-4 690 072,94	-5 063 772,56
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET			
1. Poistoero	-494 083,45		-508 404,73
POISTOERO JA VAPAAEHT.VAR.YHT		-494 083,45	-508 404,73
C PAKOLLISET VARAUKSET			
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
2. Lahjoitusrahastojen pääoma	-95 023,95		-108 292,84
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHT.		-95 023,95	-108 292,84
E VIERAS PÄÄOMA			
I Pitkäaikainen			
2. Lainat vakuutus- ja rah.lai	-1 090 000,00		-1 375 000,00
4. Lainat muilta luotonantajil	0,00		0,00
Pitkäaikainen vieras po. yht.		-1 090 000,00	-1 375 000,00
II Lyhytaikainen			
1. Joukkovelkakirjalainat	-1 150 000,00		-1 150 000,00
2. Lainat rahoitus- ja vak.lai	-285 000,00		-460 000,00
5. Saadut ennakot	-4 246,13		-3 862,38
6. Ostovelat	-338 447,14		-363 891,19
7. Liittymismaks. ja muut vela	-37 869,50		-50 069,69
8. Siirtovelat	-336 558,44		-659 257,27
Lyhytaikainen vieras po. yht.		-2 152 121,21	-2 687 080,53
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		-3 242 121,21	-4 062 080,53
VASTATTAVAA		-8 521 301,55	-9 742 550,66

3.4 Konsernilaskelmat

Konsernin tuloslaskelma

Konsolidoitu tuloslaskelma		
ACT - 12 - 2023 - Ristijärvi-konserni (24) - EUR		
Datan merkit: tuotot (+), kulut (-), tase (+)	01.01.2023-31.12.2023	01.01.2022-31.12.2022
TULOSLASKELMA		
Toimintatuotot		
Myyntituotot	967 897,09	10 940 929,66
Maksutuotot	40 959,96	927 117,53
Tuet ja avustukset	181 333,30	679 099,35
Muut toimintatuotot	334 235,25	653 412,16
Toimintatuotot	1 524 425,61	13 200 558,70
Valmisteverastojen muutos		
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 727 095,98	-7 680 402,95
Eläkekulut	-385 337,32	-836 660,77
Muut henkilösivukulut	-44 010,75	-124 968,53
Henkilöstökulut	-2 156 444,05	-8 642 032,25
Palvelujen ostot	-1 608 843,55	-12 134 132,74
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-599 693,17	-1 378 503,55
Avustukset	-186 659,98	-470 265,27
Muut toimintakulut	-352 801,35	-908 909,90
Toimintakulut	-4 904 442,10	-23 533 843,71
Toimintakulut	-4 904 442,10	-23 533 843,71
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-5 400,81	-24 063,78
TOIMINTAKATE	-3 385 417,30	-10 357 348,79
Verotulot	3 267 418,51	5 438 351,23
Valtionosuudet	586 472,00	6 078 169,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	970,06	542,10
Muut rahoitustuotot	26 316,63	38 695,14
Korkokulut	-115 673,90	-54 485,50
Muut rahoituskulut	-5 847,63	-56 526,36
Rahoitustuotot ja -kulut	-94 234,84	-71 774,62
VUOSIKATE	374 238,37	1 087 396,82

Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-418 857,13	-1 086 938,08
Omistuksen eliminointierot		4 047,63
Arvonalentumiset		-13 054,18
Poistot ja arvonalentumiset	-418 857,13	-1 095 944,64
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot		205 117,00
Satunnaiset kulut		
Satunnaiset erät		205 117,00
TILIKAUDEN TULOS	-44 618,77	196 569,19
Poistoeron muutos	0,00	0,00
Varausten muutos		
Rahastojen muutos	1 097,79	765,89
Tilinpäätössiirrot	1 097,79	765,89
Tilikauden verot	-19 514,65	-13 998,79
Laskennalliset verot		
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	-8 824,31	-10 523,20
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-71 859,93	172 813,08

Konsernin tase

Konsolidoitu tase		
ACT - 12 - 2022 - Ristijärvi-konserni (24) - EUR		
Datan merkit: tuotot (+), kulut (-), tase (+)	01.01.2023- 31.12.2023	01.01.2022- 31.12.2022
TASE		
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	120 888,01	172 957,34
Konserniliikearvo		
Muut pitkävaikutteiset menot	2 682,06	74 973,43
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	0,00	2 672,38
Aineettomat hyödykkeet	123 570,08	250 603,15
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	957 202,35	976 959,98
Rakennukset	4 287 875,98	8 195 303,87
Kiinteät rakenteet ja laitteet	555 627,37	704 852,90
Koneet ja kalusto	75 676,62	339 199,09
Muut aineelliset hyödykkeet	86 759,58	86 227,49
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 348,08	52 096,09
Aineelliset hyödykkeet	5 965 489,97	10 354 639,43
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	0,00	0,00
Kuntayhtymäosuudet	0,00	0,00
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	203 260,48	208 661,29
Liikelaitosten peruspääomaosuudet		
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonorotukset	75 944,46	82 281,54
Joukkovelkakirjasaamiset		
Muut lainasaamiset	19 759,71	19 759,71
Muut saamiset	60 102,17	69 336,49
Sijoitukset	359 066,82	380 039,03
PYSYVÄT VASTAAVAT	6 448 126,87	10 985 281,60
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	137 161,93	68 954,85
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	31 918,89	35 292,24
Muut toimeksiantojen varat	0,00	33 412,43
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	169 080,82	137 659,52
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	0,00	27 239,45

Keskeneräiset tuotteet		
Valmiit tuotteet	435,56	435,56
Muu vaihto-omaisuus		
Ennakkomaksut vaihto-omaisuudesta	0,00	26 370,58
Vaihto-omaisuus	435,56	54 045,58
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset		
Lainasaamiset	11 898,06	12 936,09
Laskennalliset verosaamiset		
Saamiset kunnalta		
Muut saamiset	8 537,01	12 211,26
Siirtosaamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	20 435,07	25 147,35
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	186 746,38	482 663,09
Lainasaamiset	0,00	1 251,94
Laskennalliset verosaamiset		
Saamiset kunnalta	0,00	0,00
Muut saamiset	53 673,62	120 074,08
Siirtosaamiset	36 606,68	422 805,78
Lyhytaikaiset saamiset	277 026,68	1 026 794,89
Saamiset	297 461,75	1 051 942,24
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	1 716,20	1 716,20
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	743 908,30	731 678,15
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut arvopaperit		
Rahoitusarvopaperit	745 624,50	733 394,35
Rahat ja pankkisaamiset	1 443 818,29	3 443 789,56
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 487 340,10	5 283 171,73
VASTAAVAA	9 104 547,79	16 406 112,86
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	3 080 091,41	3 399 863,95
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma		
Ylikurssirahasto		
Arvonkorotusrahasto		
Muut omat rahastot	1 173,33	2 271,12
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) (pl. muuntoerot)	1 236 140,09	1 084 460,04

Muuntoerorahasto		
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	1 236 140,09	1 084 460,04
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-71 859,93	172 813,08
OMA PÄÄOMA	4 245 544,90	4 659 408,19
VÄHEMMISTÖOSUUDET	19 347,50	10 523,19
KONSERNIRESERVI		
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset		
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	18 240,77	94 263,70
PAKOLLISET VARAUKSET	18 240,77	94 263,70
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	137 163,97	126 991,78
Lahjoitusrahastojen pääomat	95 023,95	116 411,83
Muut toimeksiantojen pääomat	4 130,14	41 308,65
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	236 318,06	284 712,26
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 304 688,61	6 516 668,55
Pääomalainat	0,00	0,00
Lainat kunnalta	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	4 233,42	9 525,20
Lainat muilta luotonantajilta		0,00
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	2 308 922,04	6 526 193,75
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Korottomat velat kunnalta		
Liittymismaksut ja muut velat	0,00	5 133,05
Siirtovelat		
Laskennalliset verovelat		
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	0,00	5 133,05
Pitkäaikainen vieras pääoma	2 308 922,04	6 531 326,80

Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat	1 150 000,00	1 150 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	309 651,59	683 659,41
Pääomalainat		
Lainat kunnalta	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	529,18	1 058,36
Lainat muilta luotonantajilta		
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	1 460 180,77	1 834 717,77
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma		
Saadut ennakot	29 856,39	31 658,07
Ostovelat	367 732,15	767 585,04
Korottomat velat kunnalta		
Liittymismaksut ja muut velat	46 371,28	158 104,59
Siirtovelat	372 033,94	2 033 813,27
Laskennalliset verovelat		
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	815 993,76	2 991 160,96
Lyhytaikainen vieras pääoma	2 276 174,53	4 825 878,73
VIERAS PÄÄOMA	4 585 096,56	11 357 205,52
VASTATTAVAA	9 104 547,79	16 406 112,86

Konsernin rahoituslaskelma

Konsolidoitu rahoituslaskelma		
ACT - 12 - 2022 - Ristijärvi-konserni (24) - EUR		
	01.01.2023-31.12.2023	01.01.2022-31.12.2022
Toiminnan rahavirta		
VUOSIKATE	374 238,37	1 087 396,82
Satunnaiset erät		205 117,00
Tilikauden verot	-19 514,65	-13 998,79
Tulorahoituksen korjauserät	-23 631,83	-214 155,25
Toiminnan rahavirta	329 127,85	1 064 359,78
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-189 192,44	-257 689,57
Rahoitusosuudet investointimenoihin	27 000,00	448,61
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	69 863,47	167 734,43
Investointien rahavirta	-92 328,98	-89 506,54
Toiminnan ja investointien rahavirta	236 798,87	974 853,25
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	21 545,58
Antolainauksen muutokset	0,00	21 545,58
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 498,01	2 967,68
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 852,24	-633 091,12
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-459 328,08	3 672,57
Lainakannan muutokset	-466 682,31	-626 450,87
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muutokset vähemmistön osuudessa		0,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-16 797,76	100 160,52
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	7 604,30
Saamisten muutos	367 650,88	418 754,76
Korottomien velkojen muutos	-357 854,70	-249 197,96
Muut maksuvalmiuden muutokset	-7 001,58	277 321,62
Rahoituksen rahavirta	-473 683,89	-327 583,68

Rahavarojen muutos	-236 885,02	647 269,57
Rahavarat 31.12.	2 189 442,79	4 177 183,91
Rahavarat 1.1.	2 426 327,81	3 529 914,34
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	0,00	0,00
Rahavarojen muutos	-236 885,02	647 269,57
Yritysjärjestelyssä tulleet/lähteneet rahavarat		

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

4.1.1 Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointeihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuuston hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on hallinto- ja laitosrakennusten sekä vedenjakelu- ja viemäriverkoston poistoajoja tarkistettu 1.1.2012 alkaen. Muutos on perustunut hyödykkeiden taloudellisen pitoajan uudelleenarvointiin.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaistenpoistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihankintahinnan tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty asianomaisen hyödykkeiden hankintameno vähennykseksi.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilinpäätökset 31.12.2023 ja 31.12.2022 eivät ole keskenään vertailukelpoisia.

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Järjestämisvastuun ja tehtävien siirron myötä sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen tulot ja menot siirtyivät hyvinvointialueille. Sosiaali- ja pelastustoimen tehtävien siirtymässä myös tehtäviä vastaava verorahoitus siirtyi hyvinvointialueille.

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirtymässä kuntien ja kaupunkien järjestämisvastuuseen liittyvä henkilöstö ja irtain omaisuus on siirtynyt hyvinvointialueille 1.1.2023.

Hyvinvointialueen ja kunnan väliset omaisuusjärjestelyt on toteutettu Kirjanpitolausuntokunnan kunta- jaoston lausunnon 128/2022 mukaisesti. Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta annetun lain (voimaanpanolain) 42 §:n mukaisesti lain 20 §:ssä tarkoitettujen kuntayhtymien jäsenosuuksien ja 23

§:ssä tarkoitetun irtaimen omaisuuden siirto hyvinvointialueille on kirjattu kunnan kirjanpidossa peruspääomaa vastaan. Samoin hyvinvointialueelle siirtyvä lomapalkkavelka on kirjattu peruspääomaan. Siirrot on kirjattu kunnan tilinpäätöksen 31.12.2022 mukaisilla kirjanpitoarvoilla.

Hyvinvointialueelle siirtyneet omaisuus- ja pääomaerät on kirjattu alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen päiväykselle 1.1.2023, eikä peruspääomaa vastaan kirjattuja omaisuus- ja pääomaerien siirtoja esitetä vuoden 2023 liiketapahtumina talousarvion toteutumisvertailussa tai rahoituslaskelmassa.

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämistäsiirtoihin liittyvistä syistä kunnan tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma eivät ole vertailukelpoisia edelliseen tilinpäätökseen nähden.

Lisäksi Ristijärven kunnan lomituspalveluiden hoitaminen on siirtynyt Muhoksen kunnan hoidettavaksi 1.1.2023 minkä myötä lomituspalveluiden hoitamiseen liittyvät tulot ja menot siirtyivät vastuukunnalle, ja kunnan toiminnan tulot ja menot eivät ole vertailukelpoiset edelliseen tilikauteen nähden.

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperusteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt sekä osakkuusyhteisö Ristijärven Vesi-
osuuskunta. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja veroperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomana ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisten omistusten eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmin tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöksen liitteenä esitetään perusteltu selostus, jos konsernitilinpäätöksen laatimisessa ei ole noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Konsernitilinpäätökset 31.12.2023 ja 31.12.2022 eivät ole keskenään vertailukelpoisia.

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Järjestämisvastuun ja tehtävien siirron myötä konsernin emoyhteisön tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma 31.12.2023 eivät ole vertailukelpoisia edellisen tilinpäätöksen kanssa. Emoyhteisön tilikausien vertailukelpoisuudesta on kerrottu tarkemmin emoyhteisön esittämistä koskevilla liitetiedoissa.

Hyvinvointialueiden aloittaessa 1.1.2023 aiemmin sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen tehtäviä hoitaneet kuntayhtymät ovat purkautuneet. Muutoksen myötä kunnan omistus Kainuun soiten kuntayhtymässä on päätynyt ja näin ollen sitä ei ole yhdistelty vuoden 2023 tilinpäätökseen.

Hyvinvointialueelle siirtyneet omaisuus- ja pääomaerät on emoyhteisössä kirjattu alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen päiväykselle 1.1.2023, eikä peruspääomaa vastaan kirjattuja omaisuus- ja pääomaerien siirtoja esitetä vuoden 2023 liiketapahtumina talousarvion toteutumisvertailussa eikä rahoituslaskelmassa. Samoin vuoden 2023 konsernin tulokseen vaikuttavat ainoastaan vuoden 2023 liiketapahtumat ja eliminointi- ja yhdistelykirjausten muutokset. Sote-uudistuksen omaisuusjärjestelyistä johtuvat muutokset vaikuttavat konsernitaseen edellisten tilikausien yli- tai alijäämään.

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirtymiseen liittyvistä syistä konsernin tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma eivät ole vertailukelpoisia edelliseen tilinpäätökseen nähden.

Omaisuusjärjestelyt vaikuttavat myös siihen, mitkä yhteisöt yhdistellään kuntakonsernien konsernitilinpäätöksiin, ja siten konsernitilinpäätöksen oikaisu- ja eliminointikirjauksiin.

Lisäksi Ristijärven kunnan lomituspalveluiden hoitaminen on siirtynyt Muhoksen kunnan hoidettavaksi 1.1.2023 minkä myötä lomituspalveluiden hoitamiseen liittyvät tulot ja menot siirtyivät vastuukunnalle, ja kunnan toiminnan tulot ja menot eivät ole vertailukelpoiset edelliseen tilikauteen nähden. Muutoksella on merkittävä vaikutus myös konsernin toiminnan tulokseen.

4.2 Tuloslaskelman liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
	Yleishallinto	42 626	57 309	42 648
Sosiaali- ja terveystoimen palvelut		9 576 090		
Opetus- ja kulttuuripalvelut	215 575	159 241	215 575	159 241
Yhdyskuntapalvelut	763 636	2 350 847	706 829	2 661 694
Muut palvelut	502 295	479 217		0
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>1 524 132</i>	<i>12 622 704</i>	<i>965 052</i>	<i>3 103 713</i>

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Järjestämisvastuun siirron myötä sosiaali- ja terveystoimen tulot siirtyivät hyvinvointialueille, minkä myötä sosiaali- ja terveystoimen toimintatuotot eivät ole vertailukelpoiset edelliseen tilikauteen nähden.

Ristijärven kunnan lomituspalveluiden hoitaminen on siirtynyt Muhoksen kunnan hoidettavaksi 1.1.2023 minkä myötä lomituspalveluiden hoitamiseen liittyvät tulot siirtyivät vastuukunnalle, ja kunnan toimintatuotot yhdyskuntapalveluiden osalta eivät ole vertailukelpoiset edelliseen tilikauteen nähden.

Verotulojen erittely		
	2023	2022
Kunnan tulovero	1 954 544	3 820 010
Osuus yhteisöveron tuotosta	423 078	756 509
Kiinteistövero	897 415	868 935
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>3 275 037</i>	<i>5 445 454</i>

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Järjestämisvastuun siirron myötä sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämiseen liittyvä osuus verorahoituksesta siirtyi hyvinvointialueille. Verorahoituksen siirron toteuttamiseksi kuntien ja kaupunkien verotuloprosentteja pienennettiin vuoden 2022 tasosta 12,64 prosenttiyksikköä, minkä myötä kunnan tuloverot eivät ole vertailukelpoiset edelliseen tilikauteen nähden.

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely		
	2023	2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	484 327	5 368 949
<i>Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus</i>	<i>341 734</i>	<i>905 849</i>
<i>Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus</i>		
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-192 273	-257 173
Verotulomenetysten korvaus	294 418	966 393
<i>Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä</i>	<i>586 472</i>	<i>6 078 169</i>

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Järjestämisvastuun siirron myötä sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämiseen liittyvä osuus verorahoituksesta siirtyi hyvinvointialueille. Verorahoituksen siirron toteuttamiseksi kuntien ja kaupunkien valtionosuuksia leikattiin vuodelle 2023 sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia vastaavasti, minkä myötä valtionosuudet eivät ole vertailukelpoiset edelliseen tilikauteen nähden.

Kunnan peruspalveluiden valtionosuus muodostuu seuraavista määräytymisperusteista ja kustannuksista

- yleisen osan määräytymisperusteet
- sosiaali- ja terveydenhuollon laskennalliset kustannukset
- esi- ja perusopetuksen sekä yleisten kirjastojen laskennalliset kustannukset
- taiteen perusopetuksen ja yleisen kulttuuritoimen määräytymisperusteet
- erityisen harvan asutuksen, saaristokuntien ja saamelaisten osuuden mukaan lisätyn valtionosuuden määräytymisperusteet

Peruspalvelujen valtionosuuden ulkopuolelle jäävä ylläpitäjäjärjestelmän mukainen valtionosuus koskee lukiota, ammatillista koulutusta ja ammattikorkeakoulua sekä muita laskennallisia valtionosuuksia, jotka eivät kuulu uudistukseen eivätkä rahoitusosuuden laskennan piiriin, mutta käsitellään yhtenä kokonaisuutena ylläpitäjäjärjestelmän ohessa.

Viimeksi mainittuja ovat liikunta, nuorisotyö, kansalaisopisto, taiteen perusopetus, teatterit, orkesterit ja museot sekä aamu- ja iltapäivätoiminta.

Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset kirjataan toimintatuloihin ja –menoihin, joten ne eivät sisälly taulukossa esitettyihin valtionosuuksiin.

Palvelujen ostojen erittely		
	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	93 123	7 380 106
Muiden palvelujen ostot	1 412 788	1 834 958
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>1 505 911</i>	<i>9 215 063</i>

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Järjestämisvastuun siirron myötä sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen menot siirtyivät hyvinvointialueille, minkä myötä palvelujen ostot eivät ole vertailukelpoiset edelliseen tilikauteen nähden.

Kainuun soten ylijäämän palautus oli 75.557,04 € pienempi kuin mitä tilinpäätöksessä 2022 kirjattiin palkkaharmonisaatiokustannusten oltua arvioitua isommat. Erotus kirjattiin asiakaspalveluiden ostoihin kuluksi v. 2023.

Ristijärven kunnan lomituspalveluiden hoitaminen on siirtynyt Muhoksen kunnan hoidettavaksi 1.1.2023 minkä myötä lomituspalveluiden hoitamiseen liittyvät menot siirtyivät vastuukunnalle, ja kunnan palvelujen ostot eivät ole vertailukelpoiset edelliseen tilikauteen nähden.

Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseen ei ole annettu avustuksia.

RISTIJÄRVEN KUNNAN POISTO-OHJELMA

	Poisto-ohjelma	Yleisohje
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettoman oikeudet	Tasapoisto 5 vuotta	5 – 20 v ¹
Muut pitkävaikutteiset menot		2 – 5 v
Perustamis- ja järjestelymenot	Tasapoisto 2 vuotta	
Tutkimus- ja kehittämismenot	Tasapoisto 2 vuotta	
Konserniliikevaihto	Tasapoisto 2 vuotta	
Liikearvo	Tasapoisto 2 vuotta	
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto 2 vuotta	
Muut	Tasapoisto 2 vuotta	
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	ei poistoa	ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto 20 vuotta	20 – 50 v
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto 20 vuotta	20 – 30 v
Taloussrakennukset	Tasapoisto 10 vuotta	10 – 20 v
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto 20 vuotta	20 – 30 v
Asuinrakennukset	Tasapoisto 30 vuotta	30 – 50 v
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto 20 %	15 % - 20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäännöspoisto 25 %	10 % - 25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto 20 %	10 % - 20 %
Vedenjakeluverkosto	Menojäännöspoisto 10 %	7 % - 10 %
Viemäriverkosto	Menojäännöspoisto 10 %	7 % - 10 %
Kaukolämpöverkko	Menojäännöspoisto 15 %	10 % - 15 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistus	Menojäännöspoisto 20 %	15 % - 20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	Menojäännöspoisto 22 %	20 % - 22 %
Maakaasuverkko	Menojäännöspoisto 15 %	12 % - 15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	Menojäännöspoisto 20 %	15 % - 20 %
Sähkö-, vesi-, yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	Menojäännöspoisto 25 %	15 % - 25 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Menojäännöspoisto 20 %	15 % - 20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäännöspoisto 25 %	20 % - 25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäännöspoisto 25 %	20 % - 25 %
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	Tasapoisto 15 vuotta	15 - 20 v

¹ Erityisestä syystä voi olla enintään 20 v.

	Poisto-ohjelma	Yleisohje
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Tasapoisto 8 vuotta	8 - 15 v
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto 4 vuotta	4 - 7 v
Muut liikkuvat työkoneet	Tasapoisto 5 vuotta	5 - 10 v
Muut raskaat koneet	Tasapoisto 10 vuotta	10 - 15 v
Muut kevyet koneet	Tasapoisto 5 vuotta	5 - 10 v
Sairaala- , terveydenhuolto- yms. laitteet	Tasapoisto 5 vuotta	5 - 15 v
Atk-laitteet	Tasapoisto 3 vuotta	3 - 5 v
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto 3 vuotta	3 - 5 v
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa	
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa	

Poistosuunnitelman perusteet

Tätä poistosuunnitelmaa noudatetaan sellaisten hyödykkeiden poistoihin, joiden poistolaskenta alkaa 1.1.2012 (valmistuminen 31.12.2011 tai sen jälkeen) ja sitä aikaisemmin valmistuneiden hyödykkeiden poistoperusteena on kunnanvaltuuston 17.12.1996 hyväksymä poistosuunnitelma.

Kunnanhallitus voi tehdä teknis-taloudellisilla perusteilla hyödykekohtaisesti tästä poikkeavan poistosuunnitelman kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaisten poistoaikojen rajoissa.

Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Ristijärven kunnan pakollinen varaus 1.1.	0	0	0	0
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Pakollinen varaus 31.12.	0	0	0	0
Kainuun jätehuollon kuntayhtymän				
Ennallistamisvaraus 1.1.	14 149	13 335	0	0
Lisäykset tilikaudella	814	814		
Vähennykset tilikaudella				
Ennallistamisvaraus 31.12.	14 964	14 149	0	0
Kainuun jätehuollon kuntayhtymä				
Kierrätyspoltoainevaraus 1.1.	3 277	3 277	0	
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Ei-suojaava koronvaihtosopimus 31.12	3 277	3 277	0	0
Sote Potilasvahinkovakuutusvaraus 1.1.	0	116 850	0	
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella		40 013		
Potilasvahinkovakuutusvaraus 31.12.	0	76 837	0	0

Sote muu pakollinen varaus 1.1.	0	9 702		
Lisäykset tilikaudella		0		
Vähennykset tilikaudella		9 702		
Potilasvahinkovakuutusvaraus 31.12.	0	0		
<i>Pakolliset varaukset yhteensä</i>	<i>18 241</i>	<i>94 264</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Kainuun soten kuntayhtymä on purkautunut hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa 1.1.2023, eikä sitä ole yhdistelty kunnan konsernitilinpäätökseen vuonna 2023. Tästä johtuen potilasvahinkovakuutusvarausta ei ole kunnan konsernitilinpäätöksessä 31.12.2023.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	31 811	7 996	31 811	7 996
Rakennusten luovutusvoitot		24 400	0	24 400
Muut luovutusvoitot		63		
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	<i>31 811</i>	<i>32 459</i>	<i>31 811</i>	<i>32 396</i>
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot			0	0
Rakennusten luovutustappiot			0	0
Muut luovutustappiot				
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Satunnaiset tuotot				
Kainuunmeren Työterveys Oy:n osakkeiden myynti		205 117	0	93 346
<i>Satunnaiset tuotot yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>205 117</i>	<i>0</i>	<i>93 346</i>
Satunnaiset kulut				
xxx luovutustappio				
xxx toiminnan lopettamisesta johtuva				
<i>Satunnaiset kulut yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2023	2022
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		
Osinkotuotot muista yhteisöistä	3 280	14 024
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	605	1 238
<i>Yhteensä</i>	<i>3 885</i>	<i>15 262</i>

Erittely poistoeron muutoksista		
	2023	2022
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	-14 321	-241 886
Suunnitelman mukaisten ja verotuspoistojen erotus (- tai +)		
<i>Poistoeron muutokset yhteensä</i>	<i>-14 321</i>	<i>-241 886</i>

4.3 Taseen liitetiedot

4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Arvonkorotuksia ei ole tehty.

Korkomenoja ei ole luettu hyödykkeen hankintameno.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet											
	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet						
	Aineetto- mat oikeu- det	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Ennako- maksut	Yhteensä	Maa- ja vesialu- eet	Raken- nukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja ka- lusto	Muut ai- neel. hyödyk- keet	En- nako- maksut ja kesk.er.h	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	88 137	12 165	0	100 301	958 208	3 619 955	509 567	0	0	0	5 087 729
Lisäykset tilikauden aikana				0	2 184				155 896		158 080
Rahoitusosuudet tilikaudella				0					-27 000		-27 000
Vähennykset tilikauden aikana				0	-3 189						-3 189
Siirrot erien välillä				0		85 069	17 797	26 030	-128 896		0
Tilikauden poisto	-29 122	-12 165		-41 286		-182 364	-74 276	-434			-257 074
Arvonlennukset ja niiden palautukset				0							0
Aktivoidut korkomenot				0							0
Poistamaton hankintameno 31.12.	59 015	0	0	59 015	957 202	3 522 661	453 087	25 596	0	0	4 958 546
Arvonkorotukset											
Kirjanpitoarvo 31.12.	59 015	0	0	59 015	957 202	3 522 661	453 087	25 596	0	0	4 958 546
Olennaiset lisäpoistot											
Erittely olennaisista lisäpoistoista											

Maa- ja vesialueet erittely				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	42 222	42 222	42 222	42 222
Muut maa- ja vesialueet	914 981	934 738	914 981	915 986
<i>Maa- ja vesialueet yhteensä</i>	<i>957 202</i>	<i>976 960</i>	<i>957 202</i>	<i>958 208</i>

Pysyvien vastaavien sijoitukset					
	Osakkeet ja osuudet				
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyht yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 31.12.2022			346 834		
Tilinavaus / kuntayhtymän lakkaaminen			-319 773		
Hankintameno 1.1.	1 451 748	1 720	27 062	43 608	1 524 137
Lisäykset					0
Vähennykset					0
Siirrot erien välillä					0
Hankintameno 31.12.	1 451 748	1 720	27 062	43 608	1 524 137
Arvonlennukset					0
Arvonkorotukset					0
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 451 748	1 720	27 062	43 608	1 524 137

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämistä vastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Järjestämistä vastuu siirron myötä sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämiseen liittyvät kuntayhtymät lakkasivat, ja näin ollen Ristijärven kunnan omistus Kainuun soten kuntayhtymässä päättyi.

Pysyvien vastaavien sijoitukset				
	Jvk,- muut laina- ja muut saamiset (jvk-saamisia ei ole)			
	Saamiset konserni- yhtiöt	Saamiset kunta- yhtiöt	Saamiset muut yhtiöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	259 366		79 760	339 126
Lisäykset				0
Vähennykset	-34 600			-34 600
Siirrot erien välillä				
Hankintameno 31.12.	224 766	0	79 760	304 526
Arvonlennukset				0
Arvonkorotukset				0
Kirjanpitoarvo 31.12.	224 766	0	79 760	304 526

Olennaiset kuntayhtymä- osuuksien arvon muutokset	Kirjanpitoarvo 31.12.2022	Tilinavaus 1.1.2023	Tasearvo 1.1.	Lisäyk- set tili- kau- della	Vähän- nykset ti- likaudella	Tasearvo 31.12.	Kunnan osuus kun- tayhty- män pe- ruspää- omasta	Ero
Kainuun soten kuntayhtymä	319 772,54	319 772,54	0,00		0,00	0,00		
Kainuun jätehuollon kuntayhtymä	18 248,22	18 248,22	18 248,22			18 248,22		
Kainuun Liitto	8 813,69	8 813,69	8 813,69			8 813,69		

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämistä vastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Järjestämistä vastuu siirron myötä sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämiseen liittyvät kuntayhtymät lakkasivat, ja näin ollen kunnan omistus Kainuun soten kuntayhtymässä päättyi.

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhtiöt							
Nimi	Y-tunnus	Kunnan omis- tus- osuus	Konser- nin omis- tus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)			
				omasta pää- omasta	vieraasta omasta	pää- omasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt							
Kiinteistö Oy Saukkohaka	0189565-1	100	100	7	0	0	0
Seniorpolis Oy	1860512-0	100	100	12	0	0	0
Osuuskunta Seniorisilta	1942659-7	58,8	58,8	9	25	13	13
Ristijärven Vuokratalot Oy	1934594-9	100	100	232	1 431	-18	-18
Kuntayhtymät							
Kainuun jätehuollon kuntayhtymä	1744356-1	2,04	2,04	47	116	-1	-1
Kainuun liitto	2496992-4	1,89	1,89	49	10	8	8
Osakkuusyhteisöt							
Vesihuolto-osuuskunta (yhdistelemätön)	0189568-6	47,86	47,86				
Yhteensä				356	1 582	2	2

Saamisten erittely				
	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikai- set	Pitkäaikaiset	Lyhytaikai- set
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		30 251		22 136
Lainasaamiset	224 766		259 366	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	224 766	30 251	259 366	22 136

Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset				53 692
Lainasaamiset				
Muut saamiset			12 522	3 985
Siirtosaamiset				198 776
Yhteensä	0	0	12 522	256 453
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	0	0	0
Saamiset yhteensä	224 766	30 251	271 888	278 589

Saamiset kuntayhtymiltä eivät ole vertailukelpoiset edellisen tilinpäätöksen kanssa, sillä Kainuun soten kuntayhtymä on lakannut 1.1.2023.

Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Etukäteen maksetut vuokratulot				
<i>Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	0	0	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				16 091
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	0	0	605	668
Kelan korvaus työterveyshuollosta	6 612	39 403	6 500	13 348
EU-tuet ja avustukset	0	0		0
Muut tulojäämät	29 402	189 558	26 848	261 304
<i>Tulojäämät yhteensä</i>	<i>36 014</i>	<i>228 961</i>	<i>33 953</i>	<i>275 321</i>
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>36 014</i>	<i>228 961</i>	<i>33 953</i>	<i>291 411</i>

Siirtosaamiset eivät ole vertailukelpoiset edellisen tilinpäätöksen kanssa työterveyshuollon korvauksen osalta, sillä kunnan henkilöstöstä 46 % on siirtynyt Muhoksen kunnan palvelukseen ja työterveyshuollon kustannukset, ja korvaus ovat sen johdosta edellisvuotta pienemmät.

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma 31.12.	3 399 863,95		3 399 864	
Tilinavaus	-319 772,54		-319 773	
Peruspääoma 1.1.	3 080 091	3 399 864	3 080 091	3 399 864
Lisäykset			0	0
Vähennykset			0	0
Peruspääoma 31.12.	3 080 091	3 399 864	3 080 091	3 399 864
Arvonkorotusrahasto 1.1.	0	0	0	0
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	0	0	0	0
Muut omat rahastot				
Rahaston nimi 1.1.	2 271	28 573	0	
Siirrot rahastoon	-1 098	604		
Siirrot rahastosta		-26 906		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	1 173	2 271	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	1 257 273	1 014 653	1 226 811	1 190 155
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	1 236 140	1 084 460	1 663 909	1 226 811
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-71 860	172 813	-53 927	437 097
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>4 245 545</i>	<i>4 659 408</i>	<i>4 690 073</i>	<i>5 063 773</i>

Hyvinvointialueen ja kunnan väliset omaisuusjärjestelyt on toteutettu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon 128/2022 mukaisesti. Sosiaali- ja terveydenhuoltoja ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulon annettua lain (voimaantulolain) 42 §:n mukaisesti lain 20 §:ssä tarkoitettujen kuntayhtymien jäsenosuuksien ja 23 §:ssä tarkoitetun irtaimen omaisuuden siirto hyvinvointialueille on kirjattu kunnan kirjanpidossa peruspääomaa vastaan. Samoin hyvinvointialueelle siirtyvä lomapalkkavelka on kirjattu peruspääomaan. Siirrot on kirjattu kunnan tilinpäätöksen 31.12.2022 mukaisilla kirjanpitoarvoilla.

Erityy poistoerosta		
	2023	2022
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	494 083	508 405
Verotuspoistoihin liittyvät poistoero		0
<i>Poistoero yhteensä</i>	<i>494 083</i>	<i>508 405</i>

Pitkäaikaiset velat		
	2023	2022
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	520 000	600 000
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	<i>520 000</i>	<i>600 000</i>

*) Taulussa esitetään velat, jotka erääntyvät 5 vuoden jälkeen; v. 2023 tp:ssa 1.1.2029 tai sen jälkeen.

Joukkovelkakirjalainat		
	2023	2022
JVK-laina xxx/xxxx		
- korko xx %		
- vuotuinen lyhennys		
JVK-laina xxx/xxxx		
- korko xx %		
- kertalyhenteinen		
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat		
- korko 0,00 % - 1,95 %	1 150 000	1 150 000
- erääntyvät 28.2.2022-31.1.2023		
<i>Joukkovelkakirjalainat yhteensä</i>	<i>1 150 000</i>	<i>1 150 000</i>

Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut pakolliset varaukset				
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista				
Ympäristövastuut	18 241	17 427	0	0
Vahingonkorvausvaraus				
Ei-suojaavien johdannaissopimusten negatiivinen käypä arvo				
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)		76 837	0	0
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	<i>18 241</i>	<i>94 264</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Kainuun soten kuntayhtymä on purkautunut hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa 1.1.2023, eikä sitä ole yhdistelty kunnan konsernitilinpäätökseen vuonna 2023. Tästä johtuen potilasvahinkovakuutusmaksuvastuuta ei ole kunnan konsernitilinpäätöksessä 31.12.2023.

Vieras pääoma				
	2023		2022	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisölle				
Saadut ennakot				
Ostovelat		1 175		1 309
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>	0	1 175	0	1 309
Velat kuntayhtymille, jossa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		1 057		6 835
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>	0	1 057	0	6 835
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>	0	0	0	0
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	0	2 232	0	8 144

Velat kuntayhtymille eivät ole vertailukelpoiset edellisen tilinpäätöksen kanssa, sillä Kainuun sotien kuntayhtymä on lakannut 1.1.2023.

Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut velat				
Liittymismaksut		0		0
Muut velat	46 371	158 105	37 870	50 070
<i>Muut velat yhteensä</i>	46 371	158 105	37 870	50 070

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot		21 948		21 948
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja hlösivukulujen jaksotukset	236 792	1 072 349	227 101	388 029
Muut palkkojen ja hlösivukulujen jaksotukset	56 228	431 781	56 228	67 352
Korkojaksotukset	8 671	6 832	7 802	6 493
Muut menojäämät	70 344	500 903	45 428	175 435
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>372 034</i>	<i>2 011 865</i>	<i>336 558</i>	<i>637 309</i>
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	<i>372 034</i>	<i>2 033 813</i>	<i>336 558</i>	<i>659 257</i>

Siirtovelat eivät ole vertailukelpoiset edellisen tilinpäätöksen kanssa, sillä sosiaali- ja terveystoimen

sekä pelastustoimen järjestämisvastuu sekä sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen henkilöstö ja siirtyneeseen henkilöstöön liittyvä lomapalkkavelka siirtyi hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Toimitilojen vuokravastuut	0	126 353	0	0
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	26 185	28 714	23 278	25 793
Maa-alueiden vuokravastuut				
Muut vuokravastuut	0	100 852		
Vuokravastuut yhteensä	26 185	255 919	23 278	25 793
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	11 985	10 548	10 858	9 471
- siitä PPP-hankkeet (public-private-partnerships)				
- siitä sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet				
- siitä kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut				

Leasingvuokrasopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

Konsernin vastuutiedot eivät ole vertailukelpoiset tilinpäätöksen 2022 kanssa, sillä Kainuun sotien kuntayhtymä on lakannut 1.1.2023.

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Siirron myötä sosiaali- ja terveystoimen järjestämiseen liittyvät vuokra- ja leasingopimukset ovat siirtyneet hyvinvointialueelle.

Vastuusitoumukset				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	3 451 701	3 451 701	3 451 701	3 451 701
Jäljellä oleva pääoma	1 150 000	1 150 000	1 150 000	1 150 000
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	985 000	985 000	985 000	985 000
Jäljellä oleva pääoma	187 500	196 666	187 500	196 666

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2023	2022
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	9 739 304	9 160 448
Kunnan osuus kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	7 753	5 297

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt *)				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Sopimusvastuut				
Maankäyttösopimuksista kunnalle aiheutuvat velvoitteet				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
Maankäyttösopimus A				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
Sitoumukset avustukseen				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				

Sopimuksiin sisältyvät palautusvastuut				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset				
Sopimus A				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
<i>Sopimusvastuut yhteensä</i>	0	0	0	0
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				
Arvonlisäveron palautusvastuu**	76 660	87 723	74 657	85 470
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu***	0	0	0	0

*)Liitetiedoissa voidaan eritellä olennaisimmat yksittäiset vastuut. Liitetietosisitteessä annetaan yksityiskohtainen erittely.

**)Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakennusten ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (AVL 120 §). Palautusvastuuta määriteltäessä otetaan huomioon kiinteistöt, joiden osalta vastuun toteutuminen on todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelmaan tai toimenpideohjelmaan perustuen.

***) Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetus- ja kulttuuritoimen perustamishankkeisiin saatujen valtionosuuksien palautusvastuut, STVOL 4:30 §, L opetus- ja kulttuuritoimenrahoituksesta 7:30 § (vastuu voimassa 15 vuotta). Vastuut päättyvät vuosina 2015 - 2020.

Kunnalla ei ole koronvaihtosopimuksia.

4.3.3 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2023	2022
Yleishallinto	8	5
Sosiaali- ja terveystoimi		
Opetus- ja kulttuuritoimi	32	30
Yhdyskuntapalvelut	6	7
Muut palvelut	0	37
Liiketoiminta		
<i>Yhteensä</i>	<i>46</i>	<i>79</i>

Henkilöstömäärä ei ole vertailukelpoinen muiden palveluiden osalta, sillä lomituspalveluiden henkilöstö on siirtynyt 1.1.2023 Muhoksen kunnalle.

Henkilöstökulut		
	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	2 063 853	3 480 469
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<i>2 063 853</i>	<i>3 480 469</i>

Henkilöstökulut eivät ole vertailukelpoiset, sillä sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen henkilöstö on siirtynyt hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Henkilöstökulut eivät ole vertailukelpoiset, sillä lomituspalveluiden henkilöstö on siirtynyt 1.1.2023 Muhoksen kunnalle.

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2023	2022
Kansallinen Kokoomus	12	12
Suomen Keskusta	1 677	1 640
Vihreä liitto	179	267
Perussuomalaiset	201	338
Vasemmisto	87	118
<i>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	<i>2 156</i>	<i>2 374</i>

Tilintarkastajan palkkiot		
	2023	2022
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	10 269	8 593
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät		
Muut palkkiot		
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>10 269</i>	<i>8 593</i>

4.3.4 Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

5 Kirjanpitokirjat

6

7	Päiväkirjat	sähköinen
8	Pääkirja	sähköinen
9	Tuloslaskelma	sähköinen
10	Tase	sähköinen
11	Rahoituslaskelma	sähköinen
12	Tilipuitteet	sähköinen
13	Tase-erittelyt	paperi
14	Ostoreskontra	sähköinen
15	Myyntireskontra	sähköinen
16		
17	Tositteet säilytetään sähköisessä muodossa.	

Tositelajit

Ristijärven kunta

Tilaji	Nimi	Tyyppi
30	Pankkitositteet	
32	Ostolaskut P2P	osto
34	Hyvitysten kohdistus OSRE	
35	Ostolaskujen maksut	
40	Myren viitesuoritukset	
41	Myre käsintallennetut suoritukset	
42	Intime yleislaskutus	myynti
46	Viitesuoritukset/Perintätsto	myynti
47	Myre enn. ja maksumäär. kohdistus	myynti
49	Korkolaskut	myynti
51	Päivähoito	myynti
5T	Vuokralaskutus	myynti
5U	Rakennusvalvonta	myynti
5V	Maa-ainelupalaskutus	myynti
5Y	Kaukolämpö	myynti
63	eMemo Payment maksut	
77	SIS Web-muistiotositteet	
80	Web-muistiotosite	
81	Käsinkirjatut muistiotositteet	
82	Matkalaskut M2	
84	Palkkatositteet	
85	Luottotappiot	
86	Hyvitysten kohdistus MYRE	
87	Sumu-poistot	
88	Käyttöomaisuuden luovutukset	
89	Poistoeron muutokset	
93	Sisäisenlaskennan laskennalli	
98	Sisäisenlaskennan tulos	
T1	Tilinpäätösarvio	
T2	Avaustaseen muutos	

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Ristijärvellä 25. maaliskuuta 2024

RISTIJÄRVEN KUNNANHALLITUS

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Ristijärvellä 16. toukokuuta 2024
BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

_____
Tiina Mikkonen-Brännkärr
KHT, JHT tilintarkastaja

This document contains 106 pages before this page
Dokumentet inneholder 106 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 106 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument inneholder 106 sider før denne side

Detta dokument innehåller 106 sidor före denna sida

OSMO VELI-PETTERI SEPPÄNEN

a2133e71-770d-406b-80b2-71defd54d8bd - 2024-05-14 11:19:32 UTC +03:00
BankID / MobileID - e839b033-93ee-4bff-aa3b-99f1d3df8416 - FI

HANNU TAPANI LILJEBLAD

acda0c04-20c2-45e7-9b15-370ff648485d - 2024-05-14 11:21:20 UTC +03:00
BankID / MobileID - 1b3dd697-1e42-4c48-b66a-230b9cc5df98 - FI

JUHA ERIK MIKAEL KANERVO

101d78b3-193b-4c38-a18f-c8d55ebd3ae0 - 2024-05-14 11:31:43 UTC +03:00
BankID / MobileID - c75cb715-3759-4d61-a337-190428ec4d74 - FI

LEILA MARKETTA KARPPINEN

a5548963-573f-4df5-a097-176e58bfd364 - 2024-05-14 11:38:31 UTC +03:00
BankID / MobileID - f178d3a2-761c-4696-8991-13c714da8488 - FI

Salla Kristiina Heikkinen

3ca1fdfa-1f06-4c35-a4dc-2c9354c9142a - 2024-05-14 11:38:36 UTC +03:00
BankID / MobileID - 6ff503e8-6dbc-4e3a-aaef-506b7e29e2b8 - FI

MARI JOHANNA KORHONEN

9d6ddee5-0a29-4871-a19d-863fe2e1475d - 2024-05-14 14:46:04 UTC +03:00
BankID / MobileID - 86a49656-9e41-44e4-91cd-1a63c7bdd236 - FI

PAAVO BENJAM OIKARINEN

cf9393ae-f73f-41b7-b734-f95e16e8d420 - 2024-05-14 18:10:46 UTC +03:00
BankID / MobileID - b637f907-e0ac-43d1-a9bb-fd364b5a264e - FI

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 107 pages before this page
Dokumentet inneholder 107 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 107 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 107 sider før denne side

Detta dokument innehåller 107 sidor före denna sida

MATJA TUOMIKKI HÄYRYNEN

abc66363-d24b-435b-9b24-58592c2d8857 - 2024-05-15 08:04:01 UTC +03:00
BankID / MobileID - ee6e0e28-d5b2-421a-98f5-be5c612c1583 - FI

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 108 pages before this page

Dokumentet inneholder 108 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 108 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 108 sider før denne side

Detta dokument innehåller 108 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende